

USTAWA

z dnia 29 sierpnia 1997 r.

Prawo bankowe.

(tekst ujednolicony)

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady prowadzenia działalności bankowej, tworzenia i organizacji banków, oddziałów i przedstawicielstw banków zagranicznych, a także oddziałów instytucji kredytowych oraz zasady sprawowania nadzoru bankowego, postępowania naprawczego, likwidacji i upadłości banków.

Art. 2. Bank jest osobą prawną utworzoną zgodnie z przepisami ustaw, działającą na podstawie zezwoleń uprawniających do wykonywania czynności bankowych obciążających ryzykiem środki powierzone pod jakimkolwiek tytułem zwrotnym.

Art. 3. Wyrazy "bank" lub "kasa" mogą być używane w nazwie oraz dla określenia działalności lub reklamy wyłącznie banku w rozumieniu art. 2, z tym że:

- 1) nie dotyczy to jednostek organizacyjnych używających wyrazów "bank" lub "kasa", z których działalności jednoznacznie wynika, że jednostki te nie wykonują czynności bankowych,
- 2) wyraz "kasa" może być także używany w nazwie oraz do określenia działalności lub reklamy jednostki organizacyjnej, która na podstawie odrębnej ustawy gromadzi oszczędności oraz udziela pożyczek pieniężnych osobom fizycznym zrzeszonym w tej jednostce.

Art. 4. 1. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) bank krajowy - bank mający siedzibę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) bank zagraniczny - bank mający siedzibę za granicą Rzeczypospolitej Polskiej, na terytorium państwa niebędącego członkiem Unii Europejskiej,
- 3) międzynarodowa instytucja finansowa - instytucję finansową, której większość kapitału własnego należy do państw będących członkami Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju lub banków centralnych takich państw,
- 4) karta płatnicza - kartę identyfikującą wydawcę i upoważnionego posiadacza, uprawniającą do wypłaty gotówki lub dokonywania zapłaty, a w przypadku karty wydanej przez bank lub instytucję ustawowo upoważnioną do udzielania kredytu - także do dokonywania wypłaty gotówki lub zapłaty z wykorzystaniem kredytu,
- 5) pieniądz elektroniczny - wartość pieniężną stanowiącą elektroniczny odpowiednik znaków pieniężnych, która spełnia łącznie następujące warunki:
 - a) jest przechowywana na elektronicznych nośnikach informacji,
 - b) jest wydawana do dyspozycji na podstawie umowy w zamian za środki pieniężne o nominalnej wartości nie mniejszej niż ta wartość,

- c) jest przyjmowana jako środek płatniczy przez przedsiębiorców innych niż wydający ją do dyspozycji,
 - d) na żądanie jest wymieniana przez wydawcę na środki pieniężne,
 - e) jest wyrażona w jednostkach pieniężnych,
- 6) (uchylony),
- 7) instytucja finansowa - podmiot niebędący bankiem ani instytucją kredytową, którego podstawowa działalność będąca źródłem większości przychodów polega na wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie:
- a) nabywania i zbywania udziałów lub akcji,
 - b) udzielania pożyczek ze środków własnych,
 - c) udostępniania składników majątkowych na podstawie umowy leasingu,
 - d) świadczenia usług w zakresie nabywania i zbywania wierzytelności,
 - e) świadczenia usług związanych z transferem środków pieniężnych,
 - f) emitowania instrumentów płatniczych i administrowania nimi,
 - g) udzielania gwarancji, poręczeń lub zaciągania innych zobowiązań nieujmowanych w bilansie,
 - h) obrotu na rachunek własny lub rachunek innej osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, o ile posiada zdolność prawną:
 - terminowymi operacjami finansowymi,
 - instrumentami rynku pieniężnego,
 - papierami wartościowymi,
 - i) uczestniczenia w emisji papierów wartościowych lub świadczenia usług związanych z taką emisją,
 - j) świadczenia usług w zakresie zarządzania aktywami,
 - k) świadczenia usług w zakresie doradztwa finansowego, w tym inwestycyjnego,
 - l) świadczenia usług brokerskich na rynku pieniężnym,
- 8) podmiot dominujący:
- a) podmiot dominujący w rozumieniu art. 4 pkt 16 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. z 2002 r. Nr 49, poz. 447, z późn. zm.) lub
 - b) podmiot, który w ocenie Komisji Nadzoru Bankowego może w inny sposób wywierać znaczący wpływ na inny podmiot,
- 9) podmiot zależny - podmiot, w stosunku do którego inny podmiot jest podmiotem dominującym, przy czym wszystkie podmioty zależne od tego podmiotu zależnego uważa się również za podmioty zależne od pierwotnego podmiotu dominującego,
- 10) holding finansowy - grupę podmiotów, w której pierwotnym podmiotem dominującym jest instytucja finansowa, a w skład grupy wchodzi wyłącznie lub w większości banki, instytucje kredytowe lub instytucje finansowe, przy czym przynajmniej jednym podmiotem zależnym jest bank krajowy, bank zagraniczny lub instytucja kredytowa,
- 11) holding mieszany - grupę podmiotów, w której pierwotnym podmiotem dominującym jest podmiot niebędący bankiem, instytucją kredytową ani instytucją finansową, a przynajmniej jednym podmiotem zależnym jest bank krajowy, bank zagraniczny lub instytucja kredytowa,
- 11a) holding bankowy zagraniczny - grupę podmiotów, w której pierwotnym podmiotem dominującym jest bank zagraniczny albo instytucja kredytowa, zaś przynajmniej jednym podmiotem zależnym jest bank krajowy, bank zagraniczny, instytucja kredytowa lub instytucja finansowa,

- 11b) ⁽¹³⁾ holding bankowy krajowy - grupę podmiotów:
- a) w której pierwotnym podmiotem dominującym jest bank krajowy, lub
 - b) w skład której wchodzi: bank krajowy i podmioty blisko z nim powiązane,
- 11c) holding hybrydowy - grupę podmiotów, w której pierwotnym podmiotem dominującym jest instytucja finansowa, a w skład grupy wchodzi w większości podmioty niebędące bankami krajowymi, bankami zagranicznymi, instytucjami kredytowymi ani instytucjami finansowymi, zaś przynajmniej jednym podmiotem zależnym jest bank krajowy,
- 12) przedsiębiorstwo pomocniczych usług bankowych - podmiot, którego podstawowa działalność ma charakter pomocniczy w stosunku do podstawowej działalności jednego lub więcej banków, a w szczególności polega na zarządzaniu własnym lub powierzonym majątkiem lub świadczeniu usług w zakresie przetwarzania danych,
- 13) właściwe władze nadzorcze - władze uprawnione na mocy obowiązujących przepisów do sprawowania nadzoru nad podmiotami działającymi na rynku finansowym,
- 14) znaczący wpływ - zdolność do udziału w podejmowaniu decyzji w zakresie wyznaczania kierunków polityki finansowej i operacyjnej, w tym również dotyczącej podziału zysku lub pokrycia straty bilansowej innego podmiotu,
- 15) bliskie powiązania:
- a) posiadanie przez podmiot bezpośrednio lub pośrednio co najmniej 20 % kapitału innego podmiotu lub prawa do wykonywania co najmniej 20 % głosów w organach innego podmiotu lub
 - b) pozostawanie z innym podmiotem w związku gospodarczym, opartym na stałej współpracy, w szczególności wynikającej z zawartej umowy lub umów, który w ocenie Komisji Nadzoru Bankowego może mieć istotny wpływ na pogorszenie się sytuacji finansowej jednego z podmiotów,
- 16) podmioty powiązane kapitałowo lub organizacyjnie - co najmniej dwa podmioty, z których przynajmniej jeden bezpośrednio lub pośrednio wywiera znaczący wpływ na pozostałe lub które stanowią dla banku jedno ryzyko gospodarcze ze względu na to, że kondycja finansowa jednego z nich może mieć wpływ na spłatę zobowiązań przez pozostałe,
- 16a) ⁽¹⁶⁾ przedsiębiorca - przedsiębiorcę, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807),
- 16b) przedsiębiorca zagraniczny - przedsiębiorcę zagranicznego w rozumieniu art. 5 pkt 3 ustawy wymienionej w pkt 16a,
- 17) instytucja kredytowa - podmiot mający swoją siedzibę za granicą Rzeczypospolitej Polskiej na terytorium jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej, zwanych dalej "państwami członkowskimi", prowadzący we własnym imieniu i na własny rachunek, na podstawie zezwolenia właściwych władz nadzorczych, działalność polegającą na przyjmowaniu depozytów lub innych środków powierzonych pod jakimkolwiek tytułem zwrotnym i udzielaniu kredytów lub na wydawaniu pieniądza elektronicznego,
- 18) oddział instytucji kredytowej - jednostkę organizacyjną instytucji kredytowej wykonującą w jej imieniu i na jej rzecz wszystkie lub niektóre czynności wynikające z zezwolenia udzielonego tej instytucji kredytowej, przy czym wszystkie jednostki organizacyjne danej instytucji kredytowej odpowiadające powyższym cechom, utworzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uważa się za jeden oddział,
- 19) oddział banku krajowego za granicą - jednostkę organizacyjną banku krajowego wykonującą w jego imieniu i na jego rzecz wszystkie lub niektóre czynności wynikające z zezwolenia udzielonego bankowi krajowemu, przy czym wszystkie jednostki organizacyjne danego

banku krajowego odpowiadające powyższym cechom, utworzone na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa, uważa się za jeden oddział,

- 20) oddział banku zagranicznego - jednostkę organizacyjną banku zagranicznego wykonującą w jego imieniu i na jego rzecz wszystkie lub niektóre czynności wynikające z zezwolenia udzielonego temu bankowi, przy czym wszystkie jednostki organizacyjne danego banku zagranicznego odpowiadające powyższym cechom, utworzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uważa się za jeden oddział,
- 21) działalność transgraniczna - wykonywanie przez instytucję kredytową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przez bank krajowy na terytorium państwa goszczącego wszystkich lub niektórych czynności w zakresie wynikającym z udzielonego zezwolenia, bez uczestnictwa oddziału tej instytucji lub banku,
- 22) państwo macierzyste - państwo członkowskie, w którym dana instytucja kredytowa uzyskała zezwolenie na wykonywanie działalności i na terenie którego ma swoją siedzibę,
- 23) państwo goszczące - państwo członkowskie, na terytorium którego bank krajowy wykonuje lub zamierza wykonywać działalność,
- 24) instytucja pośrednicząca - bank lub inną instytucję uczestniczącą w wykonywaniu przelewów transgranicznych, niebędącą bankiem zleceniodawcy ani bankiem beneficjenta,
- 25) towarzystwo funduszy inwestycyjnych - towarzystwo funduszy inwestycyjnych w rozumieniu ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546),
- 26) fundusz sekurytyzacyjny - fundusz sekurytyzacyjny w rozumieniu ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych,
- 27) umowa o subpartycypację - umowę, o której mowa w art. 183 ust. 4 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych.

2. Za wchodzące w skład holdingów, o których mowa w ust. 1 pkt 10-11a, 11b lit. a) oraz w pkt 11c, uważa się także podmioty posiadające bliskie powiązania z bankiem krajowym, wchodzącym w skład holdingu.

3. Przepisy ustawy dotyczące państw członkowskich stosuje się również do państw niebędących państwami członkowskimi, ale należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Art. 4a. 1. Komisja Nadzoru Bankowego wyraża ocenę, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 8 lit. b) i pkt 15 lit. b), w formie decyzji. Podmiot uznany za podmiot dominujący lub za podmiot posiadający bliskie powiązania z bankiem może zwrócić się do Komisji Nadzoru Bankowego o ponowne rozpatrzenie sprawy.

2. Od decyzji Komisji Nadzoru Bankowego rozstrzygającej wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy podmiot uznany za podmiot dominujący lub za podmiot posiadający bliskie powiązania z bankiem może wnieść skargę do sądu administracyjnego w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji. Wniesienie skargi nie wstrzymuje wykonania decyzji.

3. Od decyzji Komisji Nadzoru Bankowego w sprawie oceny, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 15 lit. b), uprawniony do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wniesienia skargi do sądu administracyjnego jest również bank.

Art. 5. 1. Czynnościami bankowymi są:

- 1) przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- 2) prowadzenie innych rachunków bankowych,

- 3) udzielanie kredytów,
- 4) udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych oraz otwieranie i potwierdzanie akredytyw,
- 5) emitowanie bankowych papierów wartościowych,
- 6) przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
- 6a) wydawanie instrumentu pieniądza elektronicznego,
- 7) wykonywanie innych czynności przewidzianych wyłącznie dla banku w odrębnych ustawach.

2. Czynnościami bankowymi są również następujące czynności, o ile są one wykonywane przez banki:

- 1) udzielanie pożyczek pieniężnych,
- 2) operacje czekowe i wekslowe oraz operacje, których przedmiotem są warrandy,
- 3) wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
- 4) terminowe operacje finansowe,
- 5) nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
- 6) przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
- 7) prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
- 8) udzielanie i potwierdzanie poręczeń,
- 9) wykonywanie czynności zleconych, związanych z emisją papierów wartościowych,
- 10) pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym.

3. Wydawanie instrumentu pieniądza elektronicznego oraz dokonywanie płatności z jego użyciem określają odrębne przepisy.

4. Działalność gospodarcza, której przedmiotem są czynności, o których mowa w ust. 1, może być wykonywana wyłącznie przez banki, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Jednostki organizacyjne inne niż banki mogą wykonywać czynności, o których mowa w ust. 1, jeżeli przepisy odrębnych ustaw uprawniają je do tego.

Art. 6. 1. Poza wykonywaniem czynności bankowych, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2, banki mogą:

- 1) obejmować lub nabywać akcje i prawa z akcji, udziały innej osoby prawnej i jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych,
- 2) zaciągać zobowiązania związane z emisją papierów wartościowych,
- 3) dokonywać obrotu papierami wartościowymi,
- 4) dokonywać, na warunkach uzgodnionych z dłużnikiem, zamiany wierzytelności na składniki majątku dłużnika,
- 5) nabywać i zbywać nieruchomości,
- 6) świadczyć usługi konsultacyjno-doradcze w sprawach finansowych,
- 6a) świadczyć usługi certyfikacyjne w rozumieniu przepisów o podpisie elektronicznym, z wyłączeniem wydawania certyfikatów kwalifikowanych wykorzystywanych przez banki w czynnościach, których są stronami,
- 7) świadczyć inne usługi finansowe,
- 8) wykonywać inne czynności, jeżeli przepisy odrębnych ustaw uprawniają je do tego.

2. Bank jest obowiązany do sprzedaży składników majątku, o których mowa w ust. 1 pkt 4, w odniesieniu do:

- 1) nieruchomości - w okresie nie dłuższym niż 5 lat od daty nabycia,
- 2) pozostałych składników majątku - w okresie nie dłuższym niż 3 lata od daty nabycia.

3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 2, nie spoczywa na banku, jeżeli przejęte składniki majątku wykorzystata do prowadzenia własnej działalności bankowej.

Art. 6a. 1. Bank może, w drodze umowy zawartej na piśmie, powierzyć przedsiębiorcy lub przedsiębiorcy zagranicznemu, z zastrzeżeniem art. 6d, wykonywanie wyłącznie:

- 1) w imieniu i na rzecz banku pośrednictwa w zakresie czynności bankowych na podstawie umowy agencyjnej, polegającego na:
 - a) zawieraniu i zmianie umów rachunków bankowych, o których mowa w art. 49 ust. 1 pkt 3, według wzoru zatwierdzonego przez bank,
 - b) zawieraniu i zmianie umów kredytu na sfinansowanie inwestycji mającej na celu zaspokojenie własnych potrzeb mieszkaniowych kredytobiorcy w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych,
 - c) zawieraniu i zmianie umów kredytu konsumenckiego w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 100, poz. 1081 oraz z 2003 r. Nr 109, poz. 1030),
 - d) zawieraniu i zmianie umów ugody w sprawie spłaty kredytów, o których mowa w lit. b) i c),
 - e) zawieraniu i zmianie umów dotyczących ustanowienia prawnego zabezpieczenia kredytów, o których mowa w lit. b) i c),
 - f) zawieraniu i zmianie umów o kartę płatniczą, których stroną jest konsument w rozumieniu ustawy, o której mowa w lit. c),
 - g) przyjmowaniu wpłat, dokonywaniu wypłat oraz obsłudze czeków związanych z prowadzeniem rachunków bankowych przez ten bank,
 - h) dokonywaniu wypłat i przyjmowaniu spłat udzielonych przez ten bank kredytów i pożyczek pieniężnych,
 - i) przyjmowaniu wpłat na rachunki bankowe prowadzone przez inne banki,
 - j) przyjmowaniu dyspozycji przeprowadzania bankowych rozliczeń pieniężnych związanych z prowadzeniem rachunków bankowych przez ten bank,
 - k) wykonywaniu innych czynności, po uzyskaniu zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego,

2) czynności faktycznych związanych z działalnością bankową.

2. Powierzenie wykonywania czynności, o którym mowa w ust. 1, nie może obejmować:

- 1) zarządzania bankiem w rozumieniu art. 368 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037, z 2001 r. Nr 102, poz. 1117 oraz z 2003 r. Nr 49, poz. 408 i Nr 229, poz. 2276), zwanej dalej "Kodeksem spółek handlowych", oraz w rozumieniu art. 48 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2003 r. Nr 188, poz. 1848), zwanej dalej "ustawą - Prawo spółdzielcze", a w szczególności zarządzania ryzykiem związanym z prowadzeniem działalności bankowej, w tym zarządzania aktywami i pasywami, dokonywania oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego,
- 2) przeprowadzania audytu wewnętrznego banku.

3. Komisja Nadzoru Bankowego może udzielić bankowi zezwolenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. k), jeżeli powierzenie przez bank wykonywania innych czynności jest niezbędne do prowadzenia działalności bankowej w sposób ostrożny i stabilny lub istotnego obniżenia kosztów tej działalności.

Art. 6b. 1. Odpowiedzialności przedsiębiorcy lub przedsiębiorcy zagranicznego wobec banku za szkody wyrządzone klientom wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, o której mowa w art. 6a ust. 1, nie można wyłączyć ani ograniczyć.

2. Odpowiedzialności banku za szkody wyrządzone klientom wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, o której mowa w art. 6a ust. 1, nie można wyłączyć ani ograniczyć.

Art. 6c. 1. Powierzenie przez bank wykonywania stale lub okresowo czynności, o których mowa w art. 6a ust. 1, może nastąpić po spełnieniu następujących warunków:

- 1) bank zawiadamia Komisję Nadzoru Bankowego co najmniej z 14-dniowym wyprzedzeniem o zamiarze zawarcia umowy, o której mowa w art. 6a ust. 1,
- 2) zostanie zapewnione wykonywanie przez Komisję Nadzoru Bankowego efektywnego nadzoru nad wykonywaniem powierzonych czynności,
- 3) bank i przedsiębiorca lub przedsiębiorca zagraniczny będą posiadać plany działania zapewniające ciągle i niezakłócone prowadzenie działalności w zakresie objętym umową,
- 4) powierzenie wykonywania czynności nie wpłynie niekorzystnie na prowadzenie przez bank działalności zgodnie z przepisami prawa, ostrożne i stabilne zarządzanie bankiem, skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w banku, możliwość wykonywania obowiązków przez biegłego rewidenta upoważnionego do badania sprawozdań finansowych banku na podstawie zawartej z bankiem umowy oraz ochronę tajemnicy prawnie chronionej.

2. Bank zawiadamia Komisję Nadzoru Bankowego, w terminie 14 dni, o każdej zmianie, rozwiązaniu lub wygaśnięciu umowy, o której mowa w art. 6a ust. 1.

3. Komisja Nadzoru Bankowego może żądać od banku w szczególności:

- 1) przedstawienia kopii zawartej umowy,
- 2) złożenia wyjaśnień dotyczących realizacji umowy,
- 3) przedstawienia planu działania, o którym mowa w ust. 1 pkt 3,
- 4) przedstawienia dokumentów określających status przedsiębiorcy lub przedsiębiorcy zagranicznego, z którym bank zawarł umowę,
- 5) dostarczenia opisu rozwiązań technicznych i organizacyjnych, zapewniających bezpieczne i prawidłowe wykonywanie powierzonych czynności, w szczególności ochronę tajemnicy prawnie chronionej.

4. Komisja Nadzoru Bankowego nakazuje bankowi, w drodze decyzji, podjęcie działań zmierzających do zmiany lub rozwiązania umowy, o której mowa w art. 6a ust. 1, jeżeli:

- 1) wykonanie umowy zagraża ostrożnemu i stabilnemu zarządzaniu bankiem,
- 2) przedsiębiorca lub przedsiębiorca zagraniczny będący stroną umowy utracił wymagane uprawnienia niezbędne do wykonywania tej umowy.

5. Od decyzji Komisji Nadzoru Bankowego, o której mowa w ust. 4, bank może wnieść skargę do sądu administracyjnego w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji. Wniesienie skargi nie wstrzymuje wykonania decyzji. Przepisu art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.), zwanej dalej "Kodeksem postępowania administracyjnego", nie stosuje się.

6. Komisja Nadzoru Bankowego może, bez konieczności uprzedniego upomnienia na piśmie, zastosować środki określone w art. 138 ust. 3, w przypadku gdy w wyznaczonym terminie bank nie doprowadzi do zmiany lub rozwiązania umowy, o której mowa w art. 6a ust. 1.

7. Przedsiębiorcę lub przedsiębiorcę zagranicznego, który stale lub okresowo wykonuje czynności, o których mowa w art. 6a ust. 1, uznaje się za posiadającego bliskie powiązania z

bankiem. Przepisy art. 136 ust. 3, art. 138 ust. 7, art. 141g i art. 141h ust. 1, 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 6d. 1. Zawarcie przez bank umowy, o której mowa w art. 6a ust. 1, z przedsiębiorcą zagranicznym niemającym miejsca stałego zamieszkania lub nieposiadającym siedziby na terytorium państwa członkowskiego albo umowy przewidującej, że powierzone czynności będą wykonywane stale lub okresowo za granicą, wymaga zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego udzielonego na wniosek banku.

2. Do wniosku o udzielenie zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, bank załącza:

- 1) dokumenty dotyczące działalności gospodarczej przedsiębiorcy zagranicznego, który ma wykonywać powierzone czynności,
- 2) projekt umowy, o której mowa w art. 6a ust. 1, która ma być zawarta z przedsiębiorcą zagranicznym,
- 3) plany działania zapewniające ciągłe i niezakłócone prowadzenie działalności w zakresie objętym umową,
- 4) zezwolenia lub promesy zezwoleń wymaganych w państwie, w którym czynności mają być wykonywane wraz z pozytywną opinią właściwych władz nadzorczych,
- 5) opis rozwiązań technicznych i organizacyjnych, zapewniających bezpieczne i prawidłowe wykonywanie powierzonych czynności, w szczególności ochronę tajemnicy prawnie chronionej.

3. Do postępowania w sprawie wniosku, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepis art. 33.

4. Komisja Nadzoru Bankowego może odmówić wydania zezwolenia lub cofnąć zezwolenie, w przypadku gdy:

- 1) istnieje zagrożenie naruszenia tajemnicy prawnie chronionej,
- 2) w państwie, w którym powierzone czynności mają być wykonywane, obowiązujące prawo uniemożliwia Komisji Nadzoru Bankowego wykonywanie efektywnego nadzoru,
- 3) powierzenie wykonywania czynności może wpłynąć niekorzystnie na prowadzenie przez bank działalności zgodnie z przepisami prawa, ostrożne i stabilne zarządzanie bankiem, skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w banku oraz możliwość wykonywania obowiązków przez biegłego rewidenta upoważnionego do badania sprawozdań finansowych banku na podstawie zawartej z bankiem umowy.

5. Przepis art. 6c stosuje się odpowiednio.

Art. 7. 1. Oświadczenia woli związane z dokonywaniem czynności bankowych mogą być składane w postaci elektronicznej.

2. Dokumenty związane z czynnościami bankowymi mogą być sporządzane na elektronicznych nośnikach informacji, jeżeli dokumenty te będą w sposób należyty utworzone, utrwalone, przekazane, przechowywane i zabezpieczone. Usługi związane z zabezpieczeniem tych dokumentów mogą być wykonywane przez banki, spółki tworzone przez banki z innymi podmiotami, a także przedsiębiorstwa pomocniczych usług bankowych.

3. Jeżeli ustawa zastrzega dla czynności prawnej formę pisemną, uznaje się, że czynność dokonana w formie, o której mowa w ust. 1, spełnia wymagania formy pisemnej także wtedy, gdy forma została zastrzeżona pod rygorem nieważności.

4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego, sposób tworzenia, utrwalania, przekazywania, przechowywania i zabezpieczania, w tym przy zastosowaniu podpisu elektronicznego, dokumentów, o których

mowa w ust. 2, tak aby zapewnić bezpieczeństwo obrotu oraz ochronę interesów banków i ich klientów.

Art. 7a. Do terminowych operacji finansowych, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 7 lit. h) oraz w art. 5 ust. 2 pkt 4, będących przedmiotem umów zawartych przez bank lub instytucję finansową, nie stosuje się przepisów o grach losowych i zakładach wzajemnych oraz art. 413 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.), zwanej dalej "Kodeksem cywilnym".

Art. 8. Bank jest obowiązany do utrzymywania płynności płatniczej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich płatności.

Art. 9. W bankach działa system kontroli wewnętrznej.

Art. 9a. Celem systemu kontroli wewnętrznej jest wspomaganie procesów decyzyjnych przyczyniające się do zapewnienia:

- 1) skuteczności i wydajności działania banku,
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- 3) zgodności działania banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

Art. 9b. 1. Zarząd banku odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz działanie systemu kontroli wewnętrznej dostosowanego do wielkości i profilu ryzyka wiążącego się z działalnością banku.

2. Rada nadzorcza banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu kontroli wewnętrznej oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.

Art. 9c. 1. W bankach działających w formie spółki akcyjnej, w bankach państwowych i w bankach spółdzielczych, w których kontrola wewnętrzna nie jest realizowana na podstawie art. 10, funkcjonuje komórka organizacyjna audytu wewnętrznego.

2. Zadaniem komórki audytu wewnętrznego jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz opiniowanie zarządzania bankiem, w tym skuteczności zarządzania ryzykiem związanym z działalnością banku.

Art. 9d. 1. Informacje na temat stwierdzonych nieprawidłowości i wniosków wynikających z przeprowadzonych audytów wewnętrznych oraz działań podejmowanych w celu ich usunięcia lub realizacji są przekazywane okresowo radzie nadzorczej.

2. Rada nadzorcza może powołać ze swoich członków komitet do spraw audytu wewnętrznego, który wykonuje czynności nadzorcze nad działalnością komórki audytu wewnętrznego.

Art. 10. Kontrola wewnętrzna w bankach spółdzielczych zrzeszonych w bankach zrzeszających może być wykonywana przez bank zrzeszający na zasadach określonych w umowie zrzeszenia.

Art. 11. 1. Do określonych w ustawie decyzji Prezesa Narodowego Banku Polskiego w przedmiocie udzielenia zgody oraz decyzji Komisji Nadzoru Bankowego w przedmiocie:

- 1) wyrażenia oceny,
 - 2) zezwolenia,
 - 3) zgody,
 - 4) nakazania bankowi zmiany lub rozwiązania umowy,
 - 5) nakazania sprzedaży akcji w oznaczonym terminie,
 - 6) odmowy przesłania właściwym władzom nadzorczym państwa goszczącego zawiadomienia,
 - 7) odmowy powiadomienia właściwych władz nadzorczych państwa goszczącego,
 - 8) zakazania instytucji finansowej prowadzenia działalności na terenie państwa goszczącego,
 - 9) nakazania bankowi wstrzymania wypłat z zysku,
 - 10) nakazania wstrzymania tworzenia nowych jednostek organizacyjnych banku, oddziału banku zagranicznego lub oddziału instytucji kredytowej,
 - 11) zawieszenia w czynnościach członków zarządu banku lub instytucji finansowej,
 - 12) ograniczenia zakresu działalności banku, oddziału banku zagranicznego lub oddziału instytucji kredytowej,
 - 13) nałożenia kary finansowej na bank, oddział banku zagranicznego, oddział instytucji kredytowej lub instytucję finansową,
 - 14) likwidacji banku lub oddziału banku zagranicznego,
 - 15) określenia zakresu uprawnień likwidatora lub innej osoby wyznaczonej przez właściwe władze nadzorcze państwa członkowskiego do przeprowadzenia likwidacji instytucji kredytowej,
 - 16) odwołania członka zarządu banku,
 - 17) nałożenia na członków zarządu banku lub instytucji finansowej oraz na władze oddziału instytucji kredytowej kary pieniężnej,
 - 18) zakazania udzielania lub ograniczenia udzielania kredytów i pożyczek pieniężnych akcjonariuszom (członkom) oraz członkom zarządu, rady nadzorczej i pracownikom banku,
 - 19) żądania zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia,
 - 20) ustanowienia i odwołania kuratora,
 - 21) ustanowienia zarządu komisarycznego,
 - 22) przejęcia banku przez inny bank za zgodą banku przejmującego,
 - 23) wystąpienia do Rady Ministrów o likwidację banku państwowego,
 - 24) odwołania likwidatora banku wyznaczonego przez bank,
 - 25) zawieszenia działalności banku
- stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, o ile niniejsza ustawa nie stanowi inaczej.

2. Decyzje określone w ust. 1 mają moc ostatecznych decyzji administracyjnych i podlegają natychmiastowemu wykonaniu. Do decyzji tych, z zastrzeżeniem wyjątków określonych w ustawie, przepis art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

3. O ile ustawa nie stanowi inaczej, termin wydania określonych w niej opinii wynosi 30 dni.

Rozdział 2

Tworzenie i organizacja banków oraz oddziałów i przedstawicielstw banków

Art. 12. Banki mogą być tworzone jako banki państwowe, banki spółdzielcze lub banki w formie spółek akcyjnych.

Art. 13. 1. Założycielami banku w formie spółki akcyjnej mogą być osoby prawne i osoby fizyczne, z tym że założycieli nie może być mniej niż 3.

2. Założycielami banku spółdzielczego mogą być tylko osoby fizyczne w liczbie wymaganej dla założenia spółdzielni, określonej ustawą - Prawo spółdzielcze.

3. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania do banku, którego założycielem jest Skarb Państwa, bank krajowy, instytucja kredytowa, bank zagraniczny, krajowy lub zagraniczny zakład ubezpieczeń lub międzynarodowa instytucja finansowa.

Art. 13a. Zarząd banku działa i wykonuje swoje funkcje w siedzibie określonej w statucie banku.

A. Banki państwowe

Art. 14. 1. Bank państwowy może być utworzony przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia, na wniosek *Ministra Skarbu Państwa* zaopiniowany przez Komisję Nadzoru Bankowego. W tym samym trybie następuje likwidacja banku państwowego, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3.

2. Rozporządzenie Rady Ministrów o utworzeniu banku państwowego określa nazwę, siedzibę, przedmiot i zakres działania banku, jego fundusze statutowe, w tym środki wydzielone z majątku Skarbu Państwa, które stają się majątkiem banku.

3. Bank państwowy nie podlega wpisowi do *rejestru przedsiębiorstw państwowych*.

Art. 15. 1. Organami banku państwowego są rada nadzorcza i zarząd.

2. Członkowie zarządów lub rad nadzorczych nie mogą zajmować się działalnością konkurencyjną. W szczególności nie mogą być członkami zarządu lub rady nadzorczej innego banku, chyba że bank państwowy jest akcjonariuszem tego banku.

Art. 16. 1. Radę nadzorczą powołuje się na okres 3 lat spośród osób posiadających odpowiednie kwalifikacje z zakresu finansów. Przewodniczącą rady nadzorczej powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek *Ministra Skarbu Państwa*.

2. Członkowie rady są powoływani przez *Ministra Skarbu Państwa* spośród osób niebędących członkami zarządu tego banku. Odwołanie członków rady następuje w takim samym trybie, w jakim zostali powołani.

Art. 17. 1. Prezesa zarządu banku państwowego powołuje i odwołuje rada nadzorcza.

2. Pozostałych członków zarządu banku powołuje i odwołuje rada nadzorcza, na wniosek prezesa zarządu banku.

3. Powołanie prezesa zarządu oraz jednego członka zarządu następuje za zgodą Komisji Nadzoru Bankowego. Przepisy art. 22b stosuje się odpowiednio.

Art. 18. 1. Rada nadzorcza sprawuje nadzór nad działalnością banku państwowego, zatwierdza przedstawione przez Zarząd sprawozdanie finansowe oraz podział zysku i sposób pokrycia strat, a także przyjmuje sprawozdania z działalności banku, udziela zarządowi banku zaleceń oraz może zawieszać w czynnościach członków zarządu banku.

2. Z zastrzeżeniem ust. 1, zarząd banku rozpatruje sprawy dotyczące działalności banku oraz podejmuje w tych sprawach uchwały, których wykonanie zapewnia prezes zarządu banku.

3. Rada nadzorcza uchyla uchwałę zarządu banku w razie stwierdzenia jej niezgodności z przepisami prawa lub statutem banku.

4. Prezes zarządu banku państwowego reprezentuje bank, przewodniczy zarządowi banku oraz organizuje działalność banku.

5. Szczegółowy zakres działania rady nadzorczej i zarządu oraz osoby uprawnione do reprezentowania banku określa statut banku państwowego.

Art. 19. Statut bankowi państwowemu nadaje, w drodze rozporządzenia, *Minister Skarbu Państwa*⁽⁵⁶⁾ w porozumieniu z *Ministrem Finansów*, po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Bankowego.

akty wykonawcze

B. Banki spółdzielcze

Art. 20. 1. Bankiem spółdzielczym jest bank będący spółdzielnią, do którego w zakresie nieuregulowanym w ustawie z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. Nr 119, poz. 1252, z późn. zm.), zwanej dalej "ustawą o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających", i niniejszej ustawie, mają zastosowanie przepisy ustawy - Prawo spółdzielcze.

2. Statut banku spółdzielczego pod rygorem nieważności powinien być sporządzony w formie aktu notarialnego.

C. Banki w formie spółek akcyjnych

Art. 21. Do utworzenia i działalności banku w formie spółki akcyjnej stosuje się przepisy Kodeksu spółek handlowych, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 22. 1. Funkcję organu nadzoru pełni w banku rada nadzorcza składająca się co najmniej z pięciu osób fizycznych.

2. Członków rady nadzorczej powołuje i odwołuje walne zgromadzenie.

3. Bank informuje Komisję Nadzoru Bankowego o składzie rady nadzorczej oraz o zmianie jej składu niezwłocznie po jej powołaniu lub po dokonaniu zmiany jej składu.

Art. 22a. 1. Zarząd banku składa się co najmniej z trzech osób fizycznych powoływanych i odwoływanych przez radę nadzorczą, z zastrzeżeniem art. 22b.

2. Rada nadzorcza informuje Komisję Nadzoru Bankowego o składzie zarządu oraz o zmianie jego składu niezwłocznie po jego powołaniu lub po dokonaniu zmiany jego składu. Rada nadzorcza informuje Komisję Nadzoru Bankowego także o członkach zarządu, którym w ramach podziału kompetencji podlega w szczególności zarządzanie ryzykiem kredytowym i komórka audytu wewnętrznego.

Art. 22b. 1. Powołanie dwóch członków zarządu banku, w tym prezesa, następuje za zgodą Komisji Nadzoru Bankowego. Z wnioskiem o wyrażenie zgody występuje rada nadzorcza.

2. Komisja Nadzoru Bankowego może zażądać informacji i dokumentów dotyczących osób wymienionych w ust. 1 w zakresie niezbędnym do wyrażenia zgody.

3. Komisja Nadzoru Bankowego odmawia wyrażenia zgody na powołanie osoby, o której mowa w ust. 1, jeżeli:

- 1) była ona karana za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe, z wyłączeniem przestępstw ściganych z oskarżenia prywatnego,
- 2) spowodowała udokumentowane straty w miejscu pracy albo w związku z pełnieniem funkcji członka organu osoby prawnej,
- 3) został wobec niej orzeczony zakaz prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji reprezentanta lub pełnomocnika przedsiębiorcy, członka rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej w spółce akcyjnej, spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub w spółdzielni,
- 4) nie spełnia wymagań określonych w art. 30 ust. 1 pkt 2, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Komisja Nadzoru Bankowego odstąpi, w drodze decyzji, wydanej na wniosek rady nadzorczej banku od wymogu udowodnionej znajomości języka polskiego, o którym mowa w art. 30 ust. 1 pkt 2, jeżeli nie jest to niezbędne ze względów nadzoru ostrożnościowego, biorąc w szczególności pod uwagę poziom dopuszczalnego ryzyka lub zakres działalności banku.

5. Komisja Nadzoru Bankowego może odmówić wyrażenia zgody na powołanie osoby wymienionej w ust. 1, jeżeli:

- 1) jest prowadzone przeciwko niej postępowanie karne lub postępowanie w sprawie o przestępstwo skarbowe,
- 2) była karana za przestępstwo inne niż określone w ust. 3 pkt 1.

6. Jeżeli powołanie członków zarządu, w tym prezesa, dotyczy kolejnej kadencji tych samych osób, nie stosuje się w stosunku do nich przepisu ust. 1, o ile w stosunku do nich nie zachodzą przesłanki określone w ust. 3 i 5.

7. Decyzja, o której mowa w ust. 1, może określać termin, do którego powinno nastąpić powołanie osób, o których mowa w ust. 1. W przypadku niepowołania osoby, której dotyczy decyzja, we wskazanym terminie, decyzja wygasa. Przepisu art. 162 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się.

Art. 22c. 1. Protokół z walnego zgromadzenia sporządzany jest zgodnie z art. 421 Kodeksu spółek handlowych oraz powinien zawierać:

- 1) treść wniosków zgłaszanych w trakcie walnego zgromadzenia,
- 2) imię i nazwisko osoby zgłaszającej wniosek,
- 3) imię i nazwisko lub firmę osoby, w imieniu której został zgłoszony wniosek,
- 4) rozstrzygnięcie w sprawie wniosku.

2. Protokół, o którym mowa w ust. 1, powinien być przekazany Komisji Nadzoru Bankowego w terminie 14 dni od dnia zakończenia walnego zgromadzenia.

Art. 23. (uchylony).

Art. 24. (uchylony).

Art. 25. 1. Osoba zamierzająca bezpośrednio lub pośrednio objąć lub nabyć akcje banku jest obowiązana wystąpić każdorazowo z wnioskiem o wydanie przez Komisję Nadzoru Bankowego zezwolenia na wykonywanie prawa głosu na walnym zgromadzeniu, jeżeli w wyniku objęcia lub nabycia akcji osiągnęłaby lub przekroczyła próg 10 %, 20 %, 25 %, 33 %, 50 %, 66 % i 75 % głosów na walnym zgromadzeniu. W przypadku gdy statut banku przewiduje uprzywilejowanie lub ograniczenie akcji co do prawa głosu, wniosek powinien również dotyczyć wydania

zezwolenia na udział w kapitale zakładowym w wysokości odpowiadającej wielkościom określonym w zdaniu pierwszym i odpowiadającej mu liczbie głosów bez przywilejów i ograniczeń.

2. Obowiązek uzyskania zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, dotyczy także osoby, która po uzyskaniu zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego na wykonywanie prawa głosu na walnym zgromadzeniu na poziomie określonym w zezwoleniu, w wyniku zbycia akcji lub z innej przyczyny, utraciła prawo do wykonywania prawa głosu na tym poziomie.

3. Obowiązek uzyskania zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, dotyczy także zastawnika i użytkownika akcji, jeżeli zgodnie z art. 340 § 1 Kodeksu spółek handlowych są oni uprawnieni do wykonywania prawa głosu z akcji.

4. Komisja Nadzoru Bankowego, udzielając zezwolenia, może określić w jego treści warunek, że nieprzekroczenie określonego progu liczby głosów na walnym zgromadzeniu w terminie wskazanym w zezwoleniu powoduje jego wygaśnięcie.

5. W przypadku gdy zezwolenie dotyczy podmiotu dominującego obejmującego lub nabywającego akcje pośrednio, obejmuje ono także podmioty zależne, w tym podmiot obejmujący lub nabywający akcje bezpośrednio.

6. Osoba, która objęła lub nabyła akcje banku, jest każdorazowo obowiązana niezwłocznie powiadomić o tym bank, którego akcje nabyła lub objęła, jeżeli stanowią one wraz z akcjami objętymi lub nabytymi wcześniej pakiet powodujący osiągnięcie lub przekroczenie progu 5 %, 10 %, 20 %, 25 %, 33 %, 50 %, 66 % i 75 % głosów na walnym zgromadzeniu. Bank przesyła Komisji Nadzoru Bankowego powiadomienie w terminie 14 dni od daty jego otrzymania. W przypadku gdy statut banku przewiduje uprzywilejowanie lub ograniczenie akcji co do prawa głosu, powiadomienie powinno również dotyczyć udziału w kapitale zakładowym w wysokości określonej w zdaniu pierwszym i odpowiadającej mu liczbie głosów bez przywilejów i ograniczeń.

7. Komisja Nadzoru Bankowego może odmówić udzielenia zezwolenia, jeżeli wpływ osoby zamierzającej objąć lub nabyć akcje może okazać się niekorzystny dla ostrożnego i stabilnego zarządzania bankiem lub gdy środki przeznaczone na nabycie akcji pochodzą z pożyczki, kredytu lub źródeł nieudokumentowanych, lub gdy przepisy prawa obowiązujące w miejscu siedziby lub zamieszkania tej osoby uniemożliwiają Komisji Nadzoru Bankowego wykonywanie efektywnego nadzoru.

8. Przepisy ust. 1-3 i 5-7 stosuje się odpowiednio do sytuacji, w których następuje zmiana w liczbie głosów na walnym zgromadzeniu w wyniku zmiany statutu banku lub w następstwie wygaśnięcia uprzywilejowania akcji. Akcjonariusz występuje z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, do Komisji Nadzoru Bankowego w terminie 30 dni od powzięcia informacji o zmianie statutu lub wygaśnięciu uprzywilejowania akcji.

9. Osoba zamierzająca zbyć pakiet akcji:

- 1) uprawniający do wykonywania ponad 10 % głosów na walnym zgromadzeniu,
- 2) w wyniku zbycia którego pozostały w jej posiadaniu pakiet akcji będzie uprawniał do wykonywania mniej niż 10 %, 20 %, 25 %, 33 %, 50 %, 66% i 75 % głosów na walnym zgromadzeniu

- jest obowiązana powiadomić o swoim zamiarze Komisję Nadzoru Bankowego.

10. W przypadku gdy statut banku przewiduje uprzywilejowanie lub ograniczenie akcji co do prawa głosu, powiadomienie, o którym mowa w ust. 9, powinno również dotyczyć udziału w kapitale zakładowym w wysokości określonej w tym przepisie i odpowiadającej mu liczbie głosów bez przywilejów i ograniczeń.

Art. 26. 1. Bezszykowne jest wykonywanie prawa głosu z akcji banku będących przedmiotem czynności prawnej lub innego zdarzenia prawnego powodującego osiągnięcie lub przekroczenie danego progu liczby głosów na walnym zgromadzeniu, jeżeli osiągnięcie lub przekroczenie tego progu nastąpiło z naruszeniem obowiązków określonych w art. 25 ust. 1-3 i 8.

2. Uchwała walnego zgromadzenia powzięta z naruszeniem ust. 1 jest nieważna.

Art. 26a. 1. Komisja Nadzoru Bankowego może cofnąć zezwolenie, o którym mowa w art. 25 ust. 1-3 i 8, jeżeli wpływ osoby, która pośrednio lub bezpośrednio objęła lub nabyła akcje banku, może okazać się niekorzystny dla ostrożnego lub stabilnego zarządzania bankiem lub jeżeli obowiązujące prawo w miejscu siedziby lub zamieszkania tej osoby uniemożliwiają Komisji Nadzoru Bankowego wykonywanie efektywnego nadzoru albo gdy osoba ta nie dotrzymała zobowiązań dotyczących funkcjonowania banku złożonych Komisji Nadzoru Bankowego w trakcie postępowania zakończonego wydaniem zezwolenia.

2. W przypadku cofnięcia zezwolenia wykonywanie przez akcjonariusza głosu ze wszystkich posiadanych akcji banku jest bezszykowne.

3. Uchwała walnego zgromadzenia powzięta z naruszeniem ust. 2 jest nieważna.

4. Prawo wytoczenia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały walnego zgromadzenia powziętej z naruszeniem ust. 2 przysługuje również Komisji Nadzoru Bankowego. Przepis art. 425 Kodeksu spółek handlowych stosuje się odpowiednio.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 oraz w art. 26 ust. 1, Komisja Nadzoru Bankowego może nakazać sprzedaż akcji w wyznaczonym terminie.

6. Jeżeli akcje nie zostaną sprzedane w wyznaczonym terminie, Komisja Nadzoru Bankowego może ustanowić w banku zarząd komisaryczny lub zastosować środki, o których mowa w art. 138 ust. 3 pkt 3 i 4.

Art. 26b. Obowiązek, o którym mowa w art. 25 ust. 6 i 9, stosuje się odpowiednio w przypadku nabycia i zbycia obligacji zamiennych na akcje banku, kwitów depozytowych w rozumieniu art. 96 ustawy, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 8, jak również innych papierów wartościowych, z których wynika prawo lub obowiązek nabycia akcji banku.

Art. 26c. Przepisy art. 25-26b stosuje się odpowiednio do banków spółdzielczych będących spółdzielniami osób prawnych, których statut przewiduje inną, niż określona w art. 36 § 3 zdanie pierwsze ustawy - Prawo spółdzielcze, zasadę ustalania liczby głosów przysługujących członkom.

Art. 27. 1. Nabycie lub posiadanie akcji przez podmiot zależny uważa się za nabycie lub posiadanie akcji przez podmiot dominujący.

2. Przepisy niniejszej ustawy nie naruszają przepisów rozdziału 9 ustawy, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 8.

Art. 28. 1. Akcje banków są akcjami imiennymi, z wyjątkiem akcji dopuszczonych do obrotu publicznego. W okresie roku, licząc od daty wpisania banku do rejestru przedsiębiorców, zbycie akcji imiennych przez akcjonariuszy wymaga zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego.

2. W razie uchylenia decyzji wyrażającej zgodę na wprowadzenie akcji banku do obrotu publicznego, akcje banku na okaziciela podlegają zamianie na akcje imienne.

3. Zamianie na akcje imienne podlegają również akcje banku na okaziciela, które nie są przedmiotem publicznego obrotu papierami wartościowymi.

Art. 29. (skreślony).

D. Postępowanie przy tworzeniu banków

Art. 30. 1. Utworzenie banku może nastąpić, jeżeli:

- 1) zostało zapewnione wyposażenie banku w:
 - a) fundusze własne, których wielkość powinna być dostosowana do rodzaju czynności bankowych przewidzianych do wykonywania i rozmiaru zamierzonej działalności,
 - b) pomieszczenia posiadające odpowiednie urządzenia techniczne, należycie zabezpieczające przechowywane w banku wartości, z uwzględnieniem zakresu i rodzaju prowadzonej działalności bankowej,
- 2) założyciele oraz osoby przewidziane do objęcia w banku stanowisk członków zarządu, w tym prezesa, dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania bankiem, przy czym co najmniej dwie osoby przewidziane do objęcia w banku stanowisk członków zarządu posiadają wykształcenie i doświadczenie zawodowe niezbędne do kierowania bankiem oraz udowodnioną znajomość języka polskiego,
- 3) (uchylony),
- 4) przedstawiony przez założycieli plan działalności banku na okres co najmniej trzyletni wskazuje, że działalność ta będzie bezpieczna dla środków pieniężnych gromadzonych w banku.

1a. Komisja Nadzoru Bankowego odstąpi, w drodze decyzji wydanej na wniosek założycieli, od wymogu udowodnionej znajomości języka polskiego, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, jeżeli nie jest to niezbędne ze względów nadzoru ostrożnościowego, biorąc w szczególności pod uwagę poziom dopuszczalnego ryzyka lub zakres działalności banku.

2. Część kapitału założycielskiego może być wniesiona w formie wkładów niepieniężnych w postaci wyposażenia i nieruchomości, jeśli będą one bezpośrednio przydatne w prowadzeniu działalności bankowej, z tym że kapitał założycielski wnoszony w formie pieniężnej nie może być niższy od kwoty określonej w art. 32 ust. 1, a wartość wnoszonych wkładów niepieniężnych nie może przekraczać 15% kapitału założycielskiego.

3. (skreślony).

4. Komisja Nadzoru Bankowego może w szczególnie uzasadnionych przypadkach wyrazić zgodę na przekroczenie limitu, o którym mowa w ust. 2.

5. Kapitał założycielski banku nie może pochodzić z pożyczki lub kredytu, lub źródeł nieudokumentowanych.

Art. 30a. Bank w formie spółki akcyjnej i bank spółdzielczy mogą być utworzone po uzyskaniu zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego.

Art. 31. 1. Wniosek do Komisji Nadzoru Bankowego o wydanie zezwolenia na utworzenie banku powinien zawierać:

- 1) określenie nazwy i siedziby banku,
 - 2) określenie czynności bankowych, do których wykonywania bank ma być upoważniony, oraz dane o przedmiocie i zakresie zamierzonej działalności,
 - 3) dane dotyczące:
 - a) założycieli i osób przewidzianych do objęcia w banku stanowisk członków zarządu,
 - b) kapitału założycielskiego.
2. Do wniosku załącza się:

- 1) projekt statutu banku,
- 2) program działalności i plan finansowy banku na okres co najmniej trzyletni,
- 3) dokumenty dotyczące założycieli i ich sytuacji finansowej, wymagane przez Komisję Nadzoru Bankowego,
- 4) opinię właściwych władz nadzorczych kraju siedziby wnioskodawcy, jeżeli założycielem jest bank zagraniczny.

3. Projekt statutu, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, powinien określać w szczególności:

- 1) firmę, która powinna zawierać wyodrębniony wyraz "bank" i odróżniać się od nazw innych banków oraz wskazywać, czy jest to bank państwowy, bank w formie spółki akcyjnej czy bank spółdzielczy,
- 2) siedzibę, przedmiot działania i zakres działalności banku,
- 3) organy i ich kompetencje, ze szczególnym uwzględnieniem kompetencji członków zarządu, o których mowa w art. 22b ust. 1, oraz zasady podejmowania decyzji, podstawową strukturę organizacyjną banku, zasady składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych, tryb wydawania regulacji wewnętrznych oraz tryb podejmowania decyzji o zaciągnięciu zobowiązań lub rozporządzeniu aktywami, których łączna wartość w stosunku do jednego podmiotu przekracza 5 % funduszy własnych,
- 4) zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej,
- 5) fundusze własne oraz zasady gospodarki finansowej.

4. Jeżeli z wnioskiem o wydanie zezwolenia na utworzenie banku występuje więcej niż 10 założycieli, są oni obowiązani ustanowić 1-3 pełnomocników, którzy będą ich reprezentować wobec Komisji Nadzoru Bankowego w okresie poprzedzającym wydanie zezwolenia na utworzenie banku. Pełnomocnictwo powinno być sporządzone w formie aktu notarialnego.

Art. 32. 1. Wnoszony przez założycieli banku kapitał założycielski, z zastrzeżeniem ust. 2, nie może być niższy od równowartości w złotych 5.000.000 euro przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu wydania zezwolenia na utworzenie banku.

2. W przypadku banków spółdzielczych, których założyciele wyrazili zamiar zawarcia umowy zrzeszenia, na podstawie ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, kapitał założycielski nie może być niższy od równowartości w złotych 1.000.000 euro przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu wydania zezwolenia na utworzenie banku.

3. Kapitał założycielski banku wnoszony w formie pieniężnej musi być wpłacony przez założycieli w walucie polskiej na rachunek bankowy w banku krajowym, otwarty w celu dokonania wpłat na kapitał założycielski banku.

4. Pokrycie pełnej kwoty kapitału założycielskiego banku w formie spółki akcyjnej oraz banku spółdzielczego powinno być dokonane przed wpisaniem banku do właściwego rejestru.

5. Wpłata kapitału założycielskiego banku państwowego, jak również wydzielenie z majątku Skarbu Państwa innych środków na pokrycie kapitału założycielskiego powinno nastąpić przed złożeniem przez bank państwowy do Komisji Nadzoru Bankowego wniosku o zezwolenie na rozpoczęcie działalności.

Art. 33. 1. Komisja Nadzoru Bankowego:

- 1) wzywa założycieli do uzupełnienia wniosku, jeżeli nie odpowiada on wymaganiom określonym w art. 31, oraz może zażądać uzupełniających danych lub dokumentów dotyczących w szczególności założycieli i osób przewidzianych do objęcia w banku

stanowisk członków zarządu, w tym informacji o ich sytuacji majątkowej i rodzinnej, jeżeli informacje te są niezbędne do podjęcia decyzji o wydaniu zezwolenia na utworzenie banku,

2) w terminie nieprzekraczającym 3 miesięcy od daty otrzymania wniosku lub jego uzupełnienia - wydaje decyzję w przedmiocie zezwolenia na utworzenie banku.

2. Komisja Nadzoru Bankowego w uzasadnionych przypadkach może przedłużyć do 6 miesięcy termin wydania decyzji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, informując o tym założycieli przed upływem terminu 3 miesięcy od daty otrzymania wniosku lub jego uzupełnienia.

Art. 34. 1. W zezwoleniu na utworzenie banku Komisja Nadzoru Bankowego określa: firmę banku, jego siedzibę, nazwy (nazwiska) założycieli i obejmowane przez nich akcje, wysokość kapitału założycielskiego, działalność, do której wykonywania bank jest upoważniony, oraz warunki, po spełnieniu których Komisja Nadzoru Bankowego zezwoli na rozpoczęcie przez bank działalności, a także zatwierdza projekt statutu banku.

2. Zmiana statutu banku wymaga zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego, jeżeli dotyczy spraw wymienionych w art. 31 ust. 3 oraz uprzywilejowania lub ograniczenia akcji co do prawa głosu w banku w formie spółki akcyjnej, a w banku spółdzielczym będącym spółdzielnią osób prawnych zasady ustalania liczby głosów przysługujących członkom w sposób inny niż określony w art. 36 § 3 zdanie pierwsze ustawy - Prawo spółdzielcze.

2a. Zezwolenie na zmianę statutu może określać termin, do którego powinna być podjęta uchwała. W przypadku niepodjęcia uchwały we wskazanym terminie decyzja wygasa. Przepisu art. 162 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się.

3. Do wniosku o wydanie zezwolenia na zmianę statutu banku przepis art. 33 stosuje się odpowiednio.

Art. 35. Komisja Nadzoru Bankowego może być uczestnikiem w postępowaniu rejestrowym dotyczącym banku.

Art. 36. 1. Bank może rozpocząć działalność po uzyskaniu zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego.

2. Z wnioskiem o wydanie zezwolenia na rozpoczęcie przez bank działalności występuje zarząd banku.

3. Zezwolenie na rozpoczęcie przez bank działalności wydaje się po stwierdzeniu, że bank:

- 1) jest należycie przygotowany organizacyjnie do rozpoczęcia działalności,
- 2) zgromadził w całości kapitał założycielski,
- 3) dysponuje odpowiednimi warunkami do przechowywania środków pieniężnych i innych wartości, z uwzględnieniem zakresu i rodzaju prowadzonej działalności bankowej,
- 4) spełnia inne warunki określone w decyzji o wydaniu zezwolenia na utworzenie banku.

Art. 37. Komisja Nadzoru Bankowego odmawia wydania zezwolenia na utworzenie banku lub na zmianę jego statutu, jeżeli nie zostały spełnione wymagania obowiązujące przy tworzeniu banków lub zamierzona działalność banku naruszałaby przepisy prawa, interesy klientów albo nie gwarantowałyby bezpieczeństwa gromadzonych w banku środków lub gdy przepisy prawa obowiązujące w miejscu siedziby lub zamieszkania założyciela lub jego powiązania z innymi podmiotami mogłyby uniemożliwić skuteczne sprawowanie nadzoru nad bankiem.

Art. 38. Zezwolenia, o których mowa w art. 34 ust. 1 i w art. 36 ust. 1, tracą moc, jeżeli w terminie roku od wydania zezwolenia na utworzenie banku nie rozpoczął on działalności.

Art. 39. 1. Utworzenie za granicą banku przez bank krajowy, jak również utworzenie oddziału banku krajowego za granicą, z zastrzeżeniem art. 48a-48g, wymaga zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego.

2. Wniosek o utworzenie za granicą banku powinien zawierać:

- 1) określenie nazwy, siedziby i formy organizacyjnej banku,
- 2) dane dotyczące założycieli i kapitału założycielskiego.

3. Do wniosku załącza się:

- 1) projekt statutu oraz uzasadnienie utworzenia banku za granicą,
- 2) program działalności i plan finansowy banku na okres co najmniej trzyletni,
- 3) informacje o przepisach prawnych obowiązujących w państwie przyjmującym w zakresie:
 - a) zezwoleń na podjęcie działalności przez bank,
 - b) przepisów podatkowych dotyczących działalności banków,
 - c) przepisów dotyczących transferu dewiz i nadzoru bankowego.

4. Wniosek o utworzenie oddziału banku za granicą powinien zawierać uzasadnienie utworzenia oddziału banku za granicą i informacje określone w ust. 3 pkt 3 dotyczące odpowiednio oddziałów banków.

Art. 40. 1. Utworzenie oddziału banku zagranicznego w kraju następuje na podstawie zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego, wydanego po uzgodnieniu z *Ministrem Finansów*, na wniosek zainteresowanego banku.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) firmę i siedzibę banku występującego z wnioskiem oraz charakterystykę jego działalności,
- 2) rodzaje czynności bankowych, do których wykonywania ma być upoważniony oddział banku, oraz siedzibę oddziału,
- 3) wielkość funduszy przydzielonych do dyspozycji oddziału,
- 4) dane dotyczące co najmniej 2 osób przewidzianych do objęcia w oddziale stanowisk dyrektora lub jego zastępcy.

3. Do wniosku załącza się projekt regulaminu oddziału oraz zobowiązanie występującego z wnioskiem banku zagranicznego o zaspokajaniu wszelkich roszczeń, jakie mogą powstać w stosunkach między oddziałem i innymi podmiotami. Przepis art. 31 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. W zezwoleniu na utworzenie oddziału banku zagranicznego w kraju Komisja Nadzoru Bankowego ustala w szczególności siedzibę oddziału, rodzaj czynności bankowych, do wykonywania których oddział jest upoważniony, minimalną wysokość funduszy niezbędnych do działalności oddziału, a także zatwierdza projekt regulaminu oddziału.

5. Oddziały banków zagranicznych podlegają wpisowi do rejestru przedsiębiorców.

6. Do postępowania przy tworzeniu oddziału banku zagranicznego w kraju stosuje się odpowiednio przepisy art. 32-38.

7. Oddział banku zagranicznego działa na podstawie regulaminu nadanego przez bank zagraniczny.

8. Zmiany regulaminu, o którym mowa w ust. 7, wymagają zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego.

9. Do wniosku o wydanie zezwolenia na zmianę regulaminu przepisy art. 34 ust. 2, 2a i 3 stosuje się odpowiednio.

10. Z wnioskiem, o którym mowa w ust. 9, występuje bank zagraniczny.

Art. 40a. 1. Oddział banku zagranicznego jest obowiązany:

- 1) używać firmy banku zagranicznego w języku państwa jego siedziby wraz z przetłumaczonym na język polski określeniem formy prawnej banku oraz dodaniem wyrazów "oddział w Polsce",
- 2) prowadzić oddzielną rachunkowość w języku polskim, zgodnie z przepisami obowiązującymi banki krajowe,
- 3) działać zgodnie z zatwierdzonym regulaminem,
- 4) przechowywać wszelkie dokumenty dotyczące jego działalności w siedzibie oddziału.

2. Powołanie dyrektora i jednego z zastępców dyrektora oddziału banku zagranicznego następuje za zgodą Komisji Nadzoru Bankowego. Z wnioskiem o wyrażenie zgody występuje bank zagraniczny. Przepisy art. 22b stosuje się odpowiednio.

Art. 41. Do oddziałów banków zagranicznych, działających na terenie Rzeczypospolitej, stosuje się przepisy prawa polskiego.

Art. 42. 1. Banki zagraniczne i instytucje kredytowe mogą otwierać w Polsce swoje przedstawicielstwa na podstawie zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego wydanego, po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw instytucji finansowych, na wniosek zainteresowanego banku lub instytucji kredytowej.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) określenie firmy i siedziby banku lub instytucji kredytowej oraz charakterystykę działalności prowadzonej przez bank lub instytucję kredytową występującą z wnioskiem,
- 2) określenie siedziby przedstawicielstwa i zakresu jego działania,
- 3) informacje o kandydacie przewidzianym na stanowisko przedstawiciela banku lub instytucji kredytowej.

3. Do postępowania przy otwarciu przedstawicielstwa banku i instytucji kredytowej stosuje się odpowiednio przepisy art. 33, art. 37 oraz art. 38.

4. Zakres działania przedstawicielstwa banku zagranicznego i instytucji kredytowej może obejmować wyłącznie prowadzenie działalności w zakresie reklamy i promocji banku zagranicznego lub instytucji kredytowej w zakresie ustalonym w zezwoleniu.

E. Przekształcenie banku państwowego w spółkę akcyjną

Art. 43. Bank państwowy może być przekształcony w bank w formie spółki akcyjnej.

Art. 44. Rada Ministrów na wniosek *Ministra Skarbu Państwa*, po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Bankowego, w drodze rozporządzenia:

- 1) przekształca bank państwowy w spółkę akcyjną z udziałem Skarbu Państwa,
- 2) określa, w jakim zakresie majątek banku państwowego zostanie wniesiony do spółki akcyjnej na pokrycie kapitału akcyjnego, w jakim zaś nastąpi zbycie tego majątku tworzonej spółce akcyjnej z udziałem Skarbu Państwa.

akty wykonawcze

Art. 45. Przekształcenie banku państwowego w spółkę akcyjną nie powoduje zmian w zakresie zawartych przez bank umów i uprawnień z tytułu decyzji administracyjnych. Przekształcenie banku następuje na podstawie bilansu sporządzonego na dzień przekształcenia. Z tym dniem bank w formie spółki akcyjnej wchodzi we wszystkie prawa i obowiązki przekształcanego banku państwowego.

Art. 46. W dniu uzyskania osobowości prawnej przez bank w formie spółki akcyjnej bank państwowy ulega likwidacji, a jego organy ulegają rozwiązaniu.

Art. 47. W zakresie nieuregulowanym w ustawie, przy przekształceniu banku państwowego w bank w formie spółki akcyjnej stosuje się określony w przepisach Kodeksu spółek handlowych tryb postępowania przy zawiązywaniu spółki akcyjnej, z wyłączeniem art. 312 i art. 336.

Art. 48. Przy zbywaniu osobom trzecim należących do Skarbu Państwa akcji banku powstałego w wyniku przekształcenia banku państwowego stosuje się odpowiednie przepisy działów IV i V ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 118, poz. 561 i Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 32, poz. 184, Nr 98, poz. 603, Nr 106, poz. 673, Nr 121, poz. 770, Nr 137, poz. 926 i Nr 141, poz. 945, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 40, poz. 400 i Nr 101, poz. 1178, z 2000 r. Nr 15, poz. 180, Nr 26, poz. 306, Nr 31, poz. 383, Nr 60, poz. 703, Nr 84, poz. 948 i Nr 122, poz. 1315, z 2001 r. Nr 63, poz. 637, Nr 72, poz. 745, Nr 76, poz. 807 i Nr 122, poz. 1320 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253).

Rozdział 2a

Podejmowanie i prowadzenie działalności przez banki krajowe na terytorium państwa goszczącego oraz przez instytucje kredytowe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 48a. Bank krajowy może prowadzić działalność na terytorium państwa goszczącego poprzez oddział lub w ramach działalności transgranicznej.

Art. 48b. Bank krajowy może wykonywać na terytorium państwa goszczącego czynności wynikające z zezwolenia, o którym mowa w art. 34 ust. 1.

Art. 48c. 1. Bank krajowy, który zamierza utworzyć oddział na terytorium państwa goszczącego, zawiadamia o tym w formie pisemnej Komisję Nadzoru Bankowego.

2. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać:

- 1) nazwę państwa goszczącego, na terytorium którego bank zamierza utworzyć oddział,
- 2) nazwę oddziału,
- 3) adres oddziału, pod którym możliwe będzie uzyskanie dokumentów dotyczących jego działalności,
- 4) program działalności oddziału określający w szczególności czynności, jakie bank zamierza wykonywać poprzez oddział, oraz opis struktury organizacyjnej oddziału,
- 5) nazwiska osób przewidzianych do objęcia w oddziale stanowisk dyrektora oddziału i jego zastępcy.

3. Komisja Nadzoru Bankowego może żądać uzupełnienia zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, w zakresie określonym w ust. 2 pkt 2-5.

4. W terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, lub jego uzupełnienia Komisja Nadzoru Bankowego przesyła zawiadomienie właściwym władzom nadzorczym państwa goszczącego wraz z informacjami o kwocie funduszy własnych i wysokości współczynnika wypłacalności banku, który zamierza utworzyć oddział. O przesłaniu zawiadomienia właściwym władzom nadzorczym Komisja Nadzoru Bankowego powiadamia zainteresowany bank.

Art. 48d. 1. Komisja Nadzoru Bankowego odmawia przesłania zawiadomienia, o którym mowa w art. 48c ust. 1, w przypadku gdy:

- 1) nie zostały spełnione wymagania określone w art. 48c ust. 2,
- 2) struktura organizacyjna banku lub jego sytuacja finansowa są nieadekwatne do zamierzonej działalności,
- 3) zamierzona działalność naruszałaby przepisy prawa,
- 4) zamierzona działalność mogłaby okazać się niekorzystna dla ostrożnego i stabilnego zarządzania bankiem.

2. Komisja Nadzoru Bankowego przesyła zainteresowanemu bankowi decyzję odmowną w terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania zawiadomienia lub jego uzupełnienia.

Art. 48e. O zamiarze dokonania zmiany w zakresie wskazanym w art. 48c ust. 2 pkt 2-5 bank krajowy powiadamia, w formie pisemnej, Komisję Nadzoru Bankowego i właściwe władze nadzorcze państwa goszczącego, najpóźniej na miesiąc przed dokonaniem tej zmiany. Przepisy art. 48c ust. 3 i 4 oraz art. 48d stosuje się odpowiednio.

Art. 48f. 1. Bank krajowy, który zamierza prowadzić działalność transgraniczną, zawiadamia o tym Komisję Nadzoru Bankowego. Zawiadomienie powinno wskazywać każdorazowo czynności wynikające z udzielonego bankowi zezwolenia, jakie bank zamierza wykonywać.

2. Komisja Nadzoru Bankowego przesyła zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, właściwym władzom nadzorczym państwa goszczącego w terminie miesiąca od dnia jego otrzymania i powiadamia o tym zainteresowany bank.

Art. 48g. Komisja Nadzoru Bankowego niezwłocznie powiadamia właściwe władze nadzorcze państwa goszczącego o utracie przez bank krajowy, prowadzący działalność na jego terytorium, zezwolenia na jego utworzenie.

Art. 48h. 1. Instytucja finansowa mająca siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może wykonywać na terytorium państwa goszczącego czynności, o których mowa w art. 5 ust. 2 i art. 6 ust. 1 pkt 1-4, 6, 7 i 8, w zakresie określonym w akcie prawnym o jej utworzeniu, poprzez oddział lub w ramach działalności transgranicznej, pod warunkiem że:

- 1) jest podmiotem zależnym od co najmniej jednego banku krajowego podlegającego nadzorowi skonsolidowanemu,
- 2) podlega nadzorowi skonsolidowanemu,
- 3) faktycznie prowadzi działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 4) bank lub banki krajowe, o których mowa w pkt 1, dysponują prawem do wykonywania co najmniej 90% głosów w organie stanowiącym danej instytucji finansowej,
- 5) bank lub banki krajowe, o których mowa w pkt 1, spełniają określone w przepisach ustawy wymogi dotyczące funduszy własnych, współczynnika wypłacalności, koncentracji zaangażowań, płynności oraz ryzyka rynkowego,
- 6) bank lub banki krajowe, o których mowa w pkt 1, po uprzednim uzyskaniu zgody Komisji Nadzoru Bankowego, złożą poręczenie, w którym przyjmą solidarną odpowiedzialność za zobowiązania zaciągnięte przez daną instytucję finansową.

2. Spełnienie warunków określonych w ust. 1 podlega weryfikacji przez Komisję Nadzoru Bankowego.

2a. W przypadku spełnienia przez instytucję finansową warunków, o których mowa w ust. 1, Komisja Nadzoru Bankowego wydaje tej instytucji finansowej zaświadczenie, że spełnia te wymogi.

3. Instytucja finansowa zawiadamia w formie pisemnej Komisję Nadzoru Bankowego o zamiarze utworzenia oddziału lub prowadzenia działalności transgranicznej na terytorium państwa goszczącego. Przepisy art. 48c ust. 2-4 i art. 48d-48f stosuje się odpowiednio, z tym że Komisja Nadzoru Bankowego:

- 1) powiadamia właściwe władze nadzorcze państwa goszczącego o kwocie funduszy własnych zależnej instytucji finansowej i o wysokości skonsolidowanego współczynnika wypłacalności dominującego wobec niej banku lub banków, o których mowa w ust. 1 pkt 1,
- 1a) dołącza do zawiadomienia zaświadczenie, o którym mowa w ust. 2a,
- 2) odmawia przesłania zawiadomienia właściwym władzom nadzorczym także w przypadku, gdy instytucja finansowa nie spełnia warunków, o których mowa w ust. 1.

4. W przypadku gdy instytucja finansowa przestanie spełniać warunki, o których mowa w ust. 1, Komisja Nadzoru Bankowego powiadamia o tym właściwe władze nadzorcze. Z chwilą powiadomienia działalność wykonywana przez tę instytucję na terytorium państwa goszczącego podlega ustawodawstwu państwa goszczącego.

5. Komisja Nadzoru Bankowego może, wobec instytucji finansowej, o której mowa w ust. 1, na wniosek właściwych władz nadzorczych państwa goszczącego, zastosować środki określone w art. 138 ust. 3 pkt 1, 2 i 3a oraz w art. 141 lub zakazać działalności na obszarze państwa goszczącego.

Art. 48i. Instytucja kredytowa może prowadzić działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poprzez oddział lub w ramach działalności transgranicznej.

Art. 48j. Instytucja kredytowa może wykonywać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej czynności określone w art. 5 ust. 1 i 2 oraz art. 6 ust. 1 pkt 1-4 i 6-8 w zakresie wynikającym z zezwolenia udzielonego przez właściwe władze nadzorcze państwa macierzystego.

Art. 48k. 1. Do działalności instytucji kredytowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stosuje się przepisy prawa polskiego, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Do oddziałów instytucji kredytowych przepisy art. 1-11, art. 40a ust. 1, art. 49-70, art. 73-78a, art. 80-98, art. 101-112, art. 124, art. 124a, art. 133 ust. 2 pkt 1 i ust. 3, art. 137, art. 138 ust. 1 pkt 1, ust. 2 i ust. 3 pkt 1, 3 i 3a, art. 139 ust. 1 pkt 2 i 3, art. 141 i art. 171 ust. 4-7 stosuje się odpowiednio.

3. W zakresie polityki pieniężnej prowadzonej przez Narodowy Bank Polski, do dnia przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Gospodarczej i Walutowej, oddziały instytucji kredytowych mają takie same prawa i obowiązki jak banki krajowe i oddziały banków zagranicznych.

Art. 48l. 1. Oddział instytucji kredytowej może, z zastrzeżeniem ust. 2, rozpocząć działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej najwcześniej po upływie dwóch miesięcy od dnia otrzymania przez Komisję Nadzoru Bankowego od właściwych władz nadzorczych państwa macierzystego następujących informacji:

- 1) nazwy i adresu oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pod którym możliwe będzie uzyskanie dokumentów dotyczących jego działalności,

- 2) programu działalności określającego w szczególności czynności, jakie instytucja kredytowa zamierza wykonywać, oraz opisu struktury organizacyjnej oddziału,
- 3) nazwisk osób przewidzianych do objęcia stanowisk dyrektora oddziału i jego zastępcy,
- 4) wysokości kwoty funduszy własnych instytucji kredytowej i wysokości współczynnika wypłacalności.

2. W ciągu dwóch miesięcy od dnia otrzymania informacji, o których mowa w ust. 1, Komisja Nadzoru Bankowego może wskazać warunki, które w interesie dobra ogólnego, w szczególności w celu ochrony dóbr konsumenta, zapewnienia bezpieczeństwa obrotu gospodarczego lub zapobieżenia naruszeniom prawa, oddział instytucji kredytowej musi spełniać przy prowadzeniu działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. O zamiarze dokonania zmiany w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1-3, instytucja kredytowa zawiadamia Komisję Nadzoru Bankowego najpóźniej w terminie miesiąca przed dokonaniem takiej zmiany. Zmiany mają charakter wiążący od dnia otrzymania przez Komisję Nadzoru Bankowego stosownego zawiadomienia od właściwych władz nadzorczych państwa macierzystego. Przepisy ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 48l. Instytucja kredytowa może rozpocząć działalność transgraniczną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po otrzymaniu przez Komisję Nadzoru Bankowego zawiadomienia od właściwych władz nadzorczych państwa macierzystego, które określa rodzaje czynności, jakie instytucja zamierza wykonywać.

Art. 48m. Oddział instytucji kredytowej prowadzący działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany do przekazywania Narodowemu Bankowi Polskiemu okresowych sprawozdań ze swej działalności w zakresie i trybie ustalonym na podstawie art. 23 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. Nr 140, poz. 938, z 1998 r. Nr 160, poz. 1063, z 2000 r. Nr 53, poz. 648, Nr 62, poz. 718 i Nr 119, poz. 1252 oraz z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 110, poz. 1189 i Nr 154, poz. 1784 i 1800).

Art. 48n. Do instytucji finansowych mających siedzibę w państwach członkowskich, które spełniają wymogi określone w art. 48h ust. 1, przepisy art. 48l i 48m stosuje się odpowiednio.

Rozdział 3

Rachunki bankowe

Art. 49. 1. Banki mogą prowadzić w szczególności następujące rodzaje rachunków bankowych:

- 1) rachunki rozliczeniowe, w tym bieżące i pomocnicze,
- 2) rachunki lokat terminowych,
- 3) rachunki oszczędnościowe, rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe oraz rachunki terminowych lokat oszczędnościowych,
- 4) rachunki powiernicze.

2. Rachunki rozliczeniowe oraz rachunki lokat terminowych mogą być prowadzone wyłącznie dla:

- 1) osób prawnych,
- 2) jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, o ile posiadają zdolność prawną,

3) osób fizycznych prowadzących działalność zarobkową na własny rachunek, w tym dla osób będących przedsiębiorcami.

3. Rachunki oszczędnościowe, rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe oraz rachunki terminowych lokat oszczędnościowych mogą być prowadzone wyłącznie dla:

- 1) osób fizycznych,
- 2) szkolnych kas oszczędnościowych,
- 3) pracowniczych kas zapomogowo-pożyczkowych.

Art. 50. 1. Posiadacz rachunku bankowego dysponuje swobodnie środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku. W umowie z bankiem mogą być zawarte postanowienia ograniczające swobodę dysponowania tymi środkami.

2. Bank dokłada szczególnej staranności w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa przechowywanych środków pieniężnych.

Art. 51. Rachunek bankowy może być prowadzony dla kilku osób fizycznych albo kilku jednostek samorządu terytorialnego (rachunek wspólny).

Art. 51a. W przypadku rachunku wspólnego prowadzonego dla osób fizycznych, o ile umowa rachunku bankowego nie stanowi inaczej:

- 1) każdy ze współposiadaczy rachunku może dysponować samodzielnie środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku,
- 2) każdy ze współposiadaczy rachunku może w każdym czasie wypowiedzieć umowę ze skutkiem dla pozostałych współposiadaczy.

Art. 51b. 1. Rachunek wspólny dla jednostek samorządu terytorialnego może być prowadzony wyłącznie w związku ze wspólnym wykonywaniem zadań publicznych, w tym dla realizacji przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

2. Umowa rachunku wspólnego prowadzonego dla jednostek samorządu terytorialnego powinna określać cel, dla którego rachunek jest prowadzony.

3. Zasady dysponowania środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku wspólnym prowadzonym dla jednostek samorządu terytorialnego oraz zasady wypowiedzenia umowy tego rachunku określa umowa rachunku bankowego.

Art. 52. 1. Umowa rachunku bankowego jest zawierana na piśmie.

2. Umowa rachunku bankowego powinna określać w szczególności:

- 1) strony umowy,
- 2) rodzaj otwieranego rachunku,
- 3) walutę rachunku,
- 4) czas trwania umowy,
- 5) o ile strony zastrzegają oprocentowanie środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku - wysokość tego oprocentowania i przesłanki dopuszczalności jego zmiany przez bank, a także terminy wypłaty, postawienia do dyspozycji lub kapitalizacji należnych odsetek,
- 6) wysokość prowizji i opłat za czynności związane z wykonywaniem umowy oraz przesłanki i tryb ich zmiany przez bank,
- 7) formy i zakres rozliczeń pieniężnych dokonywanych na polecenie posiadacza rachunku oraz terminy ich realizacji,
- 8) przesłanki i tryb dokonywania zmian umowy,

- 9) przesłanki i tryb rozwiązania umowy rachunku bankowego,
- 10) zakres odpowiedzialności banku za terminowe i prawidłowe przeprowadzenie rozliczeń pieniężnych oraz wysokość odszkodowania za przekroczenie terminu realizacji dyspozycji posiadacza rachunku.

3. Do obliczania należnych odsetek od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku przyjmuje się, że rok liczy 365 dni.

Art. 53. 1. Bank może wydać posiadaczowi rachunku oszczędnościowego oraz posiadaczowi rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej imienną książeczkę oszczędnościową lub inny imienny dokument potwierdzający zawarcie umowy. W nazwie dokumentu należy użyć w odpowiednim przypadku wyrazu "oszczędnościowy".

2. Wydanie dokumentu, o którym mowa w ust. 1, zwalnia bank od obowiązku przesyłania posiadaczowi rachunku bankowego wyciągów z tego rachunku.

3. W przypadku utraty dokumentu, o którym mowa w ust. 1, podlega on umorzeniu.

4. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Bankowego, określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb umarzania dokumentów, o których mowa w ust. 1, mając na uwadze charakter tych dokumentów oraz słusze interesy posiadaczy rachunków.

Art. 54. 1. Środki pieniężne znajdujące się na rachunkach oszczędnościowych, rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych oraz na rachunkach terminowych lokat oszczędnościowych jednej osoby, niezależnie od liczby zawartych umów, są wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego do wysokości trzykrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za okres bezpośrednio poprzedzający dzień wystawienia tytułu wykonawczego.

2. Środki pieniężne zgromadzone na rachunku oszczędnościowym, rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym oraz na rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej prowadzonym dla kilku osób fizycznych są wolne od zajęcia do wysokości określonej w ust. 1, niezależnie od liczby współposiadaczy takiego rachunku.

Art. 55. 1. W przypadku śmierci posiadacza rachunku oszczędnościowego, rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego lub rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej bank jest obowiązany wypłacić z tych rachunków:

- 1) kwotę wydatkowaną na koszty pogrzebu posiadacza rachunku osobie, która przedstawiła rachunki stwierdzające wysokość poniesionych przez nią kosztów - w wysokości nieprzekraczającej kosztów urządzenia pogrzebu zgodnie ze zwyczajami przyjętymi w danym środowisku,
- 2) kwotę równą wpłatom na rachunki dokonanych przez organ wypłacający świadczenie z ubezpieczenia lub zabezpieczenia społecznego albo uposażenie w stanie spoczynku, które nie przysługiwały za okres po śmierci posiadacza rachunku, wskazaną we wniosku organu wypłacającego to świadczenie lub uposażenie, skierowanym do banku wraz z podaniem numerów rachunków, na które dokonano wpłat.

2. Kwota wypłacona zgodnie z ust. 1 pkt 1 nie wchodzi do spadku po posiadaczu rachunku.

3. Bank jest zwolniony od wypłaty pełnej lub częściowej kwoty, o której mowa w ust. 1 pkt 2, jeżeli przed otrzymaniem wniosku organu wypłacającego świadczenie lub uposażenie dokonał z tych rachunków wypłat innym uprawnionym osobom, które to wypłaty nie pozwalają

zrealizować wniosku w całości lub części, oraz w terminie 30 dni od otrzymania wniosku poinformuje o tym ten organ, wraz ze wskazaniem osób, które pobrały wypłaty.

4. Bank nie odpowiada za szkody wynikające z wykonania czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 3. Odpowiedzialność w tym zakresie ponosi organ wypłacający świadczenie lub uposażenie, który wystąpił z wnioskiem.

Art. 56. 1. Posiadacz rachunku oszczędnościowego, rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego lub rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej może polecić pisemnie bankowi dokonanie - po swojej śmierci - wypłaty z rachunku wskazanym przez siebie osobom: małżonkowi, wstępnym, zstępnym lub rodzeństwu określonej kwoty pieniężnej (dyspozycja wkładem na wypadek śmierci).

2. Kwota wypłaty, o której mowa w ust. 1, bez względu na liczbę wydanych dyspozycji, nie może być wyższa niż dwudziestokrotne przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za ostatni miesiąc przed śmiercią posiadacza rachunku.

3. Dyspozycja wkładem na wypadek śmierci może być w każdym czasie przez posiadacza rachunku zmieniona lub odwołana na piśmie.

4. Jeżeli posiadacz rachunku wydał więcej niż jedną dyspozycję wkładem na wypadek śmierci, a łączna suma dyspozycji przekracza limit, o którym mowa w ust. 2, dyspozycja wydana później ma pierwszeństwo przed dyspozycją wydaną wcześniej.

5. Kwota wypłacona zgodnie z ust. 1 nie wchodzi do spadku po posiadaczu rachunku.

6. Osoby, którym na podstawie dyspozycji wkładem na wypadek śmierci wypłacono kwoty z naruszeniem ust. 4, są zobowiązane do ich zwrotu spadkobiercom posiadacza.

Art. 57. Przepisy art. 55 ust. 1 i art. 56 ust. 1 nie dotyczą rachunku, o którym mowa w art. 51.

Art. 58. Małoletni posiadacz rachunku oszczędnościowego, rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego lub rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej może po ukończeniu trzynastu lat swobodnie dysponować środkami pieniężnymi zgromadzonymi na tych rachunkach, o ile nie sprzeciwi się temu na piśmie jego przedstawiciel ustawowy.

Art. 59. 1. Na rachunku powierniczym mogą być gromadzone wyłącznie środki pieniężne powierzone posiadaczowi rachunku - na podstawie odrębnej umowy - przez osobę trzecią.

2. Stronami umowy rachunku powierniczego są bank i posiadacz rachunku (powiernik).

3. Umowa, o której mowa w ust. 2, określa warunki, jakie powinny być spełnione, aby środki pieniężne osób trzecich wpłacone na rachunek mogły być wypłacone posiadaczowi rachunku lub aby jego dyspozycje w zakresie wykorzystania tych środków mogły być zrealizowane.

4. W razie wszczęcia postępowania egzekucyjnego przeciwko posiadaczowi rachunku powierniczego - środki znajdujące się na rachunku nie podlegają zajęciu.

5. W razie ogłoszenia upadłości posiadacza rachunku powierniczego - środki pieniężne znajdujące się na tym rachunku podlegają wyłączeniu z masy upadłości.

6. W przypadku śmierci posiadacza rachunku powierniczego zgromadzone na tym rachunku kwoty nie wchodzą do spadku po posiadaczu rachunku.

7. Przepisy ust. 3-6 stosuje się w przypadku, gdy powierzenie środków pieniężnych nastąpiło w wykonaniu umowy, o której mowa w ust. 2, z datą pewną.

Art. 60. Jeżeli umowa rachunku bankowego nie stanowi inaczej, ulega ona rozwiązaniu, gdy w ciągu dwóch lat nie dokonano na rachunku żadnych obrotów, poza dopisywaniem odsetek, a stan środków pieniężnych na tym rachunku nie przekracza kwoty minimalnej określonej w tej umowie.

Art. 61. 1. *W razie zgłoszenia bankowi utraty dowodu zawarcia umowy rachunku oszczędnościowego, czeku lub blankietu czeku, posiadacza rachunku nie obciążają wypłaty gotówkowe, a także przelewy dokonane na podstawie tych dokumentów w banku prowadzącym rachunek oszczędnościowy, od chwili otrzymania przez ten bank zgłoszenia.*

2. *W przypadkach innych niż określone w ust. 1 zasady obciążania posiadacza rachunku za dokonane przez bank wypłaty gotówkowe po utracie przez posiadacza rachunku dokumentów, o których mowa w ust. 1, określa umowa rachunku bankowego.*

Art. 62. Umarzanie utraconych dokumentów zawarcia umowy rachunku oszczędnościowego, rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego lub rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej w toku prowadzonej egzekucji sądowej lub administracyjnej z rachunku oszczędnościowego, rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego lub rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej określają przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.) i przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Rozdział 4

Rozliczenia pieniężne przeprowadzane za pośrednictwem banków

Art. 63. 1. Rozliczenia pieniężne mogą być przeprowadzane za pośrednictwem banków, jeżeli przynajmniej jedna ze stron rozliczenia (dłużnik lub wierzyciel) posiada rachunek bankowy. Rozliczenia pieniężne przeprowadza się gotówkowo lub bezgotówkowo za pomocą papierowych lub elektronicznych nośników informacji.

2. Rozliczenia gotówkowe przeprowadza się czekiem gotówkowym lub przez wpłatę gotówki na rachunek wierzyciela.

3. Rozliczenia bezgotówkowe przeprowadza się w szczególności:

- 1) poleceniem przelewu,
- 2) poleceniem zapłaty,
- 3) czekiem rozrachunkowym,
- 4) kartą płatniczą.

Art. 63a. Banki zobowiązane są do niezwłocznej realizacji poleceń przelewu na rachunki Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne oraz innych składek i wpłat, do których poboru zobowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 63b. 1. Czek gotówkowy stanowi dyspozycję wystawcy czeku udzieloną trasatowi obciążenia jego rachunku kwotą, na którą czek został wystawiony, oraz wypłaty tej kwoty okazicielowi czeku lub osobie wskazanej na czeku.

2. Czek gotówkowy może być przedstawiony do zapłaty bezpośrednio u trasata albo w innym banku. Zapłata czeku gotówkowego przedstawionego do zapłaty w innym banku następuje, z zastrzeżeniem ust. 3, po uzyskaniu przez ten bank od trasata środków

wystarczających do zapłaty czeku. Szczegółowe warunki przedstawienia czeku gotówkowego do zapłaty w innym banku określa umowa między tym bankiem i posiadaczem czeku.

3. Banki mogą zawierać porozumienia, w których - na zasadach wzajemności - określają inny niż w ust. 2 tryb przedstawienia czeków gotówkowych do zapłaty z rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych.

Art. 63c. Polecenie przelewu stanowi udzieloną bankowi, z zastrzeżeniem art. 63g, dyspozycję dłużnika obciążenia jego rachunku określoną kwotą i uznania tą kwotą rachunku wierzyciela. Bank wykonuje dyspozycję dłużnika w sposób przewidziany w umowie rachunku bankowego.

Art. 63d. 1. Polecenie zapłaty stanowi udzieloną bankowi dyspozycję wierzyciela obciążenia określoną kwotą rachunku bankowego dłużnika i uznania tą kwotą rachunku wierzyciela. Dyspozycja wierzyciela oznacza równocześnie jego zgodę na cofnięcie przez bank dłużnika obciążenia rachunku dłużnika i cofnięcie uznania rachunku wierzyciela w przypadku dokonanego przez dłużnika odwołania polecenia zapłaty, o którym mowa w ust. 6.

2. Przeprowadzenie rozliczeń poleceniem zapłaty jest dopuszczalne pod warunkiem:

- 1) posiadania przez wierzyciela i dłużnika rachunków w bankach, które zawarły porozumienie w sprawie stosowania polecenia zapłaty, określające w szczególności: zakres odpowiedzialności banków wykonujących polecenie zapłaty, przyczyny odmowy wykonania polecenia zapłaty przez bank dłużnika, procedury dochodzenia wzajemnych roszczeń banków, wynikających ze skutków odwołania polecenia zapłaty przez dłużnika, wzory jednolitych formularzy oraz zasady wykonywania przez banki poleceń zapłaty za pomocą elektronicznych nośników informacji,
- 2) udzielenia przez dłużnika wierzycielowi zgody do obciążania rachunku dłużnika w drodze polecenia zapłaty w umownych terminach zapłaty z tytułu określonych zobowiązań,
- 3) zawarcia pomiędzy wierzycielem a bankiem prowadzącym jego rachunek umowy w sprawie stosowania polecenia zapłaty przez wierzyciela, zawierającej w szczególności: zgodę banku na stosowanie polecenia zapłaty przez wierzyciela, zasady składania i realizowania poleceń zapłaty, zgodę wierzyciela na obciążenie jego rachunku kwotami odwoływanych poleceń zapłaty wraz z odsetkami, o których mowa w ust. 7, zwróconymi dłużnikowi w związku z odwołaniem polecenia zapłaty oraz zakres odpowiedzialności wierzyciela i banku,
- 4) że maksymalna kwota pojedynczego polecenia zapłaty nie przekracza równowartości, przeliczonej na złote według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu kwartału poprzedzającego kwartał, w którym dokonywane jest rozliczenie pieniężne:
 - a) 1.000 euro - w przypadku gdy dłużnikiem jest osoba fizyczna niewykonywająca działalności gospodarczej,
 - b) 50.000 euro - w przypadku pozostałych dłużników.

3. Bank, który udzielił wierzycielowi zgody na stosowanie poleceń zapłaty, jest wobec banków-stron porozumienia, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, odpowiedzialny za działania wierzyciela związane ze stosowaniem poleceń zapłaty, w szczególności jest obowiązany do natychmiastowego uznania kwotą odwołanego polecenia zapłaty rachunku banku dłużnika wraz z odsetkami, o których mowa w ust. 7, również w przypadku braku środków na rachunku wierzyciela lub wystąpienia innej przyczyny uniemożliwiającej obciążenie rachunku bankowego wierzyciela.

4. Uznanie rachunku bankowego wierzyciela następuje po uzyskaniu przez jego bank od banku dłużnika środków wystarczających na pokrycie polecenia zapłaty.

5. Dłużnikowi przysługuje prawo do cofnięcia w każdym czasie zgody, o której mowa w ust. 2 pkt 2.

6. Dłużnik może odwołać pojedyncze polecenie zapłaty, w banku prowadzącym jego rachunek, w terminie:

- 1) 30 dni kalendarzowych od dnia dokonania obciążenia rachunku bankowego - w przypadku gdy dłużnikiem jest osoba fizyczna niewykonywająca działalności gospodarczej,
- 2) 5 dni roboczych od dnia dokonania obciążenia rachunku bankowego - w przypadku pozostałych dłużników.

7. Odwołanie polecenia zapłaty przez dłużnika zobowiązuje bank dłużnika do natychmiastowego uznania rachunku bankowego dłużnika kwotą odwołanego polecenia zapłaty. Uznanie rachunku dłużnika następuje z datą złożenia odwołania polecenia zapłaty, z obowiązkiem naliczenia - od dnia obciążenia rachunku dłużnika kwotą odwołanego polecenia zapłaty - odsetek należnych dłużnikowi z tytułu oprocentowania rachunku bankowego.

8. Bank będący wierzycielem może przeprowadzić rozliczenia poleceniem zapłaty na warunkach określonych w ustawie, z tym że:

- 1) do rozliczeń tych nie stosuje się przepisów ust. 2 pkt 3 i ust. 3,
- 2) bank ten jest obowiązany do natychmiastowego uznania kwotą odwołanego polecenia zapłaty rachunku banku dłużnika.

Art. 63e. 1. Czek rozrachunkowy stanowi dyspozycję wystawcy czeku udzieloną trasatowi do obciążenia jego rachunku kwotą, na którą czek został wystawiony, oraz uznania tą kwotą rachunku posiadacza czeku.

2. Na wniosek wystawcy czeku bank może potwierdzić czek rozrachunkowy, rezerwując jednocześnie na rachunku wystawcy odpowiedni fundusz na pokrycie czeku. Bank może potwierdzić również czek niezpełny.

3. Czek rozrachunkowy może być przedstawiony do rozrachunku ze skutkami zapłaty bezpośrednio u trasata lub w banku, w którym posiadacz czeku ma rachunek. Uznanie rachunku posiadacza czeku sumą czekową, z zastrzeżeniem ust. 4, następuje po uzyskaniu przez bank posiadacza czeku od trasata środków wystarczających do zapłaty czeku. Szczegółowe warunki przedstawienia czeku do rozrachunku ze skutkami zapłaty w banku innym niż trasata określa umowa między tym bankiem i posiadaczem czeku.

4. Banki mogą zawierać porozumienia, w których - na zasadach wzajemności - określą inny niż w ust. 3 tryb przedstawienia czeków rozrachunkowych do zapłaty z rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych.

Art. 63f. 1. Na warunkach określonych w umowach strony mogą stosować w rozliczeniach bezgotówkowych także karty płatnicze.

2. Prawa i obowiązki wydawcy i posiadacza karty płatniczej określa odrębna ustawa.

Art. 63g. 1. Przy wykonywaniu zleczanych przez klientów banków poleceń przelewu i wpłat gotówkowych w obrocie z państwami członkowskimi w kwocie nieprzekraczającej równowartości w złotych 50.000 euro przeliczonej według kursów średnich ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski w dniu przyjęcia zlecenia, zwanych dalej "przelewami transgranicznymi", banki są obowiązane do:

- 1) złożenia przed przyjęciem dyspozycji od klienta - na jego żądanie - oświadczenia, dotyczącego przelewu transgranicznego, którego elementy zostały wskazane przez klienta, zawierającego w szczególności termin wykonania przelewu, wysokość opłat i prowizji, z wyłączeniem kosztów związanych z zastosowaniem kursów walut obcych w złotych,
- 2) wykonania przelewu transgranicznego w pełnej kwocie objętej zleceniem, chyba że zleceniodawca określił, że koszty pokrywa w całości lub części beneficjent; nie wyklucza to uprawnień banku beneficjenta do pobierania opłat związanych z prowadzeniem jego rachunku zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- 3) wykonania przelewu transgranicznego poprzez uznanie rachunku banku beneficjenta, w terminie do końca piątego dnia roboczego następującego po dniu przyjęcia zlecenia przez bank zleceniodawcy, chyba że inny termin został ustalony w umowie pomiędzy zleceniodawcą a bankiem zleceniodawcy,
- 4) uznania rachunku bankowego beneficjenta przez bank beneficjenta do końca dnia roboczego następującego po dniu uznania rachunku banku beneficjenta, chyba że inny termin został ustalony pomiędzy bankiem beneficjenta a beneficjentem.

2. W przypadku opóźnienia w wykonaniu przelewu transgranicznego:

- 1) bank zleceniodawcy wypłaca zleceniodawcy odsetki ustawowe od kwoty objętej zleceniem za okres liczony od końca terminu umownego, lub w przypadku braku takiego terminu - od końca piątego dnia roboczego, następującego po dniu przyjęcia zlecenia - do dnia uznania rachunku banku beneficjenta,
- 2) bank beneficjenta, jeżeli nie uzna rachunku beneficjenta w terminach określonych w ust. 1 pkt 4, wypłaca beneficjentowi odsetki ustawowe od kwoty objętej zleceniem za okres od końca umownego terminu, lub w przypadku braku takiego terminu - od końca dnia roboczego, następującego po dniu uznania rachunku banku beneficjenta - do dnia, w którym został uznany rachunek beneficjenta.

3. Odsetek, o których mowa w ust. 2, nie wypłaca się, jeżeli bank zleceniodawcy lub bank beneficjenta ustali, że opóźnienie powstało z przyczyn leżących po stronie zleceniodawcy lub beneficjenta.

4. W przypadku niewykonania przyjętych zleceń przelewu transgranicznego, bank zleceniodawcy obowiązany jest uznać rachunek zleceniodawcy lub postawić do jego dyspozycji, na jego wniosek, w terminie 14 dni roboczych następujących po dniu złożenia wniosku, kwotę objętą zleceniem, nie więcej jednak niż do równowartości w złotych kwoty 12.500 euro przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w momencie przyjęcia zlecenia przez bank zleceniodawcy, powiększoną o odsetki ustawowe za okres od dnia zlecenia do dnia uznania jego rachunku kwotą odszkodowania lub postawienia do jego dyspozycji tej kwoty oraz powiększoną o opłacone przez zleceniodawcę koszty związane z wykonaniem zlecenia, jeżeli po przyjęciu zlecenia przez bank zleceniodawcy odpowiednia kwota nie wpłynęła na rachunek banku beneficjenta. Bank zleceniodawcy zwolniony jest z powyższego obowiązku, jeżeli kwotą objętą zleceniem został wcześniej uznany rachunek banku beneficjenta.

5. Wniosek zleceniodawcy, o którym mowa w ust. 4, nie może być złożony przed upływem terminu wykonania przelewu transgranicznego, ustalonego zgodnie z przepisami ust. 1 pkt 3.

6. Instytucja pośrednicząca, która przyjęła i nie wykonała zlecenia przelewu transgranicznego, jest obowiązana zwrócić na rzecz banku zleceniodawcy, na własny koszt, kwotę objętą zleceniem wraz ze wszystkimi odpowiednimi kosztami i odsetkami, jeżeli kwota objęta zleceniem nie wpłynęła na rachunek beneficjenta.

7. Przepisów ust. 4-6 nie stosuje się w przypadku, gdy zlecenie przelewu transgranicznego nie zostało zrealizowane z przyczyn leżących po stronie instytucji pośredniczącej wskazanej

przez bank beneficjenta. W takim przypadku bank beneficjenta obowiązany jest postawić do dyspozycji beneficjenta kwotę objętą zleceniem, nie większą niż równowartość w złotych 12.500 euro przeliczoną według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w momencie przyjęcia zlecenia przez bank zleceniodawcy.

8. Przepisów ust. 4-6 nie stosuje się w przypadku, gdy zlecenie przelewu transgranicznego nie zostało zrealizowane z powodu błędów lub przeoczeń w instrukcji udzielonej przez zleceniodawcę lub z przyczyn leżących po stronie instytucji pośredniczącej wskazanej przez zleceniodawcę. W takim przypadku bank zleceniodawcy i instytucje pośredniczące w wykonaniu zlecenia powinny podjąć niezwłocznie starania w celu odzyskania kwoty objętej zleceniem. Gdy kwota objęta zleceniem zostanie odzyskana przez bank zleceniodawcy, jest on obowiązany do przekazania jej na rachunek zleceniodawcy lub postawienia do dyspozycji zleceniodawcy. W takim przypadku bank zleceniodawcy i instytucje pośredniczące w wykonaniu zlecenia nie są obowiązane do zwrotu zleceniodawcy opłat i naliczonych odsetek oraz mogą potrącić własne koszty poniesione przy odzyskiwaniu kwoty objętej zleceniem.

9. Odpowiedzialność banków oraz instytucji pośredniczących w wykonaniu przelewów transgranicznych za nienależyte wykonanie lub niewykonanie zlecenia, określona w ust. 2-8, jest wyłączona w przypadku wystąpienia siły wyższej oraz w przypadku zastosowania przez bank przepisów o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł.

10. Banki i instytucje pośredniczące obowiązane są do zwrotu na rzecz zleceniodawcy lub odpowiednio banku zleceniodawcy lub beneficjenta potrąceń z tytułu kosztów wykonania przelewu transgranicznego, dokonanych z naruszeniem ust. 1 pkt 2.

11. Bankowi zleceniodawcy przysługuje w stosunku do instytucji pośredniczącej roszczenie o zwrot wypłaconych na podstawie ust. 2 pkt 1 odsetek, jeżeli opóźnienie wykonania przelewu transgranicznego powstało z przyczyn leżących po stronie instytucji pośredniczącej.

12. Przepisy ust. 2 i 6 nie wyłączają ani nie ograniczają uprawnień klientów, banków i instytucji pośredniczących, uczestniczących w wykonaniu zlecenia przelewu transgranicznego, wynikających z odrębnych przepisów.

13. Do wykonywania zleceń przelewu transgranicznego art. 64 nie stosuje się.

14. Jeżeli strony nie sporządziły zapisu na sąd polubowny, na żądanie osoby uprawnionej sprawy przeciwko bankom lub instytucjom pośredniczącym z zakresu przelewów transgranicznych rozpoznawane są przez sądy polubowne wyznaczone przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, chyba że strona pozwana sprzeciwi się temu nie później niż w odpowiedzi na pozew.

15. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) rodzaje przelewów transgranicznych, wykonywanych na zasadach określonych w ust. 1-13,
 - 2) szczegółowy zakres informacji, o których mowa w art. 111 ust. 1 pkt 7,
 - 3) szczegółowe obowiązki banków oraz instytucji pośredniczących, związane z wykonywaniem przelewów transgranicznych, oraz
 - 4) wyznaczy sądy polubowne właściwe do rozpoznawania spraw związanych z wykonaniem przelewu transgranicznego
- kierując się zasadami zawartymi w dyrektywie 97/5 WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 stycznia 1997 r. o przelewach transgranicznych (Dz. Urz. WE nr L 43, s. 25).
akty wykonawcze

Art. 63h. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych może określić, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego, wzór formularza polecenia przelewu/wpłaty gotówkowej stosowanego w rozliczeniach pieniężnych przeprowadzanych za pośrednictwem banku.

Art. 64. Jeżeli polecenie przeprowadzenia rozliczenia pieniężnego złożone przez posiadacza rachunku bankowego jest wykonywane przez kilka banków, każdy z tych banków ponosi wraz z pozostałymi solidarną odpowiedzialność wobec posiadacza rachunku za szkody spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem polecenia.

Art. 65. Bank dokonujący wypłat z rachunku bankowego jest obowiązany sprawdzić autentyczność i prawidłowość formalną dokumentu stanowiącego podstawę do wypłaty oraz tożsamość osoby dającej zlecenie.

Art. 66. Banki są obowiązane przyjmować wpłaty gotówkowe na rachunki bankowe oraz przeliczać i sortować banknoty i monety pochodzące z tych wpłat.

Art. 67. Banki wspólnie z bankowymi izbami gospodarczymi mogą tworzyć izby rozliczeniowe w formie spółek handlowych w celu wymiany zleceń płatniczych oraz ustalania wzajemnych wierzytelności wynikających z tych zleceń. Dla zabezpieczenia przeprowadzania rozrachunku izba może tworzyć ze środków banków fundusz gwarancyjny; środki tego funduszu nie podlegają egzekucji z majątku banku.

Art. 67a. Środki pieniężne zgromadzone na rachunku rozliczeniowym banku w rozumieniu ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz. U. Nr 123, poz. 1351, z 2003 r. Nr 60, poz. 535 i Nr 223, poz. 2216 oraz z 2004 r. Nr 64, poz. 594) są wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego do wysokości niezbędnej do wykonania obowiązków, wynikających z uczestnictwa banku w systemie płatności lub systemie rozrachunku papierów wartościowych, powstałych przed momentem dokonania zajęcia.

Art. 68. Prezes Narodowego Banku Polskiego określa, w drodze zarządzenia:

- 1) sposób przeprowadzania rozrachunków międzybankowych, w tym za pomocą elektronicznych nośników informacji,
- 2) sposób i tryb przeliczania, sortowania, pakowania i oznaczania opakowań banknotów i monet oraz wykonywania czynności związanych z zaopatrywaniem banków w te znaki,
- 3) sposób numeracji banków i ich jednostek organizacyjnych,
- 4) sposób numeracji rachunków bankowych prowadzonych w bankach.

Rozdział 5

Kredyty i pożyczki pieniężne oraz zasady koncentracji zaangażowań

Art. 69. 1. Przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie,

zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

2. Umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności:

- 1) strony umowy,
- 2) kwotę i walutę kredytu,
- 3) cel, na który kredyt został udzielony,
- 4) zasady i termin spłaty kredytu,
- 5) wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany,
- 6) sposób zabezpieczenia spłaty kredytu,
- 7) zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu,
- 8) terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych,
- 9) wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje,
- 10) warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy.

Art. 70. 1. Bank uzależnia przyznanie kredytu od zdolności kredytowej kredytobiorcy. Przez zdolność kredytową rozumie się zdolność do spłaty zaciągniętego kredytu wraz z odsetkami w terminach określonych w umowie. Kredytobiorca jest obowiązany przedłożyć na żądanie banku dokumenty i informacje niezbędne do dokonania oceny tej zdolności.

2. Osobie fizycznej, prawnej lub jednostce organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej, o ile posiada zdolność prawną, które nie mają zdolności kredytowej, bank może udzielić kredytu pod warunkiem:

- 1) ustanowienia szczególnego sposobu zabezpieczenia spłaty kredytu,
- 2) przedstawienia niezależnie od zabezpieczenia spłaty kredytu programu naprawy gospodarki podmiotu, którego realizacja zapewni - według oceny banku - uzyskanie zdolności kredytowej w określonym czasie.

3. Kredytobiorca jest obowiązany umożliwić podejmowanie przez bank czynności związanych z oceną sytuacji finansowej i gospodarczej oraz kontrolę wykorzystania i spłaty kredytu.

4. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio przy udzielaniu kredytu nowoutworzonemu przedsiębiorcy, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, o ile posiada zdolność prawną.

Art. 71. 1. Suma wierzytelności banku oraz udzielonych przez bank zobowiązań pozabilansowych obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie może przekroczyć, z zastrzeżeniem art. 128 ust. 4, limitu koncentracji wierzytelności, który wynosi:

- 1) 20% funduszy własnych banku - w przypadku gdy którykolwiek z tych podmiotów jest w stosunku do banku podmiotem dominującym lub zależnym albo jest podmiotem zależnym od podmiotu dominującego wobec banku, z zastrzeżeniem art. 79 ust. 3,
- 2) 25% funduszy własnych banku - w przypadku gdy podmioty te nie są podmiotami powiązаныmi z bankiem, w sposób określony w pkt 1.

2. Suma wierzytelności banku oraz udzielonych przez bank zobowiązań pozabilansowych, przekraczających 10% funduszy własnych banku w stosunku do podmiotów, o których mowa w ust. 1, nie może być wyższa niż 800% tych funduszy.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli:

- 1) stroną zobowiązaną wobec banku jest: Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski, Europejski Bank Centralny, rządy lub banki centralne państw członkowskich Unii Europejskiej,

- Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, z wyłączeniem państw, które restrukturyzują lub restrukturyzowały swoje zadłużenie zagraniczne w ciągu ostatnich 5 lat,
- 2) stroną zobowiązaną wobec banku jest bank mający siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej, Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, z wyłączeniem państw, które restrukturyzują lub restrukturyzowały swoje zadłużenie zagraniczne w ciągu ostatnich 5 lat,
 - 3) wierzytelność lub udzielone zobowiązanie pozabilansowe są zabezpieczone gwarancją lub poręczeniem udzielonym przez podmioty wymienione w pkt 1 do wysokości zabezpieczenia,
 - 4) wierzytelność lub udzielone zobowiązanie pozabilansowe są zabezpieczone zastawem na prawach wynikających z papierów wartościowych, których emitentami są podmioty wymienione w pkt 1 do wysokości zabezpieczenia,
 - 5) wierzytelność lub udzielone zobowiązanie pozabilansowe są zabezpieczone kwotą pieniężną, która została przeniesiona na własność i na rachunek banku do wysokości tej kwoty.

4. Komisja Nadzoru Bankowego:

- 1) określi, w drodze uchwały, szczegółowe zasady i warunki uwzględniania wierzytelności oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych, o których mowa w ust. 1, przy ustalaniu przestrzegania limitów, o których mowa w ust. 1 i 2,
- 2) może określić, w drodze uchwały, inne niż wymienione w ust. 3, wierzytelności i udzielone zobowiązania pozabilansowe, wobec których nie stosuje się przepisów ust. 1 i 2.

5. Zarząd banku jest obowiązany niezwłocznie zgłosić do Komisji Nadzoru Bankowego każdorazowe przekroczenie granicy 10% funduszy własnych banku w odniesieniu do wierzytelności banku lub udzielonych przez bank zobowiązań pozabilansowych obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie.

6. Banki we własnym zakresie ustalają i okresowo weryfikują wewnętrzne limity koncentracji wierzytelności według kryteriów uwzględniających specyfikę ich działalności, a w szczególności sektor gospodarki i region geograficzny, z zachowaniem limitów obowiązujących.

Art. 72. (skreślony).

Art. 73. 1. Banki w celu wspólnego udzielenia kredytu mogą zawrzeć umowę o utworzeniu konsorcjum bankowego.

2. W umowie, o której mowa w ust. 1, banki ustalają warunki udzielenia kredytu i jego zabezpieczenia oraz wyznaczają bank umocowany do zawarcia umowy kredytu.

3. Banki, o których mowa w ust. 1, ponoszą ryzyko związane z udzielonym kredytem proporcjonalnie do wysokości wniesionych środków finansowych do wspólnie udzielonego kredytu.

Art. 74. W czasie obowiązywania umowy kredytu kredytobiorca jest obowiązany przedstawić - na żądanie banku - informacje i dokumenty niezbędne do oceny jego sytuacji finansowej i gospodarczej oraz umożliwiające kontrolę wykorzystania i spłaty kredytu.

Art. 75. 1. W przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w razie utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej bank może obniżyć kwotę przyznanego kredytu albo wypowiedzieć umowę kredytu.

2. Termin wypowiedzenia, o którym mowa w ust. 1, o ile strony nie określą w umowie dłuższego terminu, wynosi 30 dni, a w razie zagrożenia upadłością kredytobiorcy - 7 dni.

3. Wypowiedzenie umowy kredytu z powodu utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej lub zagrożenia jego upadłością nie może nastąpić, jeżeli bank zgodził się na realizację przez kredytobiorcę programu naprawczego.

4. Przepis ust. 3 stosuje się przez cały okres realizacji programu naprawczego, chyba że bank stwierdzi, iż program naprawczy nie jest w sposób należyty realizowany.

Art. 75a. 1. O ile umowa kredytu nie stanowi inaczej, termin spłaty kredytu jest terminem zastrzeżonym na rzecz obu stron.

2. W przypadku gdy strony ustaliły termin spłaty kredytu dłuższy niż rok, kredytobiorca może wypowiedzieć umowę z zachowaniem terminu trzymiesięcznego.

Art. 76. Zasady oprocentowania kredytu określa umowa kredytu, z tym że w razie stosowania stopy zmiennej należy:

- 1) określić w umowie kredytowej warunki zmiany stopy procentowej kredytu,
- 2) powiadomić w sposób określony w umowie kredytobiorcę, poręczyciela oraz, jeżeli umowa nie stanowi inaczej, inne osoby będące dłużnikami banku z tytułu zabezpieczenia kredytu o każdej zmianie stopy jego oprocentowania.

Art. 76a. Bank jest obowiązany niezwłocznie powiadomić, w sposób określony w umowie, osoby będące dłużnikami banku z tytułu zabezpieczenia kredytu, jeżeli kredytobiorca opóźnia się z jego spłatą.

Art. 77. Umowa kredytu może określać, że od kredytu postawionego do dyspozycji kredytobiorcy i przez niego niewykorzystanego przysługuje bankowi odrębna prowizja.

Art. 77a. Bank może przyjąć zlecenie udzielenia kredytu osobie trzeciej. Zlecenie powinno być złożone w formie pisemnej pod rygorem nieważności. W takim przypadku, jeśli umowa nie stanowi inaczej, dający zlecenie staje się poręczycielem za dług przyszły.

Art. 78. Do umów pożyczek pieniężnych zawieranych przez bank stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zabezpieczenia spłaty i oprocentowania kredytu.

Art. 78a. Przepisy ustawy stosuje się do umów kredytu i pożyczki pieniężnej, zawieranych przez bank zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim, w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie.

Art. 79. 1. Bank nie może stosować korzystniejszych warunków, a w szczególności korzystniejszych stóp oprocentowania niż stosowane przez bank dla danego rodzaju umowy przy prowadzeniu rachunków bankowych oraz przy udzielaniu kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych, poręczeń:

- 1) podmiotom dominującym lub zależnym od banku,
- 2) podmiotom działającym w tym samym co bank holdingu,
- 3) jednostkom zależnym i stowarzyszonym z bankiem w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 oraz z 2003 r. Nr 60, poz. 535, Nr 124, poz. 1152 i Nr 139, poz. 1324),
- 4) swoim akcjonariuszom albo członkom,
- 5) osobom zatrudnionym w banku, członkom zarządu i członkom rady nadzorczej,

- 6) osobom zatrudnionym w podmiocie dominującym, członkom zarządu i członkom rady nadzorczej podmiotu dominującego,
- 7) podmiotom powiązanim kapitałowo lub organizacyjnie z:
 - a) akcjonariuszem i członkiem,
 - b) członkiem zarządu, rady nadzorczej lub osobą zajmującą stanowisko kierownicze w banku.

2. Bank ustala w formie regulaminu warunki udzielenia kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń, o których mowa w ust. 1, oraz prowadzi ich osobną ewidencję.

Art. 79a. 1. Udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia członkowi zarządu albo rady nadzorczej banku lub osobie zajmującej stanowisko kierownicze w banku następuje zgodnie z regulaminem uchwalonym przez radę nadzorczą.

2. Udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia członkowi zarządu albo członkowi rady nadzorczej banku w kwocie łącznego zobowiązania przekraczającej 10.000 euro, obliczonej w złotych według kursu średniego ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski na dzień udzielenia kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia, wymaga zgody wyrażonej w uchwale zarządu oraz uchwale rady nadzorczej banku. Uchwały te zapadają bez udziału zainteresowanej osoby, w głosowaniu tajnym, większością co najmniej 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy składu organu.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do udzielenia kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia podmiotowi powiązanemu kapitałowo lub organizacyjnie z członkiem zarządu albo rady nadzorczej lub osobą zajmującą stanowisko kierownicze w banku.

4. Suma kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń, o których mowa w ust. 1 i 3, nie może przekroczyć:

- 1) w banku w formie spółki akcyjnej i w banku państwowym - 10 % sumy funduszy podstawowych,
 - 2) w banku spółdzielczym - 25 % sumy funduszy podstawowych
- przy czym ich wartość jest ustalana zgodnie z zasadami określonymi na podstawie art. 71 ust. 4.

5. Przez osobę zajmującą stanowisko kierownicze w banku rozumie się osobę zatrudnioną podległą bezpośrednio członkowi zarządu, dyrektora oddziału i jego zastępcę oraz głównego księgowego.

Art. 79b. 1. Bank powiadamia Komisję Nadzoru Bankowego o fakcie udzielenia kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia członkowi zarządu albo rady nadzorczej, osobie zajmującej stanowisko kierownicze w banku, akcjonariuszowi banku i członkowi banku spółdzielczego oraz podmiotowi powiązanemu z nimi kapitałowo lub organizacyjnie, jeżeli w pojedynczym przypadku wartość zobowiązania przekracza równowartość 30.000 euro, obliczoną w złotych według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski na dzień udzielenia kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia.

2. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania do akcjonariusza posiadającego wyłącznie akcje będące w obrocie publicznym w ilości uprawniającej do wykonywania nie więcej niż 5 % głosów na walnym zgromadzeniu.

Art. 79c. Przepisy art. 79a i 79b stosuje się także do innych niż gwarancje bankowe i poręczenia zobowiązań pozabilansowych udzielanych osobom, o których mowa w art. 79 ust. 1, lub na ich zlecenie.

Rozdział 6

Gwarancje bankowe, poręczenia i akredytywy

Art. 80. Banki mogą na zlecenie udzielać i potwierdzać gwarancje bankowe, poręczenia, a także otwierać i potwierdzać akredytywy.

Art. 81. 1. Gwarancją bankową jest jednostronne zobowiązanie banku-gwaranta, że po spełnieniu przez podmiot uprawniony (beneficjenta gwarancji) określonych warunków zapłaty, które mogą być stwierdzone określonymi w tym zapewnieniu dokumentami, jakie beneficjent załączy do sporządzonego we wskazanej formie żądania zapłaty, bank ten wykona świadczenie pieniężne na rzecz beneficjenta gwarancji - bezpośrednio albo za pośrednictwem innego banku.

2. Udzielenie i potwierdzenie gwarancji bankowej następuje na piśmie pod rygorem nieważności.

Art. 82. Przelewu wierzytelności z gwarancji bankowej można dokonać wraz z przeniesieniem wierzytelności zabezpieczonej gwarancją.

Art. 83. 1. Bank może potwierdzić zobowiązanie innego banku wynikające z gwarancji bankowej; w przypadku tym roszczenia z gwarancji można kierować do banku, który jej udzielił, lub do banku, który ją potwierdził, albo do obu tych banków łącznie, aż do zupełnego zaspokojenia roszczeń wierzyciela.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio przy potwierdzaniu przez bank zobowiązań wynikających z poręczenia udzielonego przez inny bank.

Art. 84. Do gwarancji bankowych i poręczeń udzielanych przez bank stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, z tym że zobowiązanie banku jest zawsze zobowiązaniem pieniężnym.

Art. 85. 1. Bank, działając na zlecenie klienta, ale we własnym imieniu (bank otwierający akredytywę), może zobowiązać się pisemnie wobec osoby trzeciej (beneficjenta), że dokona zapłaty beneficjentowi akredytywy ustalonej kwoty pieniężnej, po spełnieniu przez beneficjenta wszystkich warunków określonych w akredytywie (akredytywa dokumentowa).

2. Akredytywa dokumentowa musi w szczególności zawierać: nazwę i adres zleceniodawcy i beneficjenta, kwotę i walutę akredytywy, termin ważności akredytywy oraz opis dokumentów, po których przedstawieniu beneficjent jest uprawniony do żądania wypłaty w ramach akredytywy.

3. Zobowiązanie banku otwierającego staje się wymagalne z chwilą przedstawienia przez beneficjenta dokumentów zgodnie z warunkami akredytywy.

4. Przepisy ust. 1-3 stosuje się odpowiednio do akredytyw zabezpieczających.

Art. 86. 1. Bank, działając na zlecenie klienta, ale we własnym imieniu (bank otwierający), może zobowiązać się pisemnie wobec innego banku, że dokona zwrotu kwot wypłaconych beneficjentowi lub skupi weksle trasowane ciągnięte przez beneficjenta na wskazany bank (akredytywa pieniężna).

2. Akredytywa pieniężna musi w szczególności zawierać: nazwę i adres osoby upoważnionej do dokonywania wypłat, kwotę i walutę akredytywy oraz termin jej ważności.

3. Zobowiązania banku otwierającego stają się wymagalne z chwilą wypłaty dokonanej beneficjentowi na zasadach określonych w akredytywie, pod warunkiem przedstawienia przez beneficjenta dokumentu tożsamości.

4. Jeżeli w akredytywie pieniężnej uzależniono wypłatę od spełnienia przez beneficjenta innych warunków niż określone w ust. 3, wypłata może nastąpić wyłącznie po łącznym spełnieniu tych warunków.

Art. 86a. Przepisy art. 82-86 mają zastosowanie, jeżeli strony umowy nie postanowią inaczej.

Art. 87. 1. Roszczenia z tytułu gwarancji bankowych, poręczeń udzielanych przez banki oraz akredytyw, które stały się wymagalne, przedawniają się z upływem 6 lat.

2. Bieg przedawnienia roszczeń z tytułu gwarancji i akredytyw rozpoczyna się od daty przedłożenia skutecznego żądania zapłaty i w tym okresie roszczenie jest wymagalne, choćby zobowiązanie, z którym gwarancja bądź akredytywa była związana, już wygasło.

Art. 88. (uchylony).

Rozdział 7

Emisja bankowych papierów wartościowych

Art. 89. 1. Banki mogą emitować bankowe papiery wartościowe na warunkach podawanych do publicznej wiadomości.

2. Bank informuje Prezesa Narodowego Banku Polskiego o zamierzonej emisji papierów wartościowych na 30 dni przed terminem emisji, wskazując warunki i wartość emisji.

3. Prezes Narodowego Banku Polskiego może określać, w drodze zarządzenia, wartość i warunki emisji bankowych papierów wartościowych, na których emisję wymagana jest zgoda Prezesa Narodowego Banku Polskiego.

Art. 90. 1. Bankowy papier wartościowy służy gromadzeniu przez banki środków pieniężnych w złotych lub w innej walucie wymiennej i zawiera w nazwie wyrazy "bankowy papier wartościowy", a jego treść obejmuje:

- 1) wartość nominalną,
- 2) zobowiązanie banku do:
 - a) naliczenia określonego oprocentowania według ustalonej stopy procentowej,
 - b) dokonania wypłaty oznaczonej kwoty osobie uprawnionej, w określonych terminach; osoba uprawniona nie może żądać od banku wykupu papieru przed upływem terminu, o ile treść papieru nie stanowi inaczej,
- 3) oznaczenie posiadacza papieru wartościowego, jeżeli jest to papier imienny, lub adnotację, że jest to papier wartościowy na okaziciela,
- 4) zasady przenoszenia praw wynikających z papieru wartościowego,
- 5) numer papieru wartościowego i datę emisji,
- 6) podpisy osób upoważnionych do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banku.

2. Podpisy, o których mowa w ust. 1 pkt 6, mogą być odtwarzane mechanicznie.

3. W treści bankowego papieru wartościowego, jak również w podanej przez emitenta do publicznej wiadomości informacji o warunkach emisji, nie mogą być zamieszczane porównania z warunkami emisji papierów wartościowych innych emitentów.

4. Banki mogą emitować bankowe papiery wartościowe również w formie zdematerializowanej. Depozyt papierów prowadzi bank emitujący te papiery lub Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A., lub przedsiębiorstwo maklerskie.

5. Jeżeli bankowy papier wartościowy występuje w postaci zdematerializowanej, to wówczas wszystkie dane określone w ust. 1 powinny być zamieszczone w treści świadectwa depozytowego albo innego dokumentu wydanego przez bank osobie uprawnionej.

6. Prawa z bankowych papierów wartościowych emitowanych w formie zdematerializowanej powstają z chwilą zapisania ich po raz pierwszy na rachunku bankowych papierów wartościowych i przysługują posiadaczowi tego rachunku.

7. Przeniesienie praw z bankowego papieru wartościowego emitowanego w formie zdematerializowanej następuje z chwilą dokonania odpowiedniego zapisu na rachunku bankowych papierów wartościowych w wyniku zawarcia umowy. Pożytki z bankowych papierów wartościowych uzyskane przed dokonaniem zapisu przypadają nabywcy, chyba że umowa stanowi inaczej.

Art. 91. Bank nie może udzielać kredytu lub pożyczki pieniężnej na kupno bankowych papierów wartościowych emitowanych przez siebie.

Art. 92. Do bankowych papierów wartościowych nie stosuje się przepisów ustawy, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 8.

Rozdział 8

Szczególne obowiązki i uprawnienia banków

Art. 92a. 1. Bank może zawrzeć z towarzystwem funduszy inwestycyjnych tworzącym fundusz sekurytyzacyjny albo z funduszem sekurytyzacyjnym:

- 1) umowę przelewu wierzytelności,
- 2) umowę o subpartycypację.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1 pkt 2, nie może zwiększać ryzyka niewypłacalności lub pogarszać płynności banku.

3. Bank może także przenieść jednolite rodzajowo wierzytelności na, niebędącą towarzystwem funduszy inwestycyjnych tworzącym fundusz sekurytyzacyjny albo funduszem sekurytyzacyjnym, spółkę kapitałową (podmiot emisyjny) w celu emisji przez ten podmiot papierów wartościowych, których zabezpieczenie stanowią sekurytyzowane wierzytelności.

4. Podmiot emisyjny, na rzecz którego nastąpiło przeniesienie wierzytelności, nie może być powiązany kapitałowo lub organizacyjnie z bankiem przenoszącym wierzytelności, a przedmiotem jego działalności może być wyłącznie nabywanie wierzytelności i emisja papierów wartościowych, o której mowa w ust. 3, a także wykonywanie czynności z tym związanych.

5. Bank nie może:

- 1) nabywać wierzytelności, które uprzednio przeniósł na towarzystwo funduszy inwestycyjnych tworzące fundusz sekurytyzacyjny, na fundusz sekurytyzacyjny albo na podmiot emisyjny, z zastrzeżeniem ust. 6,
- 2) nabywać praw do świadczeń z określonej puli wierzytelności lub z określonych wierzytelności, które przekazał towarzystwu funduszy inwestycyjnych tworzącemu fundusz sekurytyzacyjny albo funduszowi sekurytyzacyjnemu na podstawie umowy o subpartycypację,

- 3) nabywać certyfikatów inwestycyjnych funduszu sekurytyzacyjnego oraz obligacji emitowanych przez fundusz sekurytyzacyjny, który:
 - a) lokuje swoje aktywa w nabyte od banku wierzytelności,
 - b) nabywa prawa do świadczeń otrzymywanych przez bank z tytułu określonych wierzytelności, na podstawie umowy, o której mowa w ust. 1 pkt 2,
- 4) przyjmować na siebie odpowiedzialności wobec nabywców papierów wartościowych za wykonanie zobowiązań podmiotu emisyjnego, na rzecz którego nastąpiło przeniesienie wierzytelności, z tytułu realizacji świadczeń z papierów wartościowych,
- 5) nabywać papierów wartościowych wyemitowanych przez jakikolwiek podmiot emisyjny, zabezpieczonych wierzytelnościami, które uprzednio przeniósł na rzecz podmiotu emisyjnego.

6. Bank może odkupić część wierzytelności przeniesionych na podmiot, o którym mowa w ust. 1 i 3, przy zachowaniu następujących warunków:

- 1) nabycie może nastąpić po zaspokojeniu przez podmioty, o których mowa w ust. 1 i 3, wszystkich zobowiązań z tytułu wyemitowanych papierów wartościowych, których zabezpieczenie stanowią te wierzytelności,
- 2) nabywane wierzytelności muszą spełniać wymagania uprawniające do zaklasyfikowania ich do kategorii "normalne" w rozumieniu przepisów dotyczących zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków,
- 3) wartość wierzytelności nabywanych przez bank nie może przekraczać 10 % wartości nominalnej wierzytelności stanowiących podstawę emisji przez podmioty, o których mowa w ust. 1 i 3.

Art. 92b. 1. Bank prowadzi rejestr wierzytelności, wymienionych w umowie, o której mowa w art. 92a ust. 1 pkt 2.

2. Wierzytelności, o których mowa w ust. 1, podlegają wpisowi do rejestru z chwilą, w której zobowiązanie wynikające z umowy, o której mowa w art. 92a ust. 1 pkt 2, stało się skuteczne.

3. Komisja Nadzoru Bankowego ustala, w drodze uchwały, warunki prowadzenia rejestru, o którym mowa w ust. 1.

Art. 92c. 1. Przelew wierzytelności banku na towarzystwo funduszy inwestycyjnych tworzące fundusz sekurytyzacyjny albo na fundusz sekurytyzacyjny wymaga uzyskania przez bank zgody dłużnika banku, będącego stroną czynności dokonanej z bankiem, jak również zgody dłużnika z tytułu zabezpieczenia wierzytelności banku wynikającej z dokonanej czynności oraz złożenia przez dłużnika oświadczenia o poddaniu się egzekucji na rzecz funduszu sekurytyzacyjnego, który nabędzie wierzytelność. Zgoda i oświadczenie powinny być wyrażone w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

2. Bank w terminie 14 dni od daty zawarcia umowy, o której mowa w art. 92a ust. 1 pkt 1, jest obowiązany powiadomić pisemnie dłużnika o przelewie wierzytelności banku na towarzystwo funduszy inwestycyjnych tworzące fundusz sekurytyzacyjny albo na fundusz sekurytyzacyjny.

Art. 93. 1. W celu zabezpieczenia wierzytelności, które wynikają z czynności bankowych, bank może żądać zabezpieczenia przewidzianego w Kodeksie cywilnym i prawie wekslowym oraz zwyczajami przyjętymi w obrocie krajowym i zagranicznym.

2. Bank może potrącić ze swego długu wierzytelność, której termin wymagalności jeszcze nie nadszedł, jeżeli podmiot będący dłużnikiem został postawiony w stan likwidacji, oraz we

wszystkich tych przypadkach, gdy służy bankowi prawo ściągnięcia swych wierzytelności przed nadejściem terminu płatności. Potrącenie nie może być dokonane w zakresie, w jakim wierzytelność z rachunku bankowego została zajęta jako przedmiot egzekucji należności z tytułu zobowiązań podatkowych.

Art. 93a. 1. W umowie zawartej ze spółkami tworzącymi podatkową grupę kapitałową w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych, reprezentowanymi przez spółkę dominującą w tej grupie, bank może określić wysokość skonsolidowanego oprocentowania dla środków zgromadzonych na rachunkach bankowych tych spółek oraz udzielonych im kredytów i pożyczek pieniężnych.

2. Skonsolidowane oprocentowanie, o którym mowa w ust. 1, obliczane jest od kwoty, którą stanowi różnica pomiędzy sumą stanów na rachunkach bankowych spółek tworzących podatkową grupę kapitałową a sumą wierzytelności z tytułu udzielonych tym spółkom kredytów i pożyczek pieniężnych.

3. O ile umowa, o której mowa w ust. 1, nie stanowi inaczej, środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych oraz kredyty i pożyczki pieniężne, dla których określone zostało skonsolidowane oprocentowanie, nie są oprocentowane.

Art. 94. Minister Sprawiedliwości, po porozumieniu z Komisją Nadzoru Bankowego, określa, w drodze rozporządzenia, ulgowe stawki opłat sądowych oraz zwolnienia od tych opłat w sprawach o zabezpieczenie należności z tytułu udzielanych przez banki kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń.

Art. 95. 1. Księgi rachunkowe banków, wyciągi z tych ksiąg podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banku i opatrzone pieczęcią banku oraz wszelkie wystawione w ten sposób oświadczenia zawierające zobowiązania, zwolnienie z zobowiązań, zrzeczenie się praw lub pokwitowanie odbioru należności oraz stwierdzające udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, ich wysokość, zasady oprocentowania, warunki spłaty, przeniesienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką lub zastawem rejestrowym, mają moc prawną dokumentów urzędowych oraz stanowią podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych i rejestrach publicznych.

2. Czynność bankowa lub czynność zabezpieczająca wierzytelność banku stwierdzona dokumentem, o którym mowa w ust. 1, ma datę pewną od daty tego dokumentu.

3. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, są podstawą wpisu hipoteki do księgi wieczystej nieruchomości stanowiącej własność dłużnika banku lub innej osoby ustanawiającej hipotekę na rzecz banku w celu zabezpieczenia wierzytelności dłużnika banku. Jeżeli nieruchomość nie posiada księgi wieczystej, zabezpieczenie może być dokonane przez złożenie tych dokumentów do zbioru dokumentów.

4. Do ustanowienia hipoteki, o której mowa w ust. 3, jest wymagane złożenie przez właściciela nieruchomości oświadczenia o ustanowieniu hipoteki na rzecz banku z zachowaniem formy pisemnej pod rygorem nieważności.

5. Przepisy ust. 1-4 stosuje się odpowiednio do ujawnienia w księdze wieczystej zmiany treści hipoteki i przeniesienia hipoteki w związku ze zbyciem wierzytelności bankowej oraz do dokonania wpisu hipoteki obciążającej użytkowanie wieczyste, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego, spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego i prawo do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej.

Art. 96. 1. Na podstawie ksiąg banków lub innych dokumentów związanych z dokonywaniem czynności bankowych banki mogą wystawiać bankowe tytuły egzekucyjne.

2. W bankowym tytule egzekucyjnym należy oznaczyć bank, który go wystawił i na rzecz którego egzekucja ma być prowadzona, dłużnika zobowiązanego do zapłaty, wysokość zobowiązań dłużnika wraz z odsetkami i terminami ich płatności, datę wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, jak również oznaczenie czynności bankowej, z której wynikają dochodzone roszczenia, oraz wzmiankę o wymagalności dochodzonego roszczenia. Bankowy tytuł egzekucyjny należy opatrzyć pieczęcią banku wystawiającego tytuł oraz podpisami osób uprawnionych do działania w imieniu banku.

3. W przypadku egzekucji przeciwko kilku osobom lub z kilku części składowych majątku dłużnika można wystawić dalsze tytuły egzekucyjne.

Art. 97. 1. Bankowy tytuł egzekucyjny może być podstawą egzekucji prowadzonej według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego po nadaniu mu przez sąd klauzuli wykonalności wyłącznie przeciwko osobie, która bezpośrednio z bankiem dokonywała czynności bankowej albo jest dłużnikiem banku z tytułu zabezpieczenia wierzytelności banku wynikającej z czynności bankowej i złożyła pisemne oświadczenie o poddaniu się egzekucji oraz gdy roszczenie objęte tytułem wynika bezpośrednio z tej czynności bankowej lub jej zabezpieczenia.

2. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, powinno określać kwotę zadłużenia, do której bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny, oraz termin, do którego bank może wystąpić o nadanie temu tytułowi klauzuli wykonalności. Dłużnik może się również poddać egzekucji wydania rzeczy, w przypadku gdy ustanowiono zastaw rejestrowy lub dokonano przeniesienia własności w celu zabezpieczenia roszczenia.

3. Wniosek banku o nadanie klauzuli wykonalności, o której mowa w ust. 1, sąd rozpoznaje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni od dnia jego złożenia.

Art. 98. 1. Bankowy tytuł egzekucyjny może być także podstawą egzekucji przeciwko osobie trzeciej, gdy osoba ta przejmie dług wynikający z czynności bankowej, o której mowa w art. 97 ust. 1.

2. Jeżeli po dokonaniu czynności bankowej, o której mowa w art. 97 ust. 1, obowiązek spełnienia świadczenia przeszedł na inne osoby w wyniku spadkobrania lub przekształcenia osoby prawnej albo gdy zachodzi potrzeba egzekucji z majątku wspólnego małżonków, podstawą egzekucji może być tytuł wykonawczy oparty na bankowym tytule egzekucyjnym zaopatrzonym w sądową klauzulę wykonalności nadaną przez sąd przeciwko tym osobom.

Art. 99. (skreślony).

Art. 99a. (skreślony).

Art. 100. (skreślony).

Art. 101. 1. Zabezpieczenie wierzytelności banku może być dokonane w drodze przeniesienia na bank przez dłużnika lub osobę trzecią, do czasu spłaty zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizją, prawa własności rzeczy ruchomej lub papierów wartościowych.

2. W przypadku gdy przeniesiona została własność rzeczy określonej co do gatunku lub zbioru rzeczy, dłużnik lub osoba trzecia obowiązani są wyodrębnić i oznaczyć rzecz lub zbiór

rzeczy oraz - jeżeli umowa nie stanowi inaczej - prowadzić ewidencję zmian w zakresie przedmiotu przewłaszczenia.

Art. 102. 1. W celu zabezpieczenia wierzytelności banku dłużnik lub osoba trzecia może przenieść określoną kwotę w złotych lub w innej walucie wymiennej na własność banku. Bank jest zobowiązany do zwrotu tej kwoty po uzyskaniu spłaty zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizją.

2. Bank nie ma obowiązku zwrotu części kwoty przyjętej na własność, równej niespłaconej sumie zadłużenia wobec banku, odsetek i prowizji oraz innych kosztów poniesionych przez bank w związku z odzyskaniem wierzytelności.

3. Bank może wypłacić dłużnikowi lub osobie trzeciej, o których mowa w ust. 1, wynagrodzenie za okres korzystania z przejętej kwoty.

Art. 103. (uchylony).

Art. 104. 1. Bank, osoby w nim zatrudnione oraz osoby, za których pośrednictwem bank wykonuje czynności bankowe, są obowiązane zachować tajemnicę bankową, która obejmuje wszystkie informacje dotyczące czynności bankowej, uzyskane w czasie negocjacji, w trakcie zawierania i realizacji umowy, na podstawie której bank tę czynność wykonuje.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy przypadków, w których:

- 1) bez ujawnienia informacji objętej tajemnicą bankową - ze względu na istotę i charakter czynności bankowej lub obowiązujące przepisy - nie jest możliwe należyte wykonanie umowy, na podstawie której jest wykonywana ta czynność bankowa, lub należyte wykonanie czynności pozostających w związku z zawarciem i wykonaniem tej umowy,
- 2) następuje ujawnienie informacji objętych tajemnicą bankową przedsiębiorcom lub przedsiębiorcom zagranicznym, którym bank, zgodnie z art. 6a-6d, powierzył wykonywanie, stale lub okresowo, czynności związanych z wykonywaniem działalności bankowej, w zakresie niezbędnym do należytego wykonywania tych czynności,
- 3) następuje udzielenie informacji objętych tajemnicą bankową adwokatom lub radcom prawnym w związku ze świadczeniem przez nich pomocy prawnej na rzecz banku,
- 4) udzielenie informacji objętych tajemnicą bankową jest niezbędne do zawarcia i wykonywania umów sprzedaży wierzytelności zaklasyfikowanych zgodnie z odrębnymi przepisami do kategorii straconych,
- 5) udzielenie informacji objętych tajemnicą bankową jest niezbędne do zawarcia i wykonania umów, o których mowa w art. 92a ust. 1, oraz związanych z nimi umów:
 - a) o nadanie oceny inwestycyjnej (rating) sekurytyzowanym wierzytelnościom,
 - b) ubezpieczenia od ryzyka niewypłacalności dłużników sekurytyzowanych wierzytelności,
- 6) udzielenie informacji objętych tajemnicą bankową jest niezbędne do zawarcia i wykonania umowy z podmiotem, o którym mowa w art. 92a ust. 3, a podmiot ten zawarł z bankiem, od którego nabył wierzytelności, umowę o obsługę tych sekurytyzowanych wierzytelności.

3. Banku nie obowiązuje, z zastrzeżeniem ust. 4, zachowanie tajemnicy bankowej wobec osoby, której dotyczą informacje objęte tajemnicą. Osobom trzecim informacje te mogą być ujawnione, z zastrzeżeniem art. 105, 106a i 106b, wyłącznie gdy osoba, której informacje te dotyczą, na piśmie upoważni bank do przekazania określonych informacji wskazanej przez siebie osobie lub jednostce organizacyjnej.

4. Bank, osoby w nim zatrudnione oraz osoby, za których pośrednictwem bank wykonuje czynności bankowe, są obowiązane zachować w tajemnicy informacje dotyczące udzielania

Policji informacji na zasadach określonych w art. 20 ust. 4-10 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58, z późn. zm.) oraz dotyczące zawiadomienia, o którym mowa w art. 20 ust. 13 tej ustawy. Zachowanie tajemnicy obowiązuje wobec stron umowy, innych osób, których dotyczą informacje, oraz osób trzecich.

5. Podmioty oraz osoby w nich zatrudnione, którym, zgodnie z przepisem ust. 2 pkt 1, 2 oraz pkt 4-6, udzielono lub ujawniono informacje objęte tajemnicą bankową, mogą wykorzystać te informacje wyłącznie w celu zawarcia i wykonania umów, o których mowa w ust. 2 pkt 1, 2 oraz 4-6.

6. Przepis ust. 5 stosuje się odpowiednio do adwokatów i radców prawnych, którym udzielono informacji objętych tajemnicą bankową w związku ze świadczeniem przez nich pomocy prawnej na rzecz banku.

Art. 105. 1. Bank ma obowiązek udzielenia informacji stanowiących tajemnicę bankową wyłącznie:

- 1) innym bankom i instytucjom kredytowym w zakresie, w jakim informacje te są niezbędne w związku z wykonywaniem czynności bankowych oraz nabywaniem i zbywaniem wierzytelności,
- 1a) na zasadzie wzajemności - innym instytucjom ustawowo upoważnionym do udzielania kredytów - o wierzytelnościach oraz o obrotach i stanach rachunków bankowych w zakresie, w jakim informacje te są niezbędne w związku z udzielaniem kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń,
- 1b) innym bankom, instytucjom kredytowym lub instytucjom finansowym w zakresie niezbędnym dla wykonywania obowiązujących je przepisów dotyczących nadzoru skonsolidowanego, w tym w szczególności dla sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych obejmujących także bank, lub dla zarządzania ryzykiem dużych zaangażowań,
- 2) na żądanie:
 - a) Komisji Nadzoru Bankowego w zakresie nadzoru sprawowanego na podstawie niniejszej ustawy i ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. Nr 140, poz. 938, z późn. zm.), inspektorów nadzoru bankowego w zakresie, o którym mowa w art. 139 ust. 1 pkt 2, oraz osób upoważnionych uchwałą Komisji Nadzoru Bankowego w zakresie określonym w tym upoważnieniu,
 - b) sądu lub prokuratora w związku z toczącym się postępowaniem o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe:
 - przeciwko osobie fizycznej będącej stroną umowy zawartej z bankiem, w zakresie informacji dotyczących tej osoby fizycznej,
 - popełnione w związku z działaniem osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, w zakresie informacji dotyczących tej osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej;
 - c) sądu lub prokuratora w związku z wykonaniem wniosku o udzielenie pomocy prawnej, pochodzącego z państwa obcego, które na mocy ratyfikowanej umowy międzynarodowej wiążącej Rzeczpospolitą Polską ma prawo występować o udzielenie informacji objętych tajemnicą bankową,
 - d) sądu w związku z prowadzonym postępowaniem spadkowym lub o podział majątku między małżonkami albo prowadzoną przeciwko osobie fizycznej będącej stroną umowy sprawą o alimenty lub o rentę o charakterze alimentacyjnym,
 - e) dyrektora izby celnej w związku z toczącą się:

- sprawą karną lub karną skarbową przeciwko osobie fizycznej będącej stroną umowy zawartej z bankiem,
 - sprawą karną lub karną skarbową o przestępstwo popełnione w zakresie działalności osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, która jest posiadaczem rachunku,
- f) Prezesa Najwyższej Izby Kontroli w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania kontrolnego określonego w ustawie z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2001 r. Nr 85, poz. 937 i Nr 154, poz. 1800 oraz z 2002 r. Nr 153, poz. 1271),
 - g) Przewodniczącego Komisji Papierów Wartościowych i Giełd w zakresie niezbędnym do wykonywania nadzoru, w tym postępowania wyjaśniającego, na podstawie ustawy, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 8, oraz ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych,
 - h) Prezesa Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w zakresie określonym ustawą z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. z 2000 r. Nr 9, poz. 131, z późn. zm.),
 - i) biegłego rewidenta upoważnionego do badania sprawozdań finansowych banku na podstawie zawartej z bankiem umowy,
 - j) Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych w zakresie nadzoru nad wykonywaniem przez bank funkcji depozytariusza na podstawie ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. Nr 139, poz. 934, z późn. zm.),
 - k) służb ochrony państwa i ich upoważnionych pisemnie funkcjonariuszy lub żołnierzy w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania sprawdzającego na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych,
 - l) Policji, jeżeli jest to konieczne dla skutecznego zapobieżenia przestępstwom, ich wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, na zasadach i w trybie określonych w art. 20 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,
 - ł) komornika sądowego w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym,
 - m) wydawców elektronicznych instrumentów płatniczych niebędących bankami w zakresie określonym ustawą z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych (Dz. U. Nr 169, poz. 1385),
 - n) Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych w zakresie niezbędnym do realizacji ustawowych zadań określonych w art. 12 i 14 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 i Nr 153, poz. 1271 oraz z 2004 r. Nr 25, poz. 219 i Nr 33, poz. 285).
- 3) Narodowemu Bankowi Polskiemu, w związku z wykonywaniem kontroli oraz zbieraniem danych niezbędnych do sporządzania bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej, a także innym bankom uprawnionym do pośredniczenia w dokonywaniu przez rezydentów przekazów pieniężnych za granicę oraz rozliczeń w kraju z nierezydentami, w zakresie określonym w ustawie z dnia 27 lipca 2002 r. - Prawo dewizowe (Dz. U. Nr 141, poz. 1178).

2. Zakres oraz zasady udzielania informacji przez banki organom podatkowym, Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej, organom kontroli skarbowej oraz powiernikowi i jego zastępcy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o listach zastawnych i bankach hipotecznych (Dz. U. Nr 140, poz. 940, z 1998 r. Nr 107, poz. 669, z 2000

r. Nr 6, poz. 70 i Nr 60, poz. 702, z 2001 r. Nr 15, poz. 148 i Nr 39, poz. 459 oraz z 2002 r. Nr 126, poz. 1070), regulują odrębne ustawy.

2a. Banki, na pisemne żądanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, są obowiązane do sporządzania i przekazywania informacji dotyczących numerów rachunków bankowych płatników składek oraz przekazywania danych umożliwiających identyfikację posiadaczy tych rachunków.

3. Banki, inne instytucje ustawowo upoważnione do udzielania kredytów, organy państwowe i osoby, którym ujawniono wiadomości stanowiące tajemnicę bankową, są obowiązane wykorzystać te wiadomości wyłącznie w granicach upoważnienia określonego w ust. 1.

4. Banki mogą, wspólnie z bankowymi izbami gospodarczymi, utworzyć instytucje do gromadzenia, przetwarzania i udostępniania:

- 1) bankom - informacji stanowiących tajemnicę bankową w zakresie, w jakim informacje te są potrzebne w związku z wykonywaniem czynności bankowych,
- 2) innym instytucjom ustawowo upoważnionym do udzielania kredytów - informacji o wierzytelnościach oraz o obrotach i stanach rachunków bankowych w zakresie, w jakim informacje te są niezbędne w związku z udzielaniem kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń.

4a. Instytucje utworzone na podstawie ust. 4 mogą udostępniać biurom informacji gospodarczej działającym na podstawie ustawy z dnia 14 lutego 2003 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych (Dz. U. Nr 50, poz. 424), dane w zakresie i na warunkach określonych w tej ustawie.

4b. Banki mogą udostępniać biurom, o których mowa w ust. 4a, dane o zobowiązaniach powstałych z tytułu umów związanych z dokonywaniem czynności bankowych, jeżeli umowy te zawierają klauzule informujące o możliwości przekazania danych do tych biur.

4c. Klauzule, o których mowa w ust. 4b, zawierają informacje o warunkach, na jakich banki przekazują dane, o których mowa w art. 7 ust. 2 i art. 8 ust. 1 ustawy, o której mowa w ust. 4a, do biura.

4d. Instytucje, utworzone zgodnie z ust. 4, mogą udostępniać instytucjom finansowym, będącym podmiotami zależnymi od banków, informacje o zobowiązaniach powstałych z tytułu umów związanych z wykonywaniem czynności bankowych, jeżeli umowy te zawierają klauzule informujące o możliwości przekazania danych do tych instytucji finansowych.

5. Bank ponosi odpowiedzialność za szkody wynikające z ujawnienia tajemnicy bankowej i wykorzystania jej niezgodnie z przeznaczeniem.

6. Bank nie ponosi odpowiedzialności za szkodę wynikającą z ujawnienia tajemnicy bankowej przez osoby i instytucje upoważnione przez ustawę do żądania od banków udzielania informacji stanowiących tajemnicę bankową.

Art. 106. 1. Bank jest obowiązany przeciwdziałać wykorzystywaniu swojej działalności dla celów mających związek z przestępstwem, o którym mowa w art. 299 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), zwanej dalej "Kodeksem karnym", lub aktów terrorystycznych.

2. Tryb postępowania banku w razie zaistnienia okoliczności, o których mowa w ust. 1, określa odrębna ustawa.

3. (skreślony).

4. (skreślony).

5. (skreślony).

Art. 106a. 1. W razie zaistnienia uzasadnionego podejrzenia, że działalność banku jest wykorzystywana w celu ukrycia działań przestępczych lub dla celów mających związek z przestępstwem innym niż przestępstwo, o którym mowa w art. 299 Kodeksu karnego, lub akt terrorystyczny - bank zawiadamia o tym prokuratora.

2. Prokurator, który otrzymał zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, może żądać uzupełnienia informacji, także w toku czynności podejmowanych na podstawie art. 307 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego.

Art. 106b. 1. Poza przypadkami określonymi w art. 105 i art. 106a, prokurator prowadzący postępowanie o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe może żądać od banku, osób zatrudnionych w banku oraz osób, za pośrednictwem których bank wykonuje czynności bankowe, udzielenia informacji stanowiących tajemnicę bankową jedynie na podstawie postanowienia wydanego na jego wniosek przez właściwy miejscowo sąd okręgowy.

2 Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) numer lub sygnaturę sprawy,
- 2) opis przestępstwa wraz z kwalifikacją prawną, którego dotyczy postępowanie przygotowawcze,
- 3) okoliczności uzasadniające potrzebę udostępnienia informacji,
- 4) wskazanie osoby lub jednostki organizacyjnej, której dotyczą informacje,
- 5) podmiot zobowiązany do udostępnienia informacji i danych,
- 6) rodzaj i zakres informacji.

3. Po rozpatrzeniu wniosku sąd, w drodze postanowienia, wyraża zgodę na udostępnienie informacji, określając ich rodzaj i zakres, osobę lub jednostkę organizacyjną, których dotyczą, oraz podmiot zobowiązany do ich udostępnienia, albo odmawia udzielenia zgody na udostępnienie informacji.

4. Na postanowienie sądu, o którym mowa w ust. 3, przysługuje zażalenie prokuratorowi wnioskującemu o wydanie postanowienia.

5. Uprawniony przez sąd prokurator pisemnie informuje podmiot zobowiązany do udostępnienia informacji o treści postanowienia sądu, osobie lub jednostce, której mają dotyczyć informacje, rodzaju i zakresie tych informacji.

Art. 106c. Prokurator prowadzący postępowanie, w przypadkach określonych w art. 105 ust. 1 pkt 2 lit. b) i c), może - na podstawie postanowienia wydanego na jego wniosek przez właściwy miejscowo sąd okręgowy - żądać udzielenia informacji stanowiących tajemnicę bankową od podmiotów, którym bank ujawnił informacje stanowiące tajemnicę bankową. Przepisy art. 106b ust. 2-5 stosuje się odpowiednio.

Art. 107. Pracownik banku, który wbrew swoim obowiązkom nie zawiadamia o okolicznościach wymienionych w art. 106 ust. 1, ponosi odpowiedzialność porządkową, co nie wyłącza odpowiedzialności karnej, jeżeli czyn wypełnia znamiona przestępstwa.

Art. 108. Bank nie ponosi odpowiedzialności za szkodę, która może wyniknąć z wykonania w dobrej wierze obowiązków określonych w art. 106 ust. 1. W takim przypadku, jeżeli okoliczności, o których mowa w art. 106 ust. 1, nie miały związku z przestępstwem lub ukrywaniem działań przestępczych, odpowiedzialność za szkodę wynikłą ze wstrzymania czynności bankowych ponosi Skarb Państwa.

Art. 109. 1. Bank w zakresie swojej działalności może wydawać ogólne warunki umów lub regulaminy określające:

- 1) warunki otwierania i prowadzenia rachunków bankowych,
- 2) rodzaje udzielanych kredytów oraz warunki umów kredytu i umów pożyczki,
- 3) warunki udostępniania skrytek sejfowych,
- 4) warunki wykonywania innych czynności usługowych banku.

2. Postanowienia ogólnych warunków umów oraz regulaminów, o których mowa w ust. 1, są dla stron wiążące, o ile strony w umowie nie ustalą odmiennie swych praw i obowiązków.

Art. 110. Bank może pobierać przewidziane w umowie prowizje i opłaty z tytułu wykonywanych czynności bankowych oraz opłaty za wykonywanie innych czynności, w tym także opłaty za przygotowanie, sporządzenie i przekazanie informacji stanowiących tajemnicę bankową uprawnionym przez ustawę osobom, organom i instytucjom, z wyłączeniem przypadków, gdy udzielenie informacji następuje na żądanie:

- 1) sądu lub prokuratora w toku postępowania karnego lub postępowania w sprawie o przestępstwo skarbowe,
- 2) prokuratora w sprawach dotyczących wykorzystywania działalności banków do celów mających związek z przestępstwem, o którym mowa w art. 299 Kodeksu karnego,
- 3) osób upoważnionych uchwałą Komisji Nadzoru Bankowego oraz inspektora nadzoru bankowego,
- 4) Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej, dyrektora urzędu kontroli skarbowej oraz naczelnika urzędu skarbowego w zakresie uregulowanym w odrębnych ustawach,
- 5) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w sprawach dotyczących numerów rachunków bankowych płatników składek oraz danych umożliwiających identyfikację posiadaczy tych rachunków.

Art. 111. 1. Bank obowiązany jest ogłaszać w miejscu wykonywania czynności, w sposób ogólnie dostępny:

- 1) stosowane stawki oprocentowania środków na rachunkach bankowych, kredytów i pożyczek,
- 2) stosowane stawki prowizji i wysokość pobieranych opłat,
- 3) terminy kapitalizacji odsetek,
- 4) stosowane kursy walutowe,
- 5) bilans z opinią biegłego rewidenta za ostatni okres podlegający badaniu,
- 6) skład zarządu i rady nadzorczej banku,
- 7) informacje o warunkach wykonywania przelewów transgranicznych,
- 8) nazwiska osób upoważnionych do zaciągania zobowiązań w imieniu banku albo jednostki organizacyjnej banku,
- 9) informacje o przedsiębiorcach lub przedsiębiorcach zagranicznych, o których mowa w art. 6a ust. 1, o ile przy wykonywaniu na rzecz jednostki organizacyjnej banku czynności, o których mowa w tym przepisie, uzyskują dostęp do informacji chronionych tajemnicą bankową.

2. Banki spółdzielcze są obowiązane oprócz informacji, o których mowa w ust. 1, podać także obszar swojego działania oraz bank zrzeszający.

Art. 112. Sprawy sporne wynikające ze stosunków między Narodowym Bankiem Polskim a innymi bankami na tle:

- 1) rezerwy obowiązkowej,
- 2) rozrachunków międzybankowych,

3) obrotu papierami wartościowymi
- rozpoznaje Sąd *Wojewódzk* w Warszawie - Sąd Gospodarczy.

Art. 112a. 1. (Banki są obowiązane realizować wpłaty dokonywane gotówką oraz polecenia przelewu dotyczące należności, do których stosuje się przepisy ustawy - Ordynacja podatkowa oraz rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz. Urz. WE L 302 z 19.10.1992), ostatnio zmienionego aktem dotyczącym warunków przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej oraz dostosowań w traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 236 z 23.9.2003), w terminie 5 dni roboczych od dnia przyjęcia gotówki lub obciążenia rachunku bankowego posiadacza tego rachunku.

2. W razie niedotrzymania terminu, o którym mowa w ust. 1, banki obowiązane są do zapłacenia na rzecz Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego odsetek w wysokości przewidzianej dla odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych.

3. Do odpowiedzialności banku z tytułu niedopełnienia obowiązku określonego w ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy ustawy - Ordynacja podatkowa dotyczące odpowiedzialności podatkowej inkasenta.

Art. 112b. Banki mogą przetwarzać dla celów prowadzonej działalności bankowej informacje zawarte w dokumentach tożsamości osób fizycznych.

Rozdział 9

Zrzeszanie i łączenie się banków

Art. 113. (uchylony).

Art. 114. (uchylony).

Art. 115. (uchylony).

Art. 116. (uchylony).

Art. 117. (uchylony).

Art. 118. (uchylony).

Art. 119. (uchylony).

Art. 120. (uchylony).

Art. 121. 1. Banki mogą zrzeszać się w bankowe izby gospodarcze.

2. Do bankowych izb gospodarczych mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195, z 1992 r. Nr 75, poz. 368, z 1996 r. Nr 43, poz. 189 oraz z 1997 r. Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 139, poz. 934, oraz z 2000 r. Nr 88, poz. 983).

Art. 122. 1. Banki mogą na podstawie umowy zrzeczać się z innymi bankami.
2. Prawa i obowiązki uczestników zrzeczenia określa umowa.
3. Utworzenie zrzeczenia podlega zgłoszeniu Komisji Nadzoru Bankowego, której przekazywana jest także umowa zrzeczenia.

Art. 123. 1. Prezesi zarządów banków tworzą radę zrzeczenia.
2. Zakres i tryb działania rady zrzeszonych banków oraz wykonywania jej uchwał określa umowa.

Art. 124. 1. Bank może połączyć się tylko z innym bankiem, po uzyskaniu zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego.

2. Komisja Nadzoru Bankowego odmawia wydania zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, jeżeli połączenie może okazać się niekorzystne dla ostrożnego i stabilnego zarządzania bankiem.

3. Połączenie banków może być dokonane wyłącznie przez przeniesienie całego majątku banku przejmowanego na bank przejmujący za udziały albo akcje, które bank przejmujący wydaje członkom albo akcjonariuszom banku przejmowanego.

Art. 124a. Nabycie przedsiębiorstwa bankowego lub jego zorganizowanej części przez bank wymaga zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego.

Art. 124b. Banki nie podlegają podziałowi, o którym mowa w przepisach działu II tytułu IV Kodeksu spółek handlowych oraz przepisach części I tytułu I działu XI ustawy - Prawo spółdzielcze.

Art. 125. (uchylony).

Rozdział 10

Fundusze własne i gospodarka finansowa banków

Art. 126. W celu zapewnienia bezpieczeństwa ekonomicznego banki są obowiązane posiadać fundusze własne, dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności.

Art. 127. 1. Fundusze własne banku obejmują:

- 1) fundusze podstawowe banku,
- 2) fundusze uzupełniające banku w kwocie nieprzewyższającej funduszy podstawowych banku,
- 3) pozycje pomniejszające fundusze własne banku, które stanowią:
 - a) brakująca kwota rezerw na ryzyko związane z działalnością banku, rozumiana jako różnica pomiędzy wymaganym odrębnymi przepisami a faktycznym poziomem rezerw celowych banku,
 - b) inne pomniejszenia funduszy własnych banku określone przez Komisję Nadzoru Bankowego.

2. Fundusze podstawowe banku obejmują:

- 1) fundusze zasadnicze banku z wyłączeniem akcji i udziałów uprzywilejowanych w zakresie spłaty jakichkolwiek zobowiązań banku z ich tytułu, które stanowią:
 - a) w banku państwowym - fundusz statutowy, fundusz zapasowy i fundusz rezerwowy,
 - b) w banku w formie spółki akcyjnej - wpłacony i zarejestrowany kapitał zakładowy oraz kapitał zapasowy i kapitały rezerwowe,

- c) w banku spółdzielczym - wpłacony fundusz udziałowy oraz fundusz zasobowy i fundusz rezerwowy,
 - d) w oddziale banku zagranicznego - zarejestrowany kapitał przeznaczony na działalność oddziału banku w kraju,
- 2) pozycje dodatkowe funduszy podstawowych, które stanowią:
 - a) fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej,
 - b) niepodzielony zysk z lat ubiegłych,
 - c) (uchylona),
 - 3) pozycje pomniejszające fundusze podstawowe, które stanowią:
 - a) akcje własne posiadane przez bank, wycenione według cen nabycia, pomniejszone o odpisy spowodowane trwałą utratą ich wartości,
 - b) wartości niematerialne i prawne,
 - c) niepokrytą stratę z lat ubiegłych, w tym również stratę w trakcie zatwierdzania,
 - d) stratę na koniec okresu sprawozdawczego, obliczoną narastająco od początku roku obrotowego.

3. Fundusze uzupełniające banku obejmują:

- 1) kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny majątku trwałego dokonanej na podstawie odrębnych przepisów,
- 2) za zgodą Komisji Nadzoru Bankowego:
 - a) dodatkową kwotę odpowiedzialności członków banku spółdzielczego, w części określonej przez Komisję Nadzoru Bankowego, nie większej niż połowa kwoty, o której mowa w art. 10 ust. 2 ustawy wymienionej w art. 20 ust. 1,
 - b) zobowiązania podporządkowane, rozumiane jako zobowiązania z tytułu przyjęcia przez bank - w kwocie i na zasadach ustalonych w decyzji Komisji Nadzoru Bankowego, wydanej na wniosek banku, pomniejszanej na koniec każdego roku w ciągu ostatnich 5 lat trwania umowy o 20% tej kwoty, z tym że w banku państwowym, banku w formie spółki akcyjnej oraz w oddziale banku zagranicznego kwota ta nie może przewyższać połowy funduszy podstawowych, zaś w banku spółdzielczym suma tej kwoty i dodatkowej kwoty odpowiedzialności członków, o której mowa w lit. a), nie może przewyższać połowy funduszy podstawowych banku - środków pieniężnych spełniających zgodnie z umową łącznie następujące warunki:
 - środki pieniężne przyjęte na okres co najmniej 5 lat (okres umowy),
 - środki pieniężne nie mogą być wycofane z banku przed upływem okresu umowy, z zastrzeżeniem ust. 4,
 - środki pieniężne podlegają zwrotowi w ostatniej kolejności w przypadku upadłości banku lub jego likwidacji,
 - zwrot środków pieniężnych nie jest zabezpieczony przez bank bezpośrednio lub pośrednio,
- 3) inne pozycje bilansu banku w części, która zgodnie z odrębnymi przepisami i postanowieniami statutu banku służy wyłącznie pokryciu strat bilansowych banku, określone przez Komisję Nadzoru Bankowego.

4. Na wniosek banku Komisja Nadzoru Bankowego może wyrazić zgodę na wcześniejszy zwrot środków pieniężnych, o których mowa w ust. 3 pkt 2 lit. b), pod warunkiem spełnienia wymogu, o którym mowa w art. 128 ust. 1.

5. Komisja Nadzoru Bankowego:

- 1) określi, w drodze uchwały, wysokość i warunki zaliczania do funduszy własnych banku spółdzielczego części dodatkowej kwoty odpowiedzialności członków banku spółdzielczego, o której mowa w ust. 3 pkt 2 lit. a),
- 1a) (uchylony),
- 2) może określić, w drodze uchwały:
 - a) wysokość, szczegółowy zakres i warunki pomniejszania funduszy podstawowych banku o pozycje, o których mowa w ust. 2 pkt 3,
 - b) inne pozycje bilansu banku, o których mowa w ust. 3 pkt 3, ich wysokość i warunki ich zaliczania do funduszy uzupełniających banku,
 - c) inne pomniejszenia funduszy własnych banku, o których mowa w ust. 1 pkt 3 lit. b), ich wysokość i warunki pomniejszania o nie funduszy własnych.

Art. 128. 1. Bank jest obowiązany utrzymywać:

- 1) fundusze własne na poziomie nie niższym niż równowartość w złotych kwoty określonej w art. 32 ust. 1, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu sprawozdawczym, z tym że wkłady niepieniężne nie mogą przekroczyć 15% funduszy zasadniczych banku,
- 2) sumę funduszy własnych oraz dodatkowych pozycji bilansu banku określonych przez Komisję Nadzoru Bankowego, pomniejszoną o kwotę przekroczenia progu koncentracji kapitałowej, o której mowa w ust. 2, na poziomie nie niższym niż suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka prowadzonej działalności, z zastrzeżeniem pkt 3,
- 3) współczynnik wypłacalności na poziomie co najmniej 8%, a bank rozpoczynający działalność operacyjną na poziomie co najmniej 15% przez pierwsze 12 miesięcy działalności, a przez następne 12 miesięcy działalności - co najmniej 12%.
 2. Przekroczenie progu koncentracji kapitałowej stanowi większa z liczb określonych jako:
 - 1) suma kwot, o które poszczególne znaczne pakiety akcji lub udziałów przekraczają 15% funduszy własnych banku,
 - 2) kwota, o którą suma znacznych pakietów akcji lub udziałów przekracza 60% funduszy własnych banku.
 3. Obliczając przekroczenie progu koncentracji kapitałowej, o którym mowa w ust. 2, nie uwzględnia się znacznych pakietów akcji lub udziałów:
 - 1) w bankach,
 - 2) w instytucjach finansowych,
 - 3) w zakładach ubezpieczeń,
 - 4) w izbach rozliczeniowych, o których mowa w art. 67,
 - 5) w międzybankowych przedsiębiorstwach telekomunikacyjnych, w których banki są posiadaczem co najmniej 75% akcji lub udziałów,
 - 6) w instytucji, o której mowa w art. 105 ust. 4, w której banki są posiadaczem co najmniej 75% akcji lub udziałów,
 - 7) w podmiotach, których wyłącznym przedmiotem działalności jest świadczenie usług w zakresie edukacji kadr bankowych, w których banki są posiadaczem co najmniej 75% akcji lub udziałów,
 - 8) w przedsiębiorstwach pomocniczych usług bankowych, w których banki są posiadaczem co najmniej 75% akcji lub udziałów,
 - 9) w podmiotach, w których bank jest posiadaczem akcji lub udziałów w związku z jego udziałem w procesie naprawczym tych podmiotów,

10) przejętych w związku z wykonywaniem umowy o subemisję usługową.

4. Komisja Nadzoru Bankowego określi, w drodze uchwały:

- 1) zakres i szczegółowe zasady wyznaczania wymogów kapitałowych, o których mowa w ust. 1 pkt 2, z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, w tym z tytułu przekroczenia limitów koncentracji wierzytelności, o których mowa w art. 71 ust. 1,
- 2) sposób i szczegółowe zasady obliczania współczynnika wypłacalności banku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3.

5. W przypadku niespełnienia wymogów, o których mowa w ust. 1, bank obowiązany jest niezwłocznie powiadomić Komisję Nadzoru Bankowego.

6. Komisja Nadzoru Bankowego, w drodze uchwały:

- 1) określi dodatkowe pozycje bilansu banku, o których mowa w ust. 1 pkt 2, oraz zakres i sposób ich wyznaczania,
- 2) może określić wiążące banki normy ostrożnościowe, określające dopuszczalne ryzyko w działalności banków inne niż wymogi kapitałowe, o których mowa w ust. 1 pkt 2, oraz zakres ich stosowania.

7. Komisja Nadzoru Bankowego może, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, wyrazić zgodę na przekroczenie limitu dotyczącego wielkości wkładów niepieniężnych, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

Art. 128a. Bank jest obowiązany do udzielenia na żądanie Komisji Nadzoru Bankowego wszelkich informacji dotyczących struktury funduszy własnych, o których mowa w art. 127, oraz dotyczących spełnienia wymogów i norm określonych w art. 128.

Art. 128b. Komisja Nadzoru Bankowego może, na wniosek banku państwowego, wyłączyć część działalności lub całą działalność tego banku, związaną z obsługą funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych temu bankowi na podstawie odrębnych ustaw, z obowiązku spełniania niektórych wymogów i norm, o których mowa w ustawie, pod warunkiem że:

- 1) działalność ta jest wyodrębniona finansowo, a w szczególności bank nie uczestniczy w jej finansowaniu,
- 2) ryzyko związane z tą działalnością w żaden sposób nie obciąża banku, a w szczególności bank nie ponosi odpowiedzialności za straty wynikające z tej działalności.

Art. 128c. Bank jest obowiązany zgłosić do Komisji Nadzoru Bankowego z 30-dniowym wyprzedzeniem zamiar nabycia pakietu akcji lub udziałów, którego wartość będzie przekraczała 5 % funduszy własnych banku.

Art. 129. 1. Banki prowadzą samodzielnie gospodarkę finansową na podstawie planu finansowego w sposób zapewniający pokrycie z uzyskanych przychodów kosztów działalności oraz zobowiązań.

2. Tworzenie z odpisów z zysku netto funduszy oraz ich przeznaczenie, a także zasady pokrywania strat określa statut banku.

3. Przeznaczenie do podziału między akcjonariuszy kwoty przekraczającej zysk za ostatni rok obrotowy, pomniejszony o niepokryte straty, akcje własne oraz o kwoty, które nie mogą być przeznaczone na wypłatę dywidendy, wymaga zgody Komisji Nadzoru Bankowego.

Art. 130. 1. Banki mogą tworzyć w ciężar kosztów rezerwę na ryzyko ogólne, służącą pokryciu niezidentyfikowanego ryzyka związanego z prowadzeniem działalności bankowej.

Banki tworzą i rozwiązują tę rezerwę na podstawie oceny tego ryzyka, uwzględniającej w szczególności wielkość należności oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych.

2. Wielkość rocznego odpisu na rezerwę na ryzyko ogólne, o której mowa w ust. 1, wynosi:

- 1) co najwyżej 1,5 % niespłaconej kwoty kredytów i pożyczek pieniężnych pomniejszonej o kwotę kredytów i pożyczek pieniężnych, zaklasyfikowanych zgodnie z odrębnymi przepisami do kategorii straconych według stanu na koniec poprzedniego roku obrotowego,
- 2) nie więcej niż kwota odpisu dokonanego w bieżącym roku obrotowym z zysku za rok poprzedni na fundusz ogólnego ryzyka, o którym mowa w art. 127 ust. 2 pkt 2 lit. a).

3. Odpis, o którym mowa w ust. 2, może być dokonywany nie częściej niż raz w miesiącu w równych kwotach. Do czasu dokonania odpisu na fundusz ogólnego ryzyka w bieżącym roku obrotowym podstawą wyznaczania kwot mogą być przewidywania lub propozycje tego odpisu zawarte w planie finansowym.

4. Bank rozwiązuje rezerwę na ryzyko ogólne, jeżeli w ocenie banku ustały okoliczności uzasadniające dalsze jej utrzymywanie.

Rozdział 11

Nadzór bankowy

Art. 131. 1. Działalność banków, oddziałów i przedstawicielstw banków zagranicznych, oddziałów i przedstawicielstw instytucji kredytowych podlega nadzorowi bankowemu sprawowanemu przez Komisję Nadzoru Bankowego w zakresie i na zasadach określonych w niniejszej ustawie i w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim.

2. Nadzór nad działalnością oddziału lub przedstawicielstwa banku zagranicznego w kraju oraz oddziału lub przedstawicielstwa banku krajowego za granicą, w tym zakres i tryb dokonywania czynności kontrolnych, może być wykonywany w zakresie uzgodnionym w porozumieniu Komisji Nadzoru Bankowego z właściwymi władzami nadzorczymi.

3. Komisja Nadzoru Bankowego może, stosownie do postanowień porozumienia, o którym mowa w ust. 2, udzielić informacji dotyczących banku organowi nadzoru bankowego innego kraju, jeżeli:

- 1) wskutek tego nie zostanie naruszony interes gospodarczy Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) zapewnione jest wykorzystanie udzielonych informacji tylko na potrzeby nadzoru bankowego,
- 3) zagwarantowane jest, że przekazywanie udzielonych informacji poza organ nadzoru bankowego możliwe jest wyłącznie po uprzednim uzyskaniu zgody Komisji Nadzoru Bankowego.

4. Komisja Nadzoru Bankowego może, na zasadach wzajemności, udzielać i otrzymywać informacje od Komisji Papierów Wartościowych i Giełd oraz Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych, niezbędne dla prawidłowego wykonywania ustawowo określonych zadań w zakresie nadzoru. Zasady i tryb udzielania informacji określają porozumienia zawarte przez Komisję Nadzoru Bankowego z wymienionymi organami nadzoru.

5. Porozumienia, o których mowa w ust. 4, określają również szczegółowy tryb wykonywania czynności kontrolnych, o których mowa w art. 141h ust. 2.

Art. 132. *Minister Finansów* lub *Minister Skarbu Państwa* może wystąpić do Komisji Nadzoru Bankowego o podjęcie czynności lub środków w ramach nadzoru, o których mowa w art. 133 i art. 138.

Art. 133. 1. Celem nadzoru jest zapewnienie:

- 1) bezpieczeństwa środków pieniężnych gromadzonych na rachunkach bankowych,
- 2) zgodności działalności banków z przepisami niniejszej ustawy, ustawy o Narodowym Banku Polskim, statutem oraz decyzją o wydaniu zezwolenia na utworzenie banku.

2. Czynności podejmowane w ramach nadzoru bankowego polegają w szczególności na:

- 1) dokonywaniu oceny sytuacji finansowej banków, w tym badaniu wypłacalności, jakości aktywów, płynności płatniczej, wyniku finansowego banków,
- 2) badaniu jakości zarządzania ryzykiem prowadzonej działalności,
- 3) badaniu zgodności udzielanych kredytów, pożyczek pieniężnych, akredytyw, gwarancji bankowych i poręczeń oraz emitowanych bankowych papierów wartościowych z obowiązującymi w tym zakresie przepisami,
- 4) badaniu zabezpieczenia i terminowości spłaty kredytów i pożyczek pieniężnych,
- 5) badaniu przestrzegania limitów, o których mowa w art. 71 i 79a,
- 6) badaniu przestrzegania określonych przez Komisję Nadzoru Bankowego norm dopuszczalnego ryzyka w działalności banków.

3. Czynności kontrolne podejmowane przez inspektorów nadzoru bankowego wykonywane są po okazaniu upoważnienia wydanego przez Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego oraz legitymacji służbowej.

4. Komisja Nadzoru Bankowego, Narodowy Bank Polski oraz osoby wykonujące czynności nadzoru bankowego nie ponoszą odpowiedzialności za szkodę wynikłą ze zgodnego z przepisami ustaw działania lub zaniechania, które pozostaje w związku ze sprawowanym przez Komisję Nadzoru Bankowego nadzorem nad działalnością banków, oddziałów i przedstawicielstw banków zagranicznych, oddziałów instytucji kredytowych oraz nadzorem wykonywanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych nad instytucjami pieniądza elektronicznego i oddziałami zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego.

Art. 134. 1. Badanie sprawozdań finansowych banku, a także oddziału banku zagranicznego, może być zlecone tylko biegłym rewidentom, którzy spełniają normy, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1994 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie (Dz. U. z 2001 r. Nr 31, poz. 359).

2. Banki obowiązane są przekazywać do Komisji Nadzoru Bankowego zbadane jednostkowe i skonsolidowane sprawozdanie finansowe wraz z opinią i raportem biegłego rewidenta w ciągu 15 dni od dnia ich zatwierdzenia oraz z odpisem uchwały bądź postanowienia organu zatwierdzającego o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego.

Art. 135. 1. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w przeprowadzonym badaniu na zlecenie banku, Komisja Nadzoru Bankowego może zobowiązać bank do zlecenia wskazanemu biegłemu rewidentowi zbadania prawidłowości i rzetelności wszystkich sprawozdań finansowych sporządzanych przez bank, kontroli ksiąg rachunkowych, analizy portfela kredytowego oraz dokonania innych czynności określonych w art. 133 ust. 2. Jeżeli w wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono nieprawidłowości, koszty badania ponosi bank.

2. Zlecenie badania określonego w ust. 1 może zostać udzielone także bezpośrednio przez Komisję Nadzoru Bankowego. Koszty badania ponosi wówczas Narodowy Bank Polski, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Jeżeli w wyniku badania zleconego przez Komisję Nadzoru Bankowego stwierdzono nieprawidłowości, koszty badania ponosi bank.

Art. 136. 1. Biegły rewident przeprowadzający badanie sprawozdań finansowych banku oraz badanie, o którym mowa w art. 134 i art. 135, jest obowiązany niezwłocznie powiadomić Komisję Nadzoru Bankowego o ujawnionych faktach wskazujących na:

- 1) popełnienie przestępstwa,
- 2) naruszenie przepisów regulujących działalność banku,
- 3) naruszenie zasad dobrej praktyki bankowej lub inne zagrożenie interesów klientów banku,
- 4) istnienie przesłanek do wyrażenia opinii negatywnej na temat sprawozdania finansowego banku lub odmowy wyrażenia tej opinii.

2. Przy wykonywaniu przez biegłych rewidentów czynności, o których mowa w art. 135 ust. 2, stosuje się do nich odpowiednio przepisy dotyczące pracowników nadzoru bankowego wykonujących te czynności.

3. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do biegłych rewidentów badających sprawozdania finansowe podmiotów posiadających bliskie powiązania z bankiem.

Art. 137. Komisja Nadzoru Bankowego:

- 1) określa, w drodze uchwały, zakres informacji, o których mowa w art. 22a ust. 2, oraz wykaz informacji i dokumentów, o których mowa w art. 22b ust. 2,
- 1a) określa, w drodze uchwały, wykaz dokumentów, o których mowa w art. 6d ust. 2 pkt 1,
- 2) określa, w drodze uchwały, wykaz dokumentów, o których mowa w art. 31 ust. 2 pkt 3,
- 3) może ustalać wiążące banki normy płynności oraz inne normy dopuszczalnego ryzyka w działalności banków,
- 4) może określić, w drodze uchwały, szczegółowe zasady zarządzania ryzykiem związanym z działalnością, o której mowa w art. 6a-6d,
- 5) może wydawać rekomendacje dotyczące dobrych praktyk ostrożnego i stabilnego zarządzania bankami.

Art. 137a. Dla potrzeb sprawdzenia przestrzegania przez banki norm i limitów określonych ustawą, wielkości wyrażone w walutach obcych w rozumieniu przepisów prawa dewizowego przelicza się na złote, a wielkości indeksowane do walut wymienialnych wyznacza się - według kursów średnich ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski na dzień dokonywania sprawdzenia.

Art. 138. 1. Komisja Nadzoru Bankowego może w ramach nadzoru zalecić bankowi w szczególności:

- 1) podjęcie środków koniecznych do przywrócenia płynności płatniczej lub osiągnięcia i przestrzegania norm, o których mowa w art. 137,
- 2) zwiększenie funduszy własnych,
- 3) zaniechanie określonych form reklamy.

2. Komisja Nadzoru Bankowego może nakazać bankowi wstrzymanie wypłat z zysku lub wstrzymanie tworzenia nowych jednostek organizacyjnych do czasu przywrócenia płynności płatniczej lub osiągnięcia norm, o których mowa w art. 137.

3. W razie stwierdzenia, że bank nie realizuje zaleceń określonych w ust. 1 lub nakazów określonych w ust. 2, a także gdy działalność banku jest wykonywana z naruszeniem prawa lub statutu albo stwarza zagrożenie dla interesów posiadaczy rachunków bankowych, Komisja Nadzoru Bankowego, po uprzednim upomnieniu na piśmie, może:

- 1) wystąpić do właściwego organu banku z wnioskiem o odwołanie prezesa, wiceprezesa lub innego członka zarządu banku bezpośrednio odpowiedzialnego za stwierdzone nieprawidłowości,

- 2) zawiesić w czynnościach członków zarządu, o których mowa w pkt 1, do czasu podjęcia uchwały w sprawie wniosku o ich odwołanie przez radę nadzorczą na najbliższym posiedzeniu; zawieszenie w czynnościach polega na wyłączeniu z podejmowania decyzji za bank w zakresie jego praw i obowiązków majątkowych,
- 3) ograniczyć zakres działalności banku,
- 3a) nałożyć na bank karę finansową w wysokości do 1.000.000 zł; przepisy art. 141 ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio,
- 4) uchylić zezwolenie na utworzenie banku i podjąć decyzję o likwidacji banku; art. 147 ust. 3 i art. 153-156 stosuje się odpowiednio.

3a. Decyzja Komisji Nadzoru Bankowego o ograniczeniu zakresu działalności banku może zawierać warunki i terminy.

4. Komisja Nadzoru Bankowego może także zawiesić w czynnościach członka zarządu w przypadku:

- 1) przedstawienia mu zarzutów w postępowaniu karnym lub w postępowaniu w sprawie o przestępstwo skarbowe,
- 2) spowodowania znacznych strat majątkowych banku.

Postanowienia ust. 3 pkt 2 stosuje się odpowiednio.

5. Komisja Nadzoru Bankowego odwołuje członka zarządu banku w przypadku prawomocnego skazania go za przestępstwo wymienione w art. 22b ust. 3 pkt 1.

6. Ograniczenie zakresu działalności banku lub uchylenie zezwolenia na utworzenie banku może również nastąpić w razie stwierdzenia, że bank:

- 1) przestał spełniać warunki ustalone w zezwoleniu,
- 2) uzyskał zezwolenie na podstawie fałszywych dokumentów, nieprawdziwych oświadczeń lub wskutek innych działań sprzecznych z prawem,
- 3) przez okres dłuższy niż 6 miesięcy nie prowadzi działalności bankowej,
- 4) stał się podmiotem zależnym od osób, wobec których nie jest możliwe skuteczne wykonywanie przez Komisję Nadzoru Bankowego nadzoru nad bankiem ze względu na przepisy prawa obowiązujące w miejscu ich zamieszkania lub siedziby, lub ze względu na powiązania tych osób z innymi podmiotami,
- 5) nie wypełnia obowiązków określonych w rozdziale 11b.

6a. Komisja Nadzoru Bankowego uchyła zezwolenie na utworzenie oddziału banku zagranicznego, jeśli właściwe władze nadzorcze kraju, w którym bank zagraniczny ma swoją siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu, uchyliły zezwolenie na prowadzenie działalności bankowej przez ten bank.

6b. Przed uchyleniem zezwolenia na utworzenie oddziału banku zagranicznego Komisja Nadzoru Bankowego zasięgnie opinii właściwych władz nadzorczych kraju, w którym bank zagraniczny ma swoją siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu, jeżeli porozumienie, o którym mowa w art. 131 ust. 2, przewiduje zasięgnięcie opinii. W razie konieczności natychmiastowego uchylenia zezwolenia Komisja Nadzoru Bankowego może odstąpić od zasięgnięcia opinii.

6c. O uchyleniu zezwolenia, o którym mowa w ust. 6a, Komisja Nadzoru Bankowego powiadamia właściwe władze nadzorcze banku zagranicznego.

6d. O uchyleniu zezwolenia na utworzenie banku krajowego Komisja Nadzoru Bankowego niezwłocznie powiadamia właściwe władze nadzorcze państwa, w którym działa oddział tego banku.

7. Środki podejmowane w ramach nadzoru nie mogą naruszać umów zawartych przez bank, z wyłączeniem umów:

- 1) o których mowa w art. 92a ust. 1, oraz umów, na podstawie których następuje przeniesienie wierzycelności, o których mowa w art. 92a ust. 3,
- 2) zawartych przez bank krajowy z podmiotami działającymi w tym samym holdingu oraz umów zawartych przez bank krajowy z podmiotami, z którymi posiada bliskie powiązania.

Art. 139. 1. Banki oraz oddziały i przedstawicielstwa banków zagranicznych w kraju są obowiązane:

- 1) zawiadomić Komisję Nadzoru Bankowego o podjęciu i zaprzestaniu działalności; dotyczy to również podjęcia i zaprzestania działalności przez oddział banku krajowego w kraju,
- 2) umożliwić upoważnionym osobom wykonywanie czynności określonych w art. 133 ust. 2, a w szczególności udostępnić do wglądu księgi, bilanse, rejestry, plany, sprawozdania i inne dokumenty oraz umożliwić, na pisemne żądanie, sporządzenie kopii tych dokumentów i innych nośników informacji, jak również udzielać wyjaśnień żądanych przez te osoby,
- 3) niezwłocznie zawiadomić Komisję Nadzoru Bankowego o środkach, jakie zostaną podjęte w celu usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w ramach nadzoru, oraz stosować się do wydanych decyzji i zaleceń.

2. Przy wykonywaniu nadzoru nad działalnością oddziału banku zagranicznego przepisy art. 138 stosuje się odpowiednio.

Art. 140. Bank krajowy, którego oddział lub przedstawicielstwo zostało otwarte za granicą, jest obowiązany zawiadomić Komisję Nadzoru Bankowego o podjęciu i zaprzestaniu działalności przez oddział lub przedstawicielstwo.

Art. 140a. Przed wydaniem zezwolenia na utworzenie banku krajowego lub zezwolenia, o którym mowa w art. 25, Komisja Nadzoru Bankowego zasięga opinii właściwych władz nadzorczych państwa członkowskiego, gdy bank ten będzie:

- 1) podmiotem zależnym od instytucji kredytowej,
- 2) podmiotem zależnym od podmiotu dominującego wobec instytucji kredytowej,
- 3) kontrolowany przez te same osoby fizyczne lub prawne, które kontrolują instytucję kredytową.

Art. 140b. Komisja Nadzoru Bankowego powiadamia Komisję Europejską o przypadkach, w których obowiązek powiadomienia wynika z dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady, a w szczególności z dyrektywy 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 marca 2000 r. odnoszącej się do podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe (Dz. U. WE L 126 z 26.05.2000 r.).

Art. 140c. 1. Komisja Nadzoru Bankowego informuje Komisję Europejską o każdym przypadku utraty mocy lub uchylenia zezwolenia na utworzenie banku krajowego lub oddziału banku zagranicznego.

2. W informacji, o której mowa w ust. 1, Komisja Nadzoru Bankowego podaje powody utraty mocy lub uchylenia zezwolenia na utworzenie banku krajowego lub oddziału banku zagranicznego.

Art. 141. 1. W razie niewykonywania zaleceń dotyczących prowadzenia działalności z naruszeniem przepisów prawa, statutu, odmowy udzielenia wyjaśnień, informacji, o których mowa w art. 139, lub w razie niewykonania obowiązków, określonych w rozdziale 11b, Komisja

Nadzoru Bankowego może nakładać na członków zarządu banku kary pieniężne do wysokości trzykrotnego miesięcznego wynagrodzenia brutto tej osoby, wyliczonego na podstawie wynagrodzenia za ostatnie 3 miesiące przed nałożeniem kary.

2. Kara nie może być nałożona, jeżeli od uzyskania przez nadzór bankowy wiadomości o czynie określonym w ust. 1 upłynęło więcej niż 6 miesięcy albo od popełnienia tego czynu upłynęło więcej niż 2 lata.

3. Wymierzenie kary pieniężnej nie stanowi przeszkody do zastosowania innych środków przewidzianych w niniejszym rozdziale.

4. Komisja Nadzoru Bankowego odprowadza kwoty wyegzekwowane z tytułu kar pieniężnych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

5. Kara, o której mowa w ust. 1, podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Rozdział 11a

Nadzór nad oddziałami instytucji kredytowych

Art. 141a. 1. W przypadku gdy instytucja kredytowa prowadząca działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poprzez oddział lub w ramach działalności transgranicznej nie przestrzega przepisów prawa polskiego, Komisja Nadzoru Bankowego:

- 1) wzywa, w formie pisemnej, tę instytucję do przestrzegania przepisów prawa polskiego i wyznacza jej odpowiedni termin do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości,
- 2) po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w pkt 1, zawiadamia właściwe władze nadzorcze państwa macierzystego o stwierdzonych nieprawidłowościach.

2. W przypadku gdy pomimo zastosowania środków przez właściwe władze nadzorcze państwa macierzystego oddział instytucji kredytowej nadal nie przestrzega przepisów prawa polskiego oraz w przypadku nieadekwatności tych środków do zaistniałego naruszenia prawa lub niemożności ich zastosowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, Komisja Nadzoru Bankowego może zastosować odpowiednio środki określone w art. 138 ust. 3 pkt 1 i 3 i art. 141, a w zakresie płynności - w art. 138 ust. 1 pkt 1 i ust. 2.

3. W nagłych przypadkach, przed zastosowaniem procedur, o których mowa w ust. 1 i 2, Komisja Nadzoru Bankowego, mając na względzie ochronę interesów deponentów, może, bez konieczności uprzedniego pisemnego upomnienia, odpowiednio zastosować środki, o których mowa w art. 138 ust. 3 pkt 1, 3 i 3a.

3a. W przypadkach, o których mowa w ust. 2 i 3, Komisja Nadzoru Bankowego powiadamia właściwe władze nadzorcze państwa macierzystego o zastosowanych wobec oddziału instytucji kredytowej środkach nadzorczych.

4. Do decyzji Komisji Nadzoru Bankowego wydanych w trybie ust. 2 i 3 przepisu art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się.

5. Od decyzji Komisji Nadzoru Bankowego, o których mowa w ust. 2 i 3, instytucja kredytowa może wnieść skargę do sądu administracyjnego, w terminie 7 dni od dnia jej doręczenia.

Art. 141b. 1. Komisja Nadzoru Bankowego po otrzymaniu od właściwych władz nadzorczych państwa goszczącego informacji, iż bank krajowy wykonujący czynności na jego terytorium poprzez oddział lub w ramach działalności transgranicznej narusza obowiązujące w

państwie goszczącym przepisy prawa, może zastosować w stosunku do banku środki przewidziane w art. 138 ust. 3.

2. Do decyzji Komisji Nadzoru Bankowego wydanych na podstawie ust. 1 przepisu art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się.

3. Decyzję Komisji Nadzoru Bankowego, wydaną na podstawie ust. 1, bank krajowy może zaskarżyć do sądu administracyjnego, w terminie 7 dni od dnia jej doręczenia.

Art. 141c. 1. Nadzór nad działalnością instytucji kredytowej prowadzącej działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poprzez oddział lub w ramach działalności transgranicznej sprawują, z zastrzeżeniem ust. 2 i art. 141a ust. 2, właściwe władze nadzorcze państwa macierzystego.

2. Komisja Nadzoru Bankowego obowiązana jest do sprawowania nadzoru nad oddziałami instytucji kredytowych w zakresie przestrzegania obowiązku określonego w art. 8.

3. Nadzór nad działalnością banku krajowego, prowadzącego działalność na terytorium państwa goszczącego poprzez oddział lub w ramach działalności transgranicznej, sprawuje Komisja Nadzoru Bankowego.

Art. 141d. 1. Inspektorzy nadzoru bankowego wykonują czynności kontrolne w oddziałach instytucji kredytowych, w zakresie określonym w art. 141c ust. 2, a w pozostałym zakresie - na podstawie upoważnienia, o którym mowa w ust. 2.

2. Właściwe władze nadzorcze państwa macierzystego mogą przeprowadzać czynności kontrolne w oddziale, o którym mowa w ust. 1, we własnym zakresie lub poprzez osoby przez nie upoważnione, po uprzednim zawiadomieniu Komisji Nadzoru Bankowego o terminie i zakresie przeprowadzanej kontroli.

Art. 141e. 1. Komisja Nadzoru Bankowego i właściwe władze nadzorcze państwa macierzystego instytucji kredytowej prowadzącej działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poprzez oddział lub w ramach działalności transgranicznej przekazują sobie wzajemnie informacje niezbędne do monitorowania płynności i wypłacalności tych instytucji, a także informacje dotyczące w szczególności:

- 1) zarządzenia i struktury własności instytucji kredytowych,
- 2) zasad gwarantowania depozytów,
- 3) koncentracji zaangażowań,
- 4) zasad rachunkowości,
- 5) stosowanych procedur administracyjnych,
- 6) systemu kontroli wewnętrznej,
- 7) trybu i zasad przeprowadzania czynności kontrolnych,
- 8) środków podjętych w ramach nadzoru.

2. Komisja Nadzoru Bankowego i właściwe władze nadzorcze państwa goszczącego, na którego terytorium bank krajowy prowadzi działalność, przekazują sobie wzajemnie informacje, o których mowa w ust. 1.

3. Wzajemne przekazywanie informacji, o których mowa w ust. 1 i 2, może odbywać się także na podstawie porozumienia zawartego przez Komisję Nadzoru Bankowego z właściwymi władzami nadzorczymi.

Rozdział 11b

Nadzór skonsolidowany

Art. 141f. 1. Nadzorowi skonsolidowanemu podlega bank krajowy, który działa w holdingu:

- 1) bankowym krajowym,
- 2) bankowym zagranicznym,
- 3) finansowym,
- 4) mieszanym,
- 5) hybrydowym.

2. Sprawowanie nad bankiem nadzoru skonsolidowanego nie wyłącza stosowania odpowiednich przepisów ustawy regulujących działalność banku jako podmiotu podlegającego nadzorowi indywidualnemu.

3. Komisja Nadzoru Bankowego może zawierać z właściwymi władzami nadzorczymi innych państw porozumienia określające zakres i tryb wykonywania nadzoru skonsolidowanego nad bankami działającymi w holdingach, o których mowa w ust. 1. Przepisy art. 131 ust. 3 pkt 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku braku porozumienia, o którym mowa w ust. 3, Komisja Nadzoru Bankowego i właściwe władze nadzorcze nad instytucjami kredytowymi przekazują sobie wzajemnie informacje niezbędne do wykonywania nadzoru skonsolidowanego, z zachowaniem warunków określonych w art. 131 ust. 3 pkt 2 i 3.

Art. 141g. 1. Banki krajowe działające w holdingach, o których mowa w art. 141f ust. 1, są obowiązane przekazać Komisji Nadzoru Bankowego niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 30 dni od dnia zatwierdzenia:

- 1) przez walne zgromadzenie, własne skonsolidowane sprawozdanie finansowe wraz z opinią i raportem biegłego rewidenta,
- 2) sprawozdania finansowe podmiotów zależnych od banku oraz sprawozdania finansowe podmiotów, z którymi bank posiada bliskie powiązania, które nie zostały ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym przez bank; sprawozdania finansowe powinny być przekazane wraz z opinią i raportem biegłego rewidenta.

2. Banki krajowe działające w holdingach, o których mowa w art. 141f ust. 1 pkt 2-5, są obowiązane ponadto przekazać Komisji Nadzoru Bankowego niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 90 dni od dnia zatwierdzenia, skonsolidowane sprawozdanie finansowe pierwotnego podmiotu dominującego w holdingu lub sprawozdanie finansowe sporządzone na najwyższym szczeblu konsolidacji.

3. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 i 2, sporządzone w języku obcym, bank przekazuje wraz z ich tłumaczeniem na język polski dokonany przez tłumacza przysięgłego.

4. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się w odniesieniu do podmiotów, które zgodnie z przepisami o rachunkowości nie są zobowiązane do sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych.

5. Komisja Nadzoru Bankowego, na uzasadniony wniosek banku, może zwolnić bank z obowiązków określonych w ust. 1-3 lub ograniczyć ich zakres.

6. Sprawozdania dla potrzeb związanych z wykonywaniem nadzoru skonsolidowanego sporządza się, stosując odpowiednio przepisy o rachunkowości.

7. Jeżeli w holdingach, o których mowa w art. 141f ust. 1, działają przedsiębiorstwa pomocniczych usług bankowych, dane zawarte w sprawozdaniach tych przedsiębiorstw włącza się do skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzanego przez podmiot dominujący.

Art. 141h. 1. W celu sprawdzenia uzyskanych informacji inspektorzy nadzoru bankowego oraz osoby upoważnione przez Komisję Nadzoru Bankowego mogą, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, dokonywać czynności kontrolnych w podmiotach działających w holdingach, o których mowa w art. 141f ust. 1, oraz przedsiębiorstwach pomocniczych usług bankowych świadczących usługi na rzecz przedsiębiorstw działających w tych holdingach. Przepis art. 139 ust. 1 pkt 2 stosuje się odpowiednio.

2. W przypadku gdy nadzór nad podmiotami działającymi w holdingach, o których mowa w art. 141f ust. 1, wykonuje Komisja Papierów Wartościowych i Giełd lub Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych, Komisja Nadzoru Bankowego może zwrócić się do właściwego organu o przeprowadzenie w danym podmiocie czynności kontrolnych. W czynnościach kontrolnych mogą uczestniczyć inspektorzy nadzoru bankowego oraz osoby upoważnione przez Komisję Nadzoru Bankowego, którym przysługują takie same prawa i obowiązki jak pracownikom danego organu.

3. Komisja Nadzoru Bankowego może żądać od:

1) banku dominującego w holdingu bankowym krajowym lub
2) mającego siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podmiotu dominującego w jednym z holdingów, o których mowa w art. 141f ust. 1 pkt 3-5
- zlecenia wskazanemu przez Komisję biegłemu rewidentowi zbadania sytuacji finansowej podmiotów zależnych lub podmiotów posiadających bliskie powiązania z bankiem krajowym działającym w holdingu, w przypadku gdy w ocenie Komisji istnieją wątpliwości co do rzetelności zatwierdzonych sprawozdań lub gdy konieczne jest zbadanie związku gospodarczego z innym podmiotem. Koszt zleconego badania ponosi odpowiednio bank lub podmiot dominujący w holdingu, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Jeżeli w wyniku badania zleconego przez Komisję Nadzoru Bankowego nie stwierdzono wątpliwości, o których mowa w ust. 3, koszt badania ponosi Narodowy Bank Polski.

Art. 141i. Bank krajowy będący podmiotem dominującym w holdingu bankowym krajowym oraz mający siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podmiot dominujący w holdingu finansowym, holdingu o działalności mieszanej lub holdingu hybrydowym są obowiązane zapewniać właściwe funkcjonowanie wewnętrznej kontroli danych i informacji wymaganych w związku ze sprawowaniem nadzoru skonsolidowanego, a także udzielać, na żądanie Komisji Nadzoru Bankowego lub osób upoważnionych przez Komisję Nadzoru Bankowego, wszelkich informacji i wyjaśnień dotyczących swojej działalności oraz działalności podmiotów wchodzących w skład tego holdingu.

Art. 141j. 1. Komisja Nadzoru Bankowego określi, w drodze uchwały, zakres i sposób uwzględniania działania banków w holdingach, o których mowa w art. 141f ust. 1 pkt 1-3, w obliczaniu funduszy własnych, wymogów kapitałowych, współczynnika wypłacalności oraz limitów koncentracji zaangażowań.

2. Komisja Nadzoru Bankowego może określić, w drodze uchwały, zakres i sposób uwzględniania działania banków w holdingach, o których mowa w art. 141f ust. 1 pkt 4 i 5, w obliczaniu funduszy własnych, wymogów kapitałowych, współczynnika wypłacalności oraz limitów koncentracji zaangażowań.

Art. 141k. 1. Podmiot mający siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działający w jednym z holdingów, o którym mowa w art. 141f ust. 1 pkt 2 i 3, a w którym podmiot dominujący ma siedzibę na terytorium państwa członkowskiego, przekazuje na żądanie podmiotu

dominującego informacje niezbędne do sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych.

2. Podmiot mający siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działający w jednym z holdingów, o którym mowa w art. 141f ust. 1 pkt 2-5, który nie jest nadzorowany przez polskie władze nadzorcze, ma obowiązek udzielić wszelkich informacji na żądanie właściwych władz nadzorczych odpowiedzialnych za sprawowanie nadzoru nad działającą w holdingu instytucją kredytową lub finansową oraz obowiązany jest umożliwić tym władzom weryfikację udzielonych informacji.

Art. 141l. 1. Komisja Nadzoru Bankowego prowadzi wykazy holdingów:

- 1) bankowych krajowych,
- 2) bankowych zagranicznych, w których działa bank krajowy,
- 3) finansowych, w których działa bank krajowy,
- 4) hybrydowych.

2. Zgłoszenie holdingu do właściwego wykazu i aktualizację zgłoszenia składa do Komisji Nadzoru Bankowego:

- 1) bank krajowy, jeżeli jest podmiotem dominującym w holdingu lub jeżeli pierwotny podmiot dominujący w holdingu, w którym działa bank krajowy, ma siedzibę za granicą,
- 2) podmiot dominujący w stosunku do banku krajowego, jeżeli jest pierwotnym podmiotem dominującym w holdingu, w którym działa bank krajowy, i ma siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Komisja Nadzoru Bankowego określi, w drodze uchwały, sposób prowadzenia wykazu holdingów, tryb składania i aktualizacji zgłoszeń holdingów oraz wzór zgłoszenia holdingu.

Rozdział 12

Postępowanie naprawcze, likwidacja i upadłość banku

A. Postępowanie naprawcze

Art. 142. 1. W razie powstania straty bilansowej bądź groźby jej nastąpienia albo powstania niebezpieczeństwa niewypłacalności, zarząd banku niezwłocznie zawiadamia o tym Komisję Nadzoru Bankowego oraz przedstawia jej program postępowania naprawczego, zapewniając jego realizację.

2. Komisja Nadzoru Bankowego może wyznaczyć bankowi termin na opracowanie programu postępowania naprawczego, o którym mowa w ust. 1, oraz zlecić jego uzupełnienie lub ponowne opracowanie.

3. W razie zaniechania działań określonych w ust. 1, Komisja Nadzoru Bankowego może zobowiązać bank do wszczęcia postępowania naprawczego.

4. W okresie realizacji przez bank programu postępowania naprawczego, zysk osiągnany przez bank jest przeznaczany w pierwszej kolejności na pokrycie strat, a następnie na zwiększenie funduszy własnych.

Art. 143. 1. Jeżeli program postępowania naprawczego nie jest wystarczający lub jego realizacja nie jest należyta, Komisja Nadzoru Bankowego może:

- 1) (uchylony),

- 2) zakazać udzielania lub ograniczyć udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych akcjonariuszom (członkom) banku oraz członkom zarządu, rady nadzorczej i pracownikom,
- 3) wystąpić do zarządu banku z żądaniem zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszy (walnego zgromadzenia) w celu rozpatrzenia sytuacji banku, powzięcia decyzji o pokryciu straty bilansowej oraz podjęcia innych uchwał, w tym zwiększenia funduszy własnych, w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy.

2. Zarząd banku powinien zwołać nadzwyczajne walne zgromadzenie w ciągu 14 dni, a gdyby tego nie uczynił, nadzwyczajne walne zgromadzenie może być zwołane przez Komisję Nadzoru Bankowego. Koszty zwołania i odbycia walnego zgromadzenia obciążają bank.

2a. Przerwy w walnym zgromadzeniu nie mogą trwać łącznie dłużej niż 14 dni.

3. Zakazy i żądanie, o których mowa w ust. 1, nie podlegają zaskarżeniu.

Art. 144. 1. Komisja Nadzoru Bankowego, z zastrzeżeniem art. 20a ustawy, o której mowa w art. 105 ust. 1 pkt 2 lit. h), może podjąć decyzję o ustanowieniu kuratora nadzorującego wykonanie programu naprawczego przez bank.

2. Kuratorowi przysługuje prawo uczestniczenia w posiedzeniach organów banku oraz prawo do uzyskiwania wszelkich informacji niezbędnych do wykonywania jego funkcji.

3. Kuratorowi przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu wobec uchwał i decyzji zarządu i rady nadzorczej banku. Oświadczenie o zamiarze wniesienia sprzeciwu zgłoszone na posiedzeniu rady nadzorczej lub zarządu wstrzymuje wykonanie uchwały lub decyzji.

3a. Sprzeciw, o którym mowa w ust. 3, kurator wnosi do właściwego sądu gospodarczego w terminie 14 dni od daty powzięcia uchwały lub decyzji zarządu lub rady nadzorczej.

3b. W przypadku braku wniesienia sprzeciwu do sądu w terminie, o którym mowa w ust. 3a, lub w przypadku oświadczenia kuratora, że nie będzie zgłaszał sprzeciwu, uchwała lub decyzja, o której mowa w ust. 3, może zostać wykonana.

4. Kurator może zaskarżyć uchwałę walnego zgromadzenia akcjonariuszy lub uchwałę walnego zgromadzenia banku spółdzielczego, które naruszają interes banku. W sprawach tych kuratorowi przysługuje uprawnienie przewidziane w art. 422 i art. 424 Kodeksu spółek handlowych, a w odniesieniu do banków spółdzielczych - w art. 42 Prawa spółdzielczego.

5. Od decyzji o ustanowieniu kuratora bank może wnieść skargę do sądu administracyjnego w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji. Wniesienie skargi nie wstrzymuje wykonania decyzji. Przepisu art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się.

6. Funkcję kuratora może pełnić osoba posiadająca kwalifikacje i doświadczenie zawodowe w zakresie organizacji i zasad działalności banku. Kuratorem może być również osoba prawna.

7. Kurator składa Komisji Nadzoru Bankowego kwartalne sprawozdania ze swojej działalności zawierające ocenę realizacji przez zarząd banku programu naprawczego.

8. Wynagrodzenie kuratora ustala Komisja Nadzoru Bankowego, z tym że nie może ono być wyższe niż wynagrodzenie prezesa banku, w którym ustanowiono kuratora. Koszty związane z wykonywaniem funkcji kuratora obciążają koszty działalności banku.

9. Komisja Nadzoru Bankowego może odwołać kuratora nadzorującego wykonywanie programu naprawczego przez bank w przypadku jego rezygnacji, niewłaściwego wykonywania funkcji lub też innych względów uniemożliwiających mu należyte wykonywanie tej funkcji.

10. Osobie fizycznej pełniącej funkcję kuratora przysługuje prawo do urlopu wypoczynkowego w wysokości 26 dni roboczych na zasadach określonych w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.) w terminach uzgodnionych z Komisją Nadzoru Bankowego.

11. Okres pełnienia funkcji kuratora przez osobę fizyczną zalicza się do okresów pracy oraz innych okresów, od których zależy nabycie przez nią uprawnień pracowniczych. Do osób tych mają zastosowanie przepisy o ubezpieczeniu społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnym, o ile osoby te nie są objęte tymi ubezpieczeniami z innych tytułów.

Art. 145. 1. Jeżeli zarząd banku nie przekaze programu postępowania naprawczego zgodnie z art. 142 ust. 1 albo gdy realizacja tego programu okaże się nieskuteczna, Komisja Nadzoru Bankowego może podjąć decyzję o ustanowieniu zarządu komisarycznego na czas realizacji programu postępowania naprawczego. Ustanowienie zarządu komisarycznego nie wpływa na organizację i sposób działania banku jako osoby prawnej, z wyjątkiem zmian przewidzianych ustawą.

2. Na zarząd komisaryczny przechodzi prawo podejmowania uchwał i decyzji we wszystkich sprawach zastrzeżonych w ustawie i statucie do właściwości władz i organów banku. Z dniem ustanowienia zarządu komisarycznego rada nadzorcza, z zastrzeżeniem ust. 4, zostaje zawieszona, członkowie zarządu banku zostają odwołani z mocy prawa, a ustanowione wcześniej prokury i pełnomocnictwa wygasają. Na czas trwania zarządu komisarycznego kompetencje innych organów banku zostają zawieszane.

2a. Zarząd komisaryczny może dokonać zamknięcia ksiąg rachunkowych banku i sporządzić sprawozdanie finansowe banku na dzień wyznaczony przez Komisję Nadzoru Bankowego oraz podjąć uchwałę o pokryciu straty za okres kończący się w tym dniu oraz straty za lata ubiegłe.

3. Zarząd komisaryczny wykonuje również zadania określone w decyzji o ustanowieniu zarządu.

4. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, rada nadzorcza może wnieść skargę do sądu administracyjnego w terminie 7 dni od daty doręczenia decyzji. Wniesienie skargi nie wstrzymuje wykonania decyzji. Przepisu art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się.

5. Zarząd komisaryczny opracowuje i uzgadnia z Komisją Nadzoru Bankowego program postępowania naprawczego, kieruje jego realizacją oraz nie rzadziej niż co 3 miesiące informuje Komisję Nadzoru Bankowego i radę nadzorczą o wynikach realizacji programu.

6. Ustanowienie zarządu komisarycznego podlega zgłoszeniu do rejestru właściwego dla banku.

Art. 146. 1. Członkowie zarządu komisarycznego otrzymują w razie potrzeby urlop bezpłatny w macierzystym zakładzie pracy na czas pełnienia tej funkcji.

2. Okres urlopu bezpłatnego zalicza się do okresów pracy oraz innych okresów, od których zależy nabycie uprawnień pracowniczych.

3. Wynagrodzenie członków zarządu komisarycznego ustala Komisja Nadzoru Bankowego, z tym że nie może ono być wyższe niż wynagrodzenie członków dotychczasowego zarządu. Koszty działalności zarządu komisarycznego obciążają bank.

B. Likwidacja, przejęcie banku

Art. 147. 1. Jeżeli po upływie 6 miesięcy od daty nadzwyczajnego walnego zgromadzenia zwołanego w trybie określonym w art. 143 ust. 1 pkt 3 strata przekraczać będzie połowę funduszy własnych, Komisja Nadzoru Bankowego może podjąć decyzję o:

- 1) przejęciu banku przez inny bank, za zgodą banku przejmującego,
- 2) uchyleniu zezwolenia na utworzenie banku i jego likwidacji,

3) wystąpieniu do Rady Ministrów o likwidację banku - w przypadku banku państwowego.

2. Decyzję o przejęciu banku przez inny bank lub o likwidacji banku Komisja Nadzoru Bankowego może podjąć również w innym terminie niż określony w ust. 1, jeżeli wystąpiły okoliczności grożące niewypłacalnością banku lub obniżeniem sumy funduszy własnych banku w takim stopniu, że nie byłyby spełnione wymagania obowiązujące przy tworzeniu banku.

3. Od decyzji, o której mowa w ust. 1 i 2, rada nadzorcza może wnieść skargę do sądu administracyjnego w terminie 7 dni od daty doręczenia decyzji. Wniesienie skargi nie wstrzymuje wykonania decyzji, jednakże przed rozpatrzeniem skargi nie może być rozpoczęte upływnianie majątku banku w likwidacji ani przejęcie majątku banku przez bank przejmujący. Przepisu art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się.

Art. 148. 1. Z dniem określonym w decyzji Komisji Nadzoru Bankowego o przejęciu banku przez inny bank:

- 1) zarząd banku, zarząd komisaryczny przejmowanego banku ulegają rozwiązaniu, a kompetencje innych jego organów, z zastrzeżeniem art. 147 ust. 3, zostają zawieszane,
- 2) bank przejmujący obejmuje zarząd majątkiem banku przejętego,
- 3) wygasają prokury i pełnomocnictwa udzielone przez przejęty bank.

2. Bank przejmujący dwukrotnie ogłosi w pismach o zasięgu ogólnopolskim i w Monitorze Sądowym i Gospodarczym decyzję o przejęciu banku oraz wezwie wierzycieli tego banku do zgłoszenia roszczeń w terminie miesiąca od daty ostatniego ogłoszenia. Obowiązek ten nie dotyczy wierzycieli z tytułu rachunków bankowych. W przypadku banków spółdzielczych wystarczające jest ogłoszenie w piśmie lokalnym i Monitorze Spółdzielczym.

3. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Komisja Nadzoru Bankowego określa dzień przejęcia banku przez inny bank.

Art. 149. 1. Przejęcie banku następuje na podstawie bilansu sporządzonego na dzień przejęcia. Z tym dniem bank przejmujący wchodzi we wszystkie prawa i obowiązki banku przejmowanego.

2. Bilans, o którym mowa w ust. 1, powinien być zbadany przez biegłego rewidenta uprawnionego do badania sprawozdań finansowych banków.

3. Bank przejmujący zgłosi do właściwego rejestru sądowego przejęcie banku wraz z wnioskiem o wykreślenie z rejestru banku przejmowanego oraz sprawozdaniem finansowym zbadanym przez biegłego rewidenta.

Art. 150. Fundusze własne przejętego banku przeznacza się na pokrycie strat bilansowych tego banku.

Art. 151. Po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu wierzycieli banku przejętego bank przejmujący dokonuje wypłat akcjonariuszom lub członkom banku przejętego z jego pozostałego majątku w proporcji do posiadanego uprzednio kapitału albo wydaje akcjonariuszom tego banku akcje własne, a w przypadku banku spółdzielczego przyznaje członkom banku przejętego prawo do funduszu udziałowego odpowiedniej wartości. Wydanie akcji własnych nastąpi po ustalonej cenie emisyjnej, nie wyższej jednak niż wartość księgowa akcji, natomiast wartość prawa do funduszu udziałowego jest ustalana przy uwzględnieniu ostatniego zatwierdzonego bilansu banku przejmującego.

Art. 152. Bank przejmujący może żądać zmiany treści zobowiązania zaciągniętego przez czynność prawną banku przejętego w okresie roku przed przejęciem, jeżeli w wyniku tej czynności druga strona uzyskała wierzytelność na warunkach korzystniejszych od stosowanych wówczas przez bank przejęty. Powództwo banku przejmującego rozpoznaje właściwy miejscowo sąd *wojewódzki* sąd gospodarczy.

Art. 153. 1. Zarząd nad majątkiem likwidowanego banku obejmuje powołany przez Komisję Nadzoru Bankowego likwidator, na którego przechodzą uprawnienia zastrzeżone w ustawie i statucie dla organów banku. Likwidator reprezentuje bank w likwidacji w sądzie i poza sądem.

2. Z dniem przejścia zarządu majątkiem likwidowanego banku przez likwidatora:

- 1) zarząd banku ulega rozwiązaniu, a mandaty jego członków ulegają wygaśnięciu z mocy prawa,
- 2) kompetencje rady nadzorczej, z zastrzeżeniem art. 147 ust. 3, zostają zawieszane.

Art. 154. Likwidacja banku jest prowadzona zgodnie z zasadami obowiązującymi przy likwidacji spółek handlowych, spółdzielni lub stosownie do przepisów, o których mowa w art. 14, z tym że:

- 1) w okresie likwidacji nie wypłaca się dywidendy ani oprocentowania udziałów,
- 2) bilans otwarcia likwidacji, program likwidacji oraz rachunek z przeprowadzonej likwidacji podlegają zatwierdzeniu przez Komisję Nadzoru Bankowego,
- 3) likwidator, nie rzadziej niż raz na miesiąc, składa Komisji Nadzoru Bankowego i wierzycielom sprawozdania z przebiegu likwidacji,
- 4) podział pomiędzy akcjonariuszy (członków) majątku pozostałego po zaspokojeniu i zabezpieczeniu wierzycieli nie może nastąpić przed upływem roku od daty ostatniego ogłoszenia o otwarciu likwidacji.

Art. 155. 1. Likwidatorowi przysługuje prawo żądania zmiany treści zobowiązania, o którym mowa w art. 152. Może on potrącić z wierzytelności likwidowanego banku dług wynikający z rachunku bankowego także wtedy, gdy terminy jego spłaty jeszcze nie nastąpiły.

2. Po zakończeniu likwidacji likwidator sporządza sprawozdanie likwidacyjne i składa je Komisji Nadzoru Bankowego oraz sądowi rejestrowemu z wnioskiem o wykreślenie banku z rejestru.

Art. 156. Szczegółowe warunki i tryb przejścia lub likwidacji banku oraz powołanie likwidatora określa decyzja, o której mowa w art. 147 ust. 1.

Art. 156a. 1. Walne zgromadzenie może podjąć decyzję o dobrowolnej likwidacji banku z przyczyn innych niż określone w art. 147. Przed rozpoczęciem dobrowolnej likwidacji bank jest obowiązany poinformować o podjętej decyzji Komisję Nadzoru Bankowego oraz przedstawić jej do zatwierdzenia program likwidacji. Przepis art. 154 pkt 3 stosuje się odpowiednio.

2. Dobrowolna likwidacja banku nie wyłącza możliwości podjęcia przez Komisję Nadzoru Bankowego działań, o których mowa w art. 142-145, art. 147 i art. 157.

Art. 157. Komisja Nadzoru Bankowego może podjąć decyzję o odwołaniu likwidatora wyznaczonego przez bank, jeżeli prowadzi on likwidację banku w sposób zagrażający bezpieczeństwu środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych. Komisja Nadzoru Bankowego powołuje wówczas nowego likwidatora.

Art. 157a. W razie podjęcia wobec oddziału banku krajowego, posiadającego oddział na terytorium innego państwa członkowskiego, działań, o których mowa w art. 142-145, art. 147 i art. 157, Komisja Nadzoru Bankowego powiadamia niezwłocznie właściwe władze nadzorcze państwa goszczącego.

Art. 157b. W razie podjęcia wobec oddziału banku zagranicznego działań, o których mowa w art. 142-145, art. 147 i art. 157, Komisja Nadzoru Bankowego niezwłocznie powiadamia właściwe władze nadzorcze państwa goszczącego, na którego terytorium znajduje się inny oddział tego banku.

Art. 157c. 1. W przypadku podjęcia przez właściwe władze nadzorcze państwa członkowskiego działań mających na celu likwidację instytucji kredytowej prowadzącej działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, Komisja Nadzoru Bankowego uzna środki podejmowane przez te władze, na zasadzie wzajemności.

2. Przepis ust. 1 nie wyłącza uprawnień Komisji Nadzoru Bankowego w stosunku do oddziału instytucji kredytowej w przypadkach, o których mowa w art. 141a. Przepis art. 141a ust. 3a stosuje się odpowiednio.

Art. 157d. 1. Likwidator lub inna osoba wyznaczona przez właściwe władze nadzorcze państwa członkowskiego do przeprowadzenia likwidacji instytucji kredytowej, zamierzająca wykonywać czynności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w stosunku do oddziału tej instytucji, jest obowiązana przedstawić Komisji Nadzoru Bankowego uwierzytelniony odpis orzeczenia lub decyzji o jego ustanowieniu wraz z uwierzytelnionym tłumaczeniem na język polski.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1, są uprawnione do podejmowania czynności wyłącznie w zakresie określonym w akcie o ich powołaniu. W przypadku gdy akt taki nie zawiera postanowień szczególnych w tym zakresie, Komisja Nadzoru Bankowego każdorazowo określa, w drodze decyzji, zakres czynności, jakie będzie podejmować ona na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W każdym przypadku osoba ta jest obowiązana ujawnić we właściwych rejestrach prowadzonych dla oddziału instytucji kredytowych fakt wszczęcia likwidacji i jej skutki.

Art. 157e. Skutki wszczęcia środków reorganizacyjnych w stosunku do oddziału instytucji kredytowej lub jej likwidacji są oceniane zgodnie z przepisami obowiązującymi w państwie macierzystym, pod warunkiem obowiązywania zasady wzajemności, z następującymi zastrzeżeniami:

- 1) umowy o pracę i stosunki pracy podlegają prawu państwa członkowskiego, któremu poddana została umowa,
- 2) umowy przyznające prawo do nabycia lub korzystania z nieruchomości podlegają ocenie według prawa państwa członkowskiego, w którym nieruchomość jest położona, z tym że również to prawo przesądza o uznaniu danej rzeczy za nieruchomość,
- 3) prawa dotyczące nieruchomości, statków morskich lub powietrznych podlegają prawu państwa członkowskiego, w którym prowadzony jest właściwy rejestr.

C. Upadłość banku

Art. 158. 1. Jeżeli według bilansu aktywa banku nie wystarczają na zaspokojenie jego zobowiązań, zarząd banku, zarząd komisaryczny lub likwidator powiadamia o tym niezwłocznie Komisję Nadzoru Bankowego, która podejmuje decyzję o zawieszeniu działalności banku, a następnie decyzję o jego przejęciu przez inny bank, za zgodą banku przejmującego, albo występuje do właściwego sądu wojewódzkiego z wnioskiem o ogłoszenie upadłości, o czym zawiadamia Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

2. W przypadku banku spółdzielczego powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, może być złożone także przez zarząd banku zrzeszającego, którego bank spółdzielczy jest akcjonariuszem.

3. Decyzję o zawieszeniu działalności banku oraz jego przejęciu albo wystąpieniu z wnioskiem o ogłoszenie upadłości Komisja Nadzoru Bankowego może podjąć także z własnej inicjatywy, jeżeli nie nastąpi powiadomienie, o którym mowa w ust. 1.

4. Decyzja o zawieszeniu działalności banku jest podawana do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim i w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

5. Komisja Nadzoru Bankowego podejmując decyzję wymienioną w ust. 1, może ustanowić w banku zarząd komisaryczny; przepisy art. 145 ust. 1-3, 5 i 6 stosuje się odpowiednio.

6. Decyzje, o których mowa w ust. 1 i 5, nie podlegają zaskarżeniu.

Art. 159. 1. W okresie zawieszenia działalności bank:

- 1) nie reguluje swoich zobowiązań, z wyjątkiem związanych z ponoszeniem uzasadnionych kosztów bieżącej działalności, i nie prowadzi działalności bankowej poza windykacją należności oraz realizacją poleceń przelewu na rachunki organów podatkowych z tytułu należności, o których mowa w art. 112a ust. 1,
- 2) nie wypłaca środków pochodzących z nadwyżki bilansowej ani oprocentowania wkładów.

2. W okresie zawieszenia w stosunku do banku nie może zostać wszczęte postępowanie egzekucyjne, a wszczęte wcześniej ulega zawieszeniu. Zawieszeniu ulega również egzekucja z rachunków bankowych prowadzonych przez ten bank.

3. Warunki i zakres działalności banku w okresie zawieszenia określa decyzja, o której mowa w art. 158 ust. 1.

Art. 160. (uchylony).

Art. 161. (uchylony).

Art. 162. (uchylony).

Art. 163. (uchylony).

Art. 164. (uchylony).

Art. 165. (uchylony).

Art. 166. (uchylony).

Art. 167. (uchylony).

Art. 168. (uchylony).

Art. 169. W związku z likwidacją w trybie art. 138 i art. 147, przejęciem lub upadłością banku albo ustanowieniem zarządu komisarycznego posiadane uprawnienia członków władz banku dotyczące wypłaty odpraw pieniężnych i wynagrodzeń za okres po rozwiązaniu stosunku pracy tracą moc.

Rozdział 13

Odpowiedzialność cywilna i karna

Art. 170. 1. Wykonywanie czynności bankowych bez zezwolenia nie stanowi podstawy do pobierania oprocentowania, prowizji, opłat ani innego wynagrodzenia.

2. Kto otrzymał oprocentowanie, prowizję, opłatę lub inne wynagrodzenie za czynności, o których mowa w ust. 1, jest zobowiązany do ich zwrotu.

Art. 171. 1. Kto bez zezwolenia prowadzi działalność polegającą na gromadzeniu środków pieniężnych innych osób fizycznych, prawnych lub jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, w celu udzielania kredytów, pożyczek pieniężnych lub obciążania ryzykiem tych środków w inny sposób, podlega grzywnie do 5.000.000 złotych i karze pozbawienia wolności do lat 3.

2. Tej samej karze podlega, kto, prowadząc działalność zarobkową wbrew warunkom określonym w ustawie, używa w nazwie jednostki organizacyjnej niebędącej bankiem lub do określenia jej działalności lub reklamy wyrazów "bank" lub "kasa".

3. Tej samej karze podlega także ten, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 lub 2 działając w imieniu lub w interesie osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej.

4. Kto, będąc obowiązany do podania uprawnionym organom informacji dotyczących banku i klientów banku w zakresie ustalonym w ustawie, podaje nieprawdziwe lub zataja prawdziwe dane, podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności do lat 3.

5. Kto, będąc obowiązany do zachowania tajemnicy bankowej, ujawnia lub wykorzystuje informacje stanowiące tajemnicę bankową, niezgodnie z upoważnieniem określonym w ustawie, podlega grzywnie do 1.000.000 złotych i karze pozbawienia wolności do lat 3.

6. Kto, będąc odpowiedzialnym za zapewnienie właściwego funkcjonowania wewnętrznej kontroli danych i informacji wymaganych w związku ze sprawowaniem nadzoru skonsolidowanego lub za udzielanie informacji i wyjaśnień na żądanie Komisji Nadzoru Bankowego, nie wykonuje ciążącego na nim obowiązku albo wykonuje go nierzetelnie lub nieterminowo, podlega grzywnie do 1.000.000 zł lub karze pozbawienia wolności do lat 3.

7. Kto, będąc odpowiedzialnym za sporządzenie lub przedstawienie Komisji Nadzoru Bankowego skonsolidowanego sprawozdania finansowego lub innych sprawozdań związanych z nadzorem skonsolidowanym, nie wykonuje ciążącego na nim obowiązku albo wykonuje go nierzetelnie lub nieterminowo, podlega grzywnie do 500.000 zł lub karze pozbawienia wolności do lat 2.

Rozdział 14

Przepisy przejściowe, zmiany w przepisach obowiązujących i przepisy końcowe

Art. 172. 1. Banki, które w dniu wejścia w życie ustawy nie spełniają przewidzianych w niej wymagań dotyczących wielkości funduszy własnych, są obowiązane:

- 1) w terminie do dnia 31 grudnia 1998 r. osiągnąć współczynnik wypłacalności określony w art. 128 oraz uzyskać zwiększenie sumy funduszy własnych do poziomu wymaganego przy tworzeniu banku,
- 2) opracować w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy program osiągnięcia współczynnika wypłacalności, o którym mowa w pkt 1, i przedłożyć Komisji Nadzoru Bankowego.

2. W uzasadnionych przypadkach Komisja Nadzoru Bankowego przedłuży termin określony w ust. 1 pkt 1, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 1999 r.

3. Bank spółdzielczy, który zrzucił się z bankiem zrzeszającym, jest obowiązany uzyskać zwiększenie sumy funduszy własnych do poziomu nie niższego niż:

- 1) równowartość 300.000 euro - do dnia 31 grudnia 2001 r., obliczonych w złotych według średniego kursu wynikającego z tabeli kursów ogłaszanej przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego na koniec roku poprzedzającego rok osiągnięcia wymaganego progu kapitałowego,
- 2) równowartość 500.000 euro - do dnia 31 grudnia 2005 r., obliczonych w złotych według średniego kursu wynikającego z tabeli kursów ogłaszanej przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego na koniec roku poprzedzającego rok osiągnięcia wymaganego progu kapitałowego,
- 3) równowartość 1.000.000 euro - do dnia 31 grudnia 2010 r., obliczonych w złotych według średniego kursu wynikającego z tabeli kursów ogłaszanej przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego na koniec roku poprzedzającego rok osiągnięcia wymaganego progu kapitałowego.

Art. 173. 1. Banki, które w dniu wejścia w życie ustawy nie spełniają przewidzianych w niej wymagań dotyczących wysokości kapitału założycielskiego, są obowiązane w terminie do dnia 31 grudnia 1999 r. podwyższyć wysokość tego kapitału do kwoty określonej w art. 32 ust. 1.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do banków spółdzielczych.

Art. 174. 1. Fundusz ryzyka, o którym mowa w art. 96 ustawy wymienionej w art. 193, ulega likwidacji z pierwszym dniem roku obrotowego (podatkowego) rozpoczynającego się począwszy od dnia 1 stycznia 1998 r., z tym że kwoty stanowiące równowartość odpisów na ten fundusz, pomniejszone o podatek dochodowy od osób prawnych obliczony zgodnie z ust. 3, przekazuje się na kapitał rezerwowy banku, a kwotę podatku przenosi się na zobowiązanie banku wobec budżetu.

2. Kwota odpisów zgromadzonych na funduszu ryzyka, o którym mowa w ust. 1, utworzona:

- 1) z zysku banku nie podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych,
- 2) w ciężar kosztów:
 - a) nie podlega opodatkowaniu w części odpowiadającej 50% tej kwoty oraz
 - b) podlega opodatkowaniu w części odpowiadającej 50% tej kwoty, z tym że podatek wpłaca się począwszy od roku podatkowego rozpoczynającego się w 1998 r., w okresie 3 lat podatkowych, w równych ratach miesięcznych w każdym roku.

3. Kwoty, o której mowa w ust. 2 pkt 2 lit. b), nie łączy się z przychodami z innych źródeł, a podatek określa się w wysokości stanowiącej iloczyn tej kwoty i stawki podatku wynoszącej 40%.

4. Wpłaty podatku dochodowego od osób prawnych, o którym mowa w ust. 2, dokonuje się w terminach wpłat zaliczek na ten podatek, określonych w odrębnych przepisach.

Art. 175. Przepisy rozdziału 2 stosuje się również do postępowania niezakończonych przed wejściem w życie ustawy zezwoleniem Prezesa Narodowego Banku Polskiego na utworzenie banku lub otwarcie oddziału banku zagranicznego albo oddziału banku krajowego za granicą, jak również na otwarcie przedstawicielstwa banku zagranicznego.

Art. 176. Postępowanie naprawcze, likwidacyjne i upadłościowe wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy toczy się od tego dnia według przepisów ustawy.

Art. 177. 1. Banki działające w dniu wejścia w życie ustawy są bankami w rozumieniu tej ustawy oraz zachowują uprawnienia i obowiązki w zakresie, w jakim nie są z nią sprzeczne.

2. Banki z udziałem kapitału zagranicznego, działające w dniu wejścia w życie ustawy, stają się bankami z udziałem osób zagranicznych.

3. Wpłacony w walutach obcych kapitał akcyjny banków utworzonych przez osoby zagraniczne lub z udziałem osób zagranicznych zostaje przeliczony na złote, według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w dniu wejścia w życie ustawy.

Art. 178. 1. Bank, który rozpoczął działalność przed dniem wejścia w życie ustawy, o której mowa w art. 193, i nie posiada zezwolenia Prezesa Narodowego Banku Polskiego na utworzenie banku, jest upoważniony do wykonywania czynności bankowych ustalonych w statucie w zakresie, w jakim nie sprzeciwiają się temu przepisy ustawy.

1a. Bank, o którym mowa w ust. 1, może wykonywać na terytorium państwa goszczącego czynności bankowe ustalone w statucie w zakresie, w jakim nie sprzeciwiają się temu przepisy ustawy.

2. W stosunku do banku, o którym mowa w ust. 1, zamiast przewidzianego w art. 138 ust. 3 pkt 4 i w ust. 6 uchylecia zezwolenia na utworzenie banku stosuje się decyzję o zakazie wykonywania niektórych lub wszystkich czynności bankowych.

Art. 179. Przewidziane w ustawie ograniczenia dotyczące nabywania oraz wnoszenia udziałów i wkładów do innej osoby prawnej, w tym nabywania przez banki akcji i zamiany wierzytelności na składniki w majątku dłużnika, nie obowiązują w toku postępowania określonego w ustawie z dnia 3 lutego 1993 r. o restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw i banków oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 18, poz. 82, z 1996 r. Nr 52, poz. 235, Nr 106, poz. 496 i Nr 118, poz. 561 oraz z 1997 r. Nr 98, poz. 603).

Art. 180. Banki, które w dniu wejścia w życie ustawy przekraczają limity określone w art. 6 ust. 1 pkt 1 i w ust. 3 oraz w art. 71, obowiązane są osiągnąć te limity do dnia 31 grudnia 1999 r.

Art. 181. Do umów zawartych przez banki, w tym do gwarancji bankowych i poręczeń udzielonych przed wejściem w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe, z zastrzeżeniem art. 152.

Art. 182. 1. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w niniejszej ustawie, nie dłużej jednak niż przez okres 6 miesięcy, obowiązują dotychczasowe przepisy wykonawcze, o ile nie są sprzeczne z przepisami tej ustawy.

2. W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy Prezes Narodowego Banku Polskiego ogłosi w Dzienniku Urzędowym Narodowego Banku Polskiego wykaz obowiązujących dotychczas przepisów wykonawczych.

Art. 183. Dowody na okaziciela wystawione w związku z umowami na wkłady oszczędnościowe zawartymi przed wejściem w życie ustawy zachowują moc do czasu wygaśnięcia tych umów, chyba że strony postanowią wcześniej przekształcić je w umowy rachunku oszczędnościowego, o których mowa w art. 50 ust. 2.

Art. 184. Przepisów art. 49 ustawy, o której mowa w art. 4 pkt 8, nie stosuje się do banków.

Art. 185. (uchylony).

Art. 186. W ustawie z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz. U. z 1996 r. Nr 54, poz. 245) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3e w ust. 2 po wyrazach "przypadków, gdy" dodaje się wyrazy "akcje spółki zostały dopuszczone do publicznego obrotu albo";
- 2) w art. 8 w ust. 1 dodaje się pkt 6 i 7 w brzmieniu:
 - 6) nabycie nieruchomości przez cudzoziemca, będącego bankiem i jednocześnie wierzycielem hipotecznym, w trybie przejęcia nieruchomości na własność w wyniku bezskutecznej licytacji w postępowaniu egzekucyjnym,
 - 7) nabycie lub objęcie przez bank będący osobą prawną określoną w art. 1 ust. 2 pkt 3 akcji lub udziałów w spółce, o której mowa w art. 3e, w związku z dochodzeniem przez ten bank roszczeń wynikających z dokonanych czynności bankowych."

Art. 187. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 1993 r. Nr 106, poz. 482 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 1, poz. 2, Nr 43, poz. 163, Nr 80, poz. 368, Nr 87, poz. 406, Nr 90, poz. 419, Nr 113, poz. 547, Nr 123, poz. 602 i Nr 127, poz. 627, z 1995 r. Nr 5, poz. 25, Nr 86, poz. 433, Nr 96, poz. 478, Nr 133, poz. 654 i Nr 142, poz. 704, z 1996 r. Nr 25, poz. 113, Nr 34, poz. 146, Nr 90, poz. 405, Nr 137, poz. 639 i Nr 147, poz. 686 oraz z 1997 r. Nr 9, poz. 44, Nr 28, poz. 153, Nr 79, poz. 484, Nr 96, poz. 592, Nr 107, poz. 685, Nr 118, poz. 754, Nr 121, poz. 770, Nr 123, poz. 776 i 777, Nr 137, poz. 926 i Nr 139, poz. 932-934) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 12 w ust. 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:
 - 6) w bankach - kwota stanowiąca równowartość rezerwy na ryzyko ogólne, utworzonej zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. Nr 140, poz. 937) rozwiązanej lub wykorzystanej w inny sposób.";
- 2) w art. 15 po ust. 1g dodaje się ust. 1h w brzmieniu:

"1h. W bankach kosztem uzyskania przychodów jest także rezerwa na ryzyko ogólne tworzona w roku podatkowym zgodnie z art. 130 ustawy, o której mowa w art. 12 ust. 1 pkt 6.";
- 3) w art. 16 w ust. 1 w pkt 25 w lit. b) skreśla się wyrazy "a w bankach - pomniejszonych także o połowę tej części funduszu ryzyka, w jakim pokryto nim spłacone kredyty (pożyczki)".

Art. 188. W ustawie z dnia 24 czerwca 1994 r. o restrukturyzacji banków spółdzielczych i Banku Gospodarki Żywnościowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 80, poz. 369, z 1995 r. Nr 142, poz. 704, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i z 1997 r. Nr 121, poz. 770) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 skreśla się wyrazy "za zgodą Prezesa Narodowego Banku Polskiego, wydaną w porozumieniu z Ministrem Finansów, na wniosek założycieli";

- 2) w art. 5 w ust. 1 w pkt 1 dodaje się wyrazy "na zasadach i w trybie określonych w rozdziale 3 ustawy - Prawo bankowe";
- 3) w art. 5 w ust. 1 skreśla się pkt 2;
- 4) w art. 6 wyrazy "art. 8" zastępuje się wyrazami "art. 6 ust. 1 pkt 1";
- 5) w art. 18 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Akcjonariuszowi banku krajowego przysługuje na walnym zgromadzeniu jeden głos z każdej posiadanej akcji. Akcjonariusze, o których mowa w ust. 2, nie mogą objąć łącznie więcej niż 24% akcji dających prawo głosu na walnym zgromadzeniu.";
- 6) w art. 23:
 - a) w ust. 2 wyrazy "Prezesa Narodowego Banku Polskiego" zastępuje się wyrazami "Komisję Nadzoru Bankowego",
 - b) w ust. 6 wyrazy "Prezes Narodowego Banku Polskiego" zastępuje się wyrazami "Komisja Nadzoru Bankowego";
- 7) po art. 31 dodaje się art. 31a w brzmieniu:

"Art. 31a. 1. Bankowi Unii Gospodarczej S.A. w Warszawie oraz Gospodarczemu Bankowi Południowo-Zachodniemu S.A. we Wrocławiu, niezależnie od uprawnień określonych w umowie zrzeczenia zawartej na podstawie przepisów Prawa bankowego, przysługują w stosunku do zrzeszonych w nich banków spółdzielczych uprawnienia i obowiązki wynikające z art. 4, art. 5 ust. 2, art. 6, art. 8 ust. 1 oraz art. 15 ust. 4.

2. Banki, o których mowa w ust. 1, mogą wyrazić zgodę na rozszerzenie obszaru działania zrzeszonego banku spółdzielczego do granic regionu określonego w trybie art. 30 ust. 2 i 3."

Art. 189. W ustawie z dnia 19 grudnia 1980 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. z 1993 r. Nr 108, poz. 486 i Nr 134, poz. 646, z 1995 r. Nr 5, poz. 25 i Nr 85, poz. 462, z 1996 r. Nr 75, poz. 357 oraz z 1997 r. Nr 121, poz. 770) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 34b po ust. 7 dodaje się ust. 8-12 w brzmieniu:
 - "8. Podatnik będący osobą fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej, który nie wyraził zgody na udzielenie urzędowi skarbowemu informacji w zakresie, o którym mowa w art. 34a ust. 1-3, ani też nie upoważnił banku do przekazania tych informacji urzędowi skarbowemu, może wnieść sprzeciw w terminie 3 dni od dnia powiadomienia go przez urząd skarbowy o skierowaniu do instytucji finansowej żądania sporządzenia i przekazania informacji, w przypadku naruszenia przepisów ustawy albo stwierdzenia błędu w identyfikacji podatnika.
 9. Sprzeciw wraz z uzasadnieniem wnosi się za pośrednictwem właściwego urzędu skarbowego w formie pisemnej do sądu rejonowego, właściwego dla miejsca zamieszkania lub siedziby dłużnika. Urząd skarbowy niezwłocznie zawiadamia bank o wniesieniu przez podatnika sprzeciwu. W postępowaniu sądowym sprzeciw jest rozpatrywany na podstawie przepisów księgi drugiej Kodeksu postępowania cywilnego - postępowanie nieprocesowe, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.
 10. Wnoszący sprzeciw uiszcza stały wpis.
 11. Sąd uchyla żądanie urzędu skarbowego, jeżeli narusza ono przepisy ustawy, a w przeciwnym przypadku sprzeciw oddala. Postanowienie sądu wymaga uzasadnienia. Na postanowienie sądu służy środek odwoławczy.
 12. Minister Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, wysokość wpisu wnoszonego od sprzeciwu.";

2) po art. 49i dodaje się art. 49j w brzmieniu:

- "Art. 49j. 1. W okresie do dnia 31 grudnia 1999 r. instytucje finansowe wymienione w art. 34a ust. 1-3 mogą wystąpić z wnioskiem do urzędu skarbowego, który zażądał przekazania informacji, o ograniczenie ich zakresu.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składany jest w terminie 14 dni od dnia otrzymania żądania i wymaga uzasadnienia.
 3. Urząd skarbowy w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku postanawia ostatecznie o zakresie żądanych informacji."

Art. 190. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591 oraz z 1997 r. Nr 32, poz. 183, Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 118, poz. 754 oraz Nr 139, poz. 933 i 934) w art. 81:

- a) w ust. 1 wyrazy "Prezes Narodowego Banku Polskiego" zastępuje się wyrazami "Komisja Nadzoru Bankowego",
- b) w ust. 2 w pkt 2 wyrazy "Prezesem Narodowego Banku Polskiego" zastępuje się wyrazami "Komisją Nadzoru Bankowego".

Art. 191. W ustawie z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 133, poz. 654, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i Nr 156, poz. 775 oraz z 1997 r. Nr 80, poz. 507, Nr 103, poz. 651 i Nr 115, poz. 741) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3:

- a) w ust. 2 wyrazy "Prezesa Narodowego Banku Polskiego" zastępuje się wyrazami "Komisję Nadzoru Bankowego",
- b) w ust. 4 wyrazy "Prezes Narodowego Banku Polskiego" zastępuje się wyrazami "Komisja Nadzoru Bankowego";

2) w art. 7 wyrazy "Prezes Narodowego Banku Polskiego" zastępuje się wyrazami "Komisja Nadzoru Bankowego".

Art. 192. W ustawie z dnia 14 czerwca 1996 r. o łączeniu i grupowaniu niektórych banków w formie spółki akcyjnej (Dz. U. Nr 90, poz. 406 i Nr 156, poz. 775 oraz z 1997 r. Nr 121, poz. 770) w art. 10 w ust. 4 wyrazy "Prezes Narodowego Banku Polskiego" zastępuje się wyrazami "Komisja Nadzoru Bankowego".

Art. 193. Traci moc ustawa z dnia 31 stycznia 1989 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 1992 r. Nr 72, poz. 359, z 1993 r. Nr 6, poz. 29, Nr 28, poz. 127 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 80, poz. 369 i Nr 121, poz. 591, z 1995 r. Nr 4, poz. 18 i Nr 133, poz. 654, z 1996 r. Nr 10, poz. 61, Nr 75, poz. 357, Nr 90, poz. 406, Nr 106, poz. 496 i Nr 149, poz. 703 oraz z 1997 r. Nr 23, poz. 117, Nr 24, poz. 119, Nr 71, poz. 449, Nr 88, poz. 554, Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 137, poz. 926), z wyjątkiem przepisów art. 121 ust. 2 i 3.

Art. 194. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1998 r.

Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

- 1) dyrektywy 97/5/WE z dnia 27 stycznia 1997 r. w sprawie transgranicznych przelewów bankowych (Dz. Urz. WE L 43 z 14.02.1997),
- 2) dyrektywy 98/26/EWG z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie zamknięcia rozliczeń w systemach płatności i rozrachunku papierów wartościowych (Dz. Urz. WE L 166 z 11.06.1998),
- 3) dyrektywy 1999/93/WE z dnia 13 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnotowych ram w zakresie podpisów elektronicznych (Dz. Urz. WE L 13 z 19.01.2000),
- 4) dyrektywy 2000/12/WE z dnia 10 marca 2000 r. odnoszącej się do podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe (Dz. Urz. WE L 126 z 26.05.2000),
- 5) dyrektywy 2000/28/WE z dnia 18 września 2000 r. zmieniającej dyrektywę 2000/12/WE odnoszącą się do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej przez instytucje kredytowe (Dz. Urz. WE L 275 z 27.10.2000),
- 6) dyrektywy 2000/46/WE z dnia 18 września 2000 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje pieniądza elektronicznego oraz nadzoru ostrożnościowego nad ich działalnością (Dz. Urz. WE L 275 z 27.10.2000),
- 7) dyrektywy 2001/24/WE z dnia 4 kwietnia 2001 r. w sprawie reorganizacji i likwidacji instytucji kredytowych (Dz. Urz. WE L 125 z 05.05.2001).

Dane dotyczące ogłoszenia aktów prawa Unii Europejskiej, zamieszczone w niniejszej ustawie - z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej - dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej - wydanie specjalne.